

Căn nhà ở phố

Từ hôm có chú em ở bộ đội về phục viên, mọi sinh hoạt trong gia đình có nhiều thay đổi, cách bài trí bị đảo lộn. Chỗ cửa sổ trước đây kê bàn làm việc của vợ chồng Liên trên cửa thay bức rèm là hai dò phong lan rủ xuống những những sợi màu xanh mềm mại. Bây giờ kê vào đó là một cái giường cá nhân, còn phong lan thì chú em để sau nhà. "Cái cửa này ấy mà - chú nói - chỉ làm lá nguyệt trang là tốt". Gian bên cạnh kê một cái giường đôi của vợ chồng Liên, giường "mô đéc" kiểu Đức. Nó cũng là một thứ trang sức trong nhà, vì thế tấm màn gió ít khi được kéo che kín. Nhưng bây giờ không chỉ dùng màn gió. Chính - chồng Liên - đã mang về một tấm bình phong to ạch, trông thô hết chỗ, cốt để che kín cái giường. Duy chỉ có giường mẹ vẫn đặt ở buồng trong. Đã từ lâu mẹ mệt, có hôm không ra phòng ngoài kể cả những khi có khách.

Đó là mẹ chồng Liên, bà ở góa từ năm ba mươi lăm tuổi, dang dẵng nuôi con đến bây giờ. Người đàn bà luống tuổi ấy đã sống những ngày chờ đợi, vì thế trông bà đầy vẻ ưu tư nhưng đôi lúc có pha thêm cả một chút kiêu hãnh nữa. Bà rất hài lòng với người con dâu đầu, vừa chu đáo, vừa nết nã, mặc dù đôi khi Liên khá tía tót, từ lọ hoa trên bàn được cắm những bông hoa lúc nào

cũng chúm chim nở, đến tấm đăng ten móc tay rất cầu kỳ treo ở buồng mẹ... Chị làm ở phân viện thiết kế mỏ. Còn Chính - chồng chị - chỉ huy phó công trường xây lắp Bình Khê. Anh có phần vụng về trong thẩm mỹ, nhưng rất chặt chẽ trong nhận thức, kể cả những lo toan riêng tư. Họ sống với nhau lặng lẽ ít thấy điều ra tiếng vào. Hàng xóm nhiều người cho rằng đây là một gia đình hạnh phúc. Căn nhà của họ mọi thứ đều vừa phải, ngăn nắp. Nhà còn rộng, nhưng họ không kê nhiều giường, chỉ khi nào có khách mới đặt thêm cái giường bạt, vì lẽ trước đây nhà ít khách ngủ qua đêm.

Nhưng từ khi có chú em về, bạn bè hàng phố cà kê, có hôm trải cả chiếu xuống đất mà ngủ. Liên vốn là người gọn ghẽ, chị thích đặt từ cái gạt tàn thuốc lá, lọ hoa đến cái phích nước, nhất nhất cứ phải theo ý chủ. Nhà cửa lúc nào cũng sạch bóng. Nhưng từ hôm chú em về, chỗ nào cũng thấy tàn thuốc lá. Đã là mùi thuốc lá thì chị không tài nào chịu nổi, mùi khét của nó cứ xộc vào mũi, vào miệng rồi lộng lên óc. Vì thế, một hôm thấy chú em bảo:

- Đến phải bỏ cái của này, tốn lắm bà chị ạ.

Chị mừng đến nỗi suýt reo lên. Cố nhiên chị phải tìm mọi cách động viên chú em bỏ thuốc. Thế là chú bỏ thật. Chị thấy nhà thoáng ra, nhẹ nhõm. Ai ngờ, hai hôm sau chú xách về một cái điều cày. Chú bảo, đấy là "khẩu súng chống tăng", đã thế, nó lại đựng trong cái thùng sắt tây han gỉ, đáy thùng toàn bã điều với những mẩu đóm vụn, khai mù. Mỗi lần chú đặt cái "khẩu súng chống tăng" ấy lệch ở bên mép rít một hơi, cái điều rung lên sòng sọc, mắt lim dim chú ngả tấm lưng to như cánh phản đánh "rắc" một cái xuống thành ghế xa lông. Một đụn khói hình nấm tản ra nồng nặc. Đến lúc này Liên lại mong chú em cứ hút thuốc lá như ngày trước.

Lúc rồi chú nằm trên chiếc giường con, vắt chân chữ ngũ, ngoe nguẩy theo nhịp bài hát tiếng tây, những bài chú hát thì luôn luôn sai điệu nhạc. Mắt chú

lơ đãng nhìn qua cửa sổ rộng thoáng vì đã mất hai dò phong lan, thấy dây phơi toàn những thứ của phụ nữ trắng toát, chú khụt khịt mũi:

- Cái của này ấy mà - chú nói - ở mặt trận thì đến B.52 cũng phát hiện ra chứ không cần đến cái anh "cán gáo".

Liên đỏ cả mặt. Buổi tối chị lẳng lặng chuyển nó vào đầu hồi nhà bếp.

Lần đầu tiên chị mới được tiếp xúc với chú em. Trước đây chị chỉ biết trong nhà còn một người con trai nữa qua chồng chị, qua tấm "bảng gia đình vẽ vang" với cái tên Lương Văn Nghĩa. Rồi mẹ chồng chị khắc họa thêm, hai năm về nhà chồng chị thấy ít khi mẹ chồng không nhắc đến chú. Với tình thương bao la của mẹ, đứa em đã hiện lên trong tưởng tượng của Liên, nó đẹp giai, nó hiền từ và sâu sắc biết mấy. Mẹ nói: "Nhẽ ra cái chân bộ đội này là của thằng Chính chứ thằng Nghĩa chưa đủ tuổi đâu, là vì nó xung phong, nó lý sự anh Chính sắp hết lớp mười phải để anh ấy học hết. Con còn đang bơi cái lớp chín chưa xong - Bà mỉm cười - mẹ bố nó, nó nói nghe cũng phải, nó bảo: "Theo con, được người nào mẹ cứ giải quyết xong người ấy". Bao giờ nói về Nghĩa, mẹ cũng sôi nổi như vậy. Kể về hôm tiễn con lên đường mẹ nói: Hôm tiễn nó đi mẹ khóc, vậy mà nhìn thấy con bé đạp xe đi qua nó gọi: "Này em gái có tiễn anh không? ... Xinh gớm mẹ nhỉ?". Làm mẹ phát phì cười.

Anh Chính nói về em lại khác. Anh bảo: "Cái thằng ấy nó nghĩ nông choèn choẹt". Chị hỏi: "Có phải chú ấy đi bộ đội thay mình không?". Chính dài giọng: "Nó ... thích thì nhường nó".

Dù sao chị cũng thấy mến chú em. Nhìn tấm bảng "gia đình vẽ vang" chị thấy kiêu hãnh. Có phải mình chị đâu, cả anh Chính nữa.

Hồi mới về nước, anh đã lục nó từ trong cái hòm của mẹ, mẹ gói rất kỹ, anh bảo: "Phải treo nó lên, nhà mình có kém cạnh gì ai mà không treo nó lên hả mẹ?". Ở đất nước ta nó kỳ lạ như vậy đấy, cho dù tờ giấy màu đỏ ấy có mặt ở

khắp các gia đình, nhưng một gia đình nào đó thử thiếu nó xem, anh sẽ tự thấy trong lòng mình nó canh cánh, nó ngượng ngập. Dù cho là gia đình ấy mới xây dựng với nhau, họ cũng có đủ lý do để giải thích, tờ giấy màu đỏ, chữ vàng ấy đang để ở nơi bố mẹ ở quê hương. Vì đó là nghĩa vụ của chúng ta, nghĩa vụ dân tộc. Tuy nhiên cũng có kẻ chỉ biết phô trương điều đó.

Với Liên, chị nghĩ sâu hơn: Nếu Chính đi bộ đội thì sự thể sẽ như thế nào, anh có được gửi đi học ở Liên Xô? Anh có thành chỉ huy phó?... và điều này chắc chắn hơn, họ sẽ không quen nhau ở Leningrát, không yêu nhau, không kết vợ chồng... Cứ suy diễn như vậy, nó vô cùng vô tận. Hãy giải thích với nhau thôi vì đây là cuộc sống, cuộc sống nó xảy ra như vậy.

Rồi một hôm, vào buổi tối, bỗng có một người cao, to, lưng lững như che lấp cái cửa chính, cười khà khà:

- Xin chào cả nhà.

Chính ngớ ngàng rồi sững sốt reo lên:

- Thăng Nghĩa, thăng Nghĩa nó về mẹ ơi.

Liên vừa lúng túng vừa ngượng ngập, chị nói khẽ:

- Chú Nghĩa!

Khỏi phải nói sự mừng rỡ của cả nhà hôm ấy là như thế nào, nhất là mẹ, mẹ khóc. Nghĩa quẳng cái ba lô dùm đó xuống đất quàng cánh tay lực lưỡng ôm lấy mẹ. Chú rẽ ra từng sợi tóc bạc như sương trên đầu mẹ, giọng chú nghèn nghẹn:

- Mẹ ơi, tóc mẹ bạc hết rồi!

Chính lấy khăn đập vào bộ quần áo nhàu nát của chú, anh ngấm nghĩa chú hồi lâu, tấm tắc khen chú lớn, to ra. Anh hỏi:

- Mà ở đâu về?

- Cămpôt.

- Đi bao nhiêu ngày?

Chú chỉ vào tai bảo:

- Cái tai này một ngày có khoảng nửa giờ nghễnh ngãng, nên phải nói to to một chút.

Anh Chính ghé sát tai chú:

- Đi bao nhiêu ngày?

- Một tháng, đi theo đơn vị mà.

Anh xăm xắn hỏi chú về cái đất nước Campuchia đau thương. Thỉnh thoảng chú lại ngệt mặt ra nghe để anh hỏi lại, chú bảo:

- Nó giết người như ngoé, xác chết như rạ, mà rất vô tổ chức, không có mô mả như ở ta.

Mẹ vẫn rờ khắp người con, mẹ hỏi xem chú có bị thương không rồi lại khóc.

Liên bỗng thấy mình thừa, chị đâm lúng túng, mãi đến lúc chị hỏi xem chú đã ăn uống gì chưa, thì Chính mới giới thiệu:

- Chị dâu mày đây!

Nghĩa ngấm bà chị từ đầu đến chân, cặp mắt nheo ngheo, cái đầu gật gù, rồi bỗng chú lúng túng:

- Em ... em chào chị nhé.

Sáng hôm sau, Nghĩa mới nhìn khắp nhà, nhận xét:

- Khang trang gọn.

Chính kể cho chú nghe về công việc vất vả hồi chạy vật tư, vật liệu sửa nhà.

- Đây, ở nước ngoài được ít của, anh bán cả đi, dồn vào sửa cái nhà này -

Chính nói - Vì thế bây giờ nhà mình cũng tưng.

Chú đâm chiêu một lúc rồi chỉ vào góc nhà:

- Cái đài kia của ai?

- Thằng khỉ, không của nhà thì là của ai?

- Cái máy khâu kia của ai?

- Con khỉ?

Nghĩa lại ngó trước ngó sau, gật gù tấm tắc rồi quay lại bảo Liên:

- Bà chị ạ, thằng em cũng đi nước ngoài về đấy chứ?

Mẹ mồm mím cười âu yếm:

- Với mày, anh chị chỉ mong vác được cái xác về thôi con ạ.

ở nhà được một lúc, chú mất biển, làm cả nhà mong, nhưng mãi chiều hôm sau mới thấy chú khật khưỡng đi về. Thấy ông anh cháu, Nghĩa cười hì hì, giải thích:

- Qua nhà cu Chí, nó gọi vào chơi, cho uống rượu, thế là ngủ bég đi mất.

- Thế từ sáng tới giờ mày ở đâu?

Nghe không ra, chú lại nói:

- ở Campuchia khoái nhất là uống nước thốt nốt ngâm chua, chết lịm.

Anh Chính phải ghé sát vào lỗ tai chú:

- Từ sáng tới giờ, mày ở đâu?

- Từ nhà cu Chí nó kéo sang nhà thằng Ngân, từ nhà thằng Ngân sang nhà thằng Tộ (nhà thằng Tộ xây đẹp anh nhì). Từ nhà thằng Tộ sang nhà thằng Sơn, gặp nó đang bốc gạch, bèn giúp một tay. Lính chiến gặp nhau cũng khoái.

Nghĩa hay đi chơi về khuya, đi suốt, hôm ngủ ở nhà, hôm ngủ nhà bạn. Có lần thấy cái giường con đặt cạnh cửa sổ vẫn bỏ không, Chính tắt đèn to và bật đèn ngủ và ... bật từng cái cúc áo của vợ thì bất ngờ nghe tiếng khịt mũi của chú em. Liên vội vàng kéo chăn trùm kín mặt. Hôm sau Chính mang về chiếc "li dô" bào vội trông như là chiếc liếp, che giữa cái giường đôi với gian ngoài. Từ đấy vợ chồng Liên có gì to nhỏ đều phải mang vào trong "buồng".

Chính rất chiều vợ, anh thích chiều lộ liễu. Anh không thích vợ mang nặng, nhất là từ hồi chị có mang, dù là bê chậu nước. Anh không thích vợ phải suy nghĩ, lo toan. Anh thích đi xem cùng với vợ, tất nhiên Liên phải xứng với

mong muốn của anh. Nhưng từ hồi chú em về, chị thấy ngại. Từ những lời nói âu yếm trước đây họ vẫn thường nói với nhau, bây giờ chị thấy nó ngượng ngượng thế nào ấy, dù chỉ là việc ra đón anh khi anh đi làm về muộn. Treo cái áo giúp anh. Múc giúp anh chậu nước, chị cũng ngại. Một hôm, thấy anh khoăn khoả hơn mọi ngày, tự anh mang tách chén đánh rửa, anh kỳ cọ bàn ghế, thỉnh thoảng lại hỏi Nghĩa:

- Tối nay mày làm gì?

Chú bảo chẳng biết làm gì cả.

- Tối nay mày ở nhà hay đi chơi?

- ở nhà. Hình như bọn nó hẹn đến chơi.

Chính thở dài lắm lắm:

- ở nhà... khi thật!

Anh bảo vợ thu dọn nhà cửa vào cho gọn, rồi nói nhỏ.

- Mình ra mua cho anh một gói chè ngon, thật ngon đấy, với một gói thuốc. Buổi tối, một xe ô tô xịt khói đỗ sịch trước cửa. Một người béo phịch phịch bước vào. Chính vồn vã nắm tay ông ta trình trọng giới thiệu với cả nhà, đây là ông giám đốc công ty xây dựng, thủ trưởng cơ quan anh. Anh vừa nói chuyện với giám đốc vừa đưa mắt dò xét chú em. Có lẽ anh sợ chú làm điều gì không tiện mắt. Khi giám đốc hỏi chú em, anh đơn đả đở lời:

- Em nó chiến đấu mười năm ở trong nam, rồi ở Campuchia dưng cảm lắm đấy thủ trưởng ạ.

Còn chú em thì nâng "khẩu súng chống tăng" lên, để lệch vào một bên mép. Vợ chồng Liên run lên chờ cụm khói hình nấm sắp phả vào mặt thủ trưởng, thì bỗng dưng chú từ từ hạ điếu xuống bỏ vào cái thùng sắt tây han gỉ, chú bê vào buồng mẹ. Chú xin phép giám đốc ra ngoài. Chỉ nghe tiếng chú và mấy bạn ở ngoài sân nhưng họ không vào nhà. Nghĩa đã rủ bạn đi chơi.

Qua câu chuyện với thủ trưởng hôm ấy, chị được biết anh sắp được đề bạt

làm chỉ huy trưởng.

Vì thế, sáng hôm sau nét mặt Chính tươi như hoa. Mới chỉ có ba năm, từ một kỹ sư, anh sắp thành chỉ huy trưởng. Anh hát hàm hỏi chú em:

- Mười năm đi bộ đội, mày được cấp gì rồi hả Nghĩa?

Chú em rít một hơi thuốc lào, nhả ra cụm khói hình cầu trước mặt làm bà chị phải chạy vội ra ngoài, chú khịt khịt mũi:

- Cấp tá cũng được ấy chứ, như thằng cu Thảm, cả đơn vị chết sạch sành sanh, còn một mình cũng giữ chốt. Hoặc cấp úy như thằng cu Bài dẫn đầu một tiểu đội vượt qua ba lần bùng nhùng đánh thẳng vào Buôn Mê Thuột. Lúc sư đoàn tới nơi tiểu đội chỉ còn ba thằng. Tóm lại cứ ục khỏe vào là lên quan, dễ lắm, không phiền phức gì cả. Còn em hồi ấy người ta lại giao làm cấp dưỡng.

Nói đến ăn, chú thật là người khó hiểu. Cái gì chú cũng bảo có khối. "Bộ đội có khối".

- ở Cămpôt ấy mà, có hôm mất đường tiếp tế, đào được củ chuối ăn cũng gọi là sang, không cứ nằm dài ra mà phơi nắng, mà nắng ở bên ấy thì cháy da, cháy thịt.

Từ hôm chú em về, Liên bận thêm về cái tính thoải mái của chú. Chính lại không muốn chị bận như thế. Có lần chị vừa đánh rửa ấm chén xong, thì lại một lô bạn kéo vào, nói chuyện như phá, mà chuyện lính tráng thì dài vô tận. Vì thế lại một châu dọn nữa. Chị càng ôn hòa bao nhiêu thì vì thương vợ, anh càng bức dọc bất bình bấy nhiêu. Anh bảo vợ: "Mặc kệ nó, không hơi đâu mà lúc nào cũng dọn". Cũng vì thế mà anh đâm cáu kỉnh, cục cằn. Có hôm anh dùng dùng vào buồng trong căn nhà với mẹ:

- Mẹ đừng chiều nó như vậy, nó hư ra đấy.

Mấy bữa trước mẹ đã phân khởi đi lại được nhưng rồi lại nằm bệt xuống giường. Mẹ rầu rĩ nói:

- Mẹ có chiều đâu, mẹ chỉ thương nó, mẹ chỉ mong các con yêu thương nhau thôi.

Liên thấy khó nghĩ quá. Chị tìm cách khuyên chồng hãy bỏ qua cái tính thoải mái của tuổi trẻ, thì Chính lại bảo thẳng với em.

- Mày lêu lổng vừa vừa thôi, thì giờ rồi lấy sách ra mà học, mà đọc.

Nghĩa cười hề hề (đạo này chú bớt ngềnh ngãng hơn), chú bảo ông anh là chỉ chơi một tháng nữa thôi, tháng sau có việc sẽ đi làm. Nhưng tháng sau, rồi tháng sau nữa, chẳng thấy ở đâu người ta gọi. Bạn bè thì mỗi lúc một đông. Vì thương vợ, Chính buộc phải bảo thẳng với em:

- Chị mày có mang ba tháng rồi đấy.

Nghĩa ngồi vắt vẻo trên ghế xa lông, ra chiều tư lự chú nói:

- Sau này đặt tên cho cháu thì đặt cho nó vần vào một tý đấy nhá. Thí dụ: Chính phải đi với trực, chính trực. Chính Chuyên, Chính Đáng, Chính Thề... còn Liên thì Liên Kết, Liên Thanh, Liên Miên, Liên Lụy...

Bà mẹ cũng phải phì cười:

- Nó giống đặc tính thầy ngày xưa.

Hôm sau, Nghĩa ì ạch bê một tảng bê tông vào kê ở cạnh bể nước để chị bước lên bước xuống mức nước, chú bảo:

- Cái ông Chính chỉ thương vợ bằng mồm, chỗ này sảy chân một tý có phải gay không.

Nghĩa ít hút thuốc trước mặt chị hơn, hình như chú biết chị không chịu nổi mùi thuốc. Chị lại thấy thương thương chú em. Đàn bà vốn như vậy.

Một hôm đi chơi về, chú thấy nhà cửa khác đi, bàn ghế kê lại.

Cái giường con của chú đặt cạnh cửa sổ đã dịch sát vào mé trong, thay vào đó là cái bàn đọc sách của vợ chồng Chính. Trên bàn đặt một lọ hoa, bên cạnh xếp vuông vắn vài quyển sách kỹ thuật tiếng Nga bìa cứng. Cái thùng sắt tây han gỉ đựng ống điều đã được thay bằng cái thùng đẹp hơn, lại sơn

trắng, nhưng đã mang để vào buồng mẹ. Bàn uống nước được phủ vải hoa, trên bàn xòe ra những bông hoa đơn màu trắng, xen lẫn mấy bông hoa màu đỏ đầy vẻ tao nhã.

- Làm gì mà ác liệt thế này? - Chú hỏi.

Chính nói cho em biết, hôm nay là ngày sinh nhật của chị. Hồi học ở nước ngoài, năm nào anh chị cũng tổ chức như vậy. Nghĩa gặt gù:

- Tây gớm.

Vì thế chị thấy ngượng. Mặc dù trước đó chị đã gằn chồng, không nên bày vẽ ra làm gì. Không biết chú ấy có thông cảm không. Nhưng anh gặt phát:

- Thông cái gì, mình lạ nhỉ, sao phải thông cảm?

Bây giờ quả thật chị thấy ngại. Ngại quá đi. Đến nỗi chị không dám gặp mặt chú em mà đáng lẽ chị phải báo chú từ sớm. Rồi biết đâu lát nữa bè bạn của chị đến chơi. Lại lù lù một cái ông to như hộ pháp hoặc không nói không rằng hoặc tương ra những câu đầy chất "lính tráng" thì tệ quá. Bạn bè Liên có mấy cô ở phân viện, mấy bạn ở phố trên. Gọi là ngày vui, bạn bè đến để khỏi quên nhau, thế thôi, nhưng mà sao ngại quá.

Khi đã lên đèn, bạn bè lục tục kéo đến, Chính trình trọng trong bộ "com lê", và nếu như mọi năm, anh sẽ quàng vai chị, hôn lên đôi má ửng hồng của chị, nhưng hôm nay vì ngại chú em anh chỉ nói:

- Chúc mình tăng được một tuổi.

Anh đưa cho chị một tặng phẩm nhỏ như mọi năm. Nhưng khi quá, Liên cứ đỏ mặt lên. Bạn bè nói chuyện rôm rả. Hết chuyện phương Đông đến chuyện phương Tây. Cả những chuyện khôi hài về cái lạc hậu của mấy bà nông dân so sánh với các nước tiên tiến. Có mấy người toàn là nữ, nam có hai. Nhưng thoáng cái chị không thấy chú em đâu, giật mình, chị thấy mình có lỗi, chị đi vào buồng trong thấy Nghĩa ngồi thu lu ở giường mẹ, đầu gối quá tai, mặt đăm đăm suy nghĩ.

Liên lúng túng:

- Em... ra đi, ngày vui của chị, toàn là bạn rất thân của chị thôi mà.

Chú nhếch mép cười, rồi vươn vai, khom người qua cái cửa nhỏ. Mặt đỏ bừng

bừng, chú chào mọi người, vể lúng túng. Liên cầm tay em giới thiệu:

- Em mình đây, em mình ở bộ đội mới về.

Mấy cô bạn Liên vốn nghịch ngợm cũng đỏ mặt. Liên mời em điều thuốc.

Ngày vui duy nhất chị mua bao thuốc mời em. Chị nhìn Nghĩa, thấy chú ngồ ngộ làm sao. Chú vâng về điều thuốc nói nhỏ:

- Em "ăn" thuốc lão quen, giờ hút thuốc lá nó nhạt thếch.

Mấy cô bạn bặm nhau cười. Bây giờ câu chuyện xoay quanh chú em. mấy chị lớn tuổi bạo mồm bạo miệng, gán một cô trẻ măng với Nghĩa làm cô ta xỉ mặt xuống, còn Nghĩa thì vênh mặt lên. Họ hỏi Nghĩa ở bộ đội có tổ chức sinh nhật không. Chú nói:

- Cũng có mấy thằng nhà quê hay tổ chức sinh nhật. Nhưng chúng em chẳng cần hoa hoét gì cả. Vì ở rừng, chỗ nào mà chẳng có hoa. Em chỉ thích chúng nó sinh nhật thôi, vì sinh nhật thế nào chúng nó cũng xoay được thuốc.

- Thế em có tổ chức sinh nhật không? - Một chị lớn tuổi hỏi.

- Em ý à? Không, vì bao giờ em cũng hết thuốc trước chúng nó.

Lúc tan cuộc, cả nhà xúm vào thu dọn bàn ghế, cái giường con của chú lại được kê cạnh cửa sổ. Chị thấy chú cầm một nắm hoa đơn ngơ ngác nhìn trước nhìn sau. Chị nín thở chờ đợi số phận của mấy bông hoa mảnh mai ấy sắp bị quăng ra sau nhà, như hai dò phong lan dạo trước. Nhưng chú lại cắm vào cái lọ đẹp nhất. Cẩn thận đổ nước vào lọ, rồi tùm tùm cười bảo chị:

- Cái này có khi còn tươi được mấy ngày nữa chị nhỉ?

Từ hôm ấy, chị thấy mến chú em hơn. Chị cẩn thận xếp lại cái áo hôm chú mãi đi chơi còn để ở đây phơi. Chị thường giữ chiếu ở cái giường cá nhân

hàng ngày khách ngồi. Vì thế Chính càng bức dọc: "Hết mẹ chiều, rồi đến cô - anh nói - Nó hư ra cũng phải".

Chị cũng có ý định, sau này có công ăn việc làm, chị sẽ tìm cho chú một đám thật vừa ý. Nhưng dùng một cái mảy hôm sau Nghĩa khoe:

- Em sắp lấy vợ rồi đấy bà chị ạ.

Chị sững người, chị không thể nào hình dung nổi một con người ngay chính bản thân mình cũng chưa có một cái gì nền nếp mà dám lập gia đình riêng, nhưng nhìn vẻ trầm tư của chú chị đâm ra lo lắng.

- Cô ấy làm ở đâu?

- Bộ đội, nhưng cũng sắp về rồi chị ạ, về là em cưới liền.

"Cưới". Nghe tiếng ấy, Liên phải phì cười, bởi vì cái tiếng ấy lại phát ra từ Nghĩa. Nhưng chú chìa cho chị xem một cái phong bì thư. Chị thấy người gửi là Thanh Nga. Hòm thư... rồi với vẻ dăm dăm, Nghĩa thờ dãi nói:

- Công việc của em vẫn chẳng thấy gì, thế là sắp hết bốn tháng rồi đấy.

Được dịp, Liên góp ý luôn:

- Chú nghĩ thế cũng phải, trước hết cứ phải lo liệu việc làm, rồi sau ổn định gia đình cũng chưa muộn chú ạ.

Liên mang chuyện ấy khoe chồng. Chính trợn tròn mắt:

- Cái thằng ba lạng nhặng, vợ con gì nó.

Chị thảo luận với chồng;

- Hay mình xin cho chú ấy vào xí nghiệp của mình đi.

Chính thờ người. Quả thực ban đầu Liên được biết anh cũng định bụng xin cho chú em vào xí nghiệp xây lắp. Nhưng sau, thấy tính chú lông bông, anh ngại không biết có ảnh hưởng đến mình không. Bây giờ thật khó, anh sắp được đề bạt làm chỉ huy trưởng. Anh cảm thấy như mọi người nhìn anh có phần xét nét hơn. Có thể chỉ vì một việc của chú em, người ta lại xì xào cho là lợi dụng thì hỏng hết. Anh bèn nói lảng:

- Cũng chả có lớp gì cả, cứ để "ông" khu phố ông ấy xếp, biết đâu chẳng có cái lớp gì hay.

Thỉnh thoảng lại thấy chú lên ủy ban khu phố. Mỗi lần thấy cái dáng của chú thất thểu, áo khoác cầm tay, kéo rê gần chấm đất từ ủy ban về là chị biết không xong. "Thế là "sễnh" mất cái chân lái xe rồi". Chú nói. Chị an ủi: "Lái xe làm gì, hòn đất trên xe cũng còn biết nhảy". Lần khác chú phàn nàn "thế là sễnh mất cái chân kiến trúc". Chị lại an ủi: "Kiến trúc thì suốt ngày xa nhà, đi làm gì chú". Nhiều hôm chú lên cả Xuân Sơn chơi. Chú bảo chị:

- Ước gì được vào cơ khí Xuân Sơn, trên ấy vui lắm. ở tập thể lại có mấy thằng em quen.

Dạo này Nghĩa ít đi chơi, lên ủy ban về, chú lại nằm dài ở giường cá nhân, lơ đãng nhìn ra cửa sổ. Một hôm, chú ngồi chống cằm bảo chị:

- Em nhớ mấy thằng lính tại ngũ quá, bà chị ơi.

Chị thấy một cái gì đó cứ đầy lên trong cổ. Chị cũng buồn như chú, nỗi buồn khó tả, phân vân, một lúc chị mới nói:

- Thế nào người ta cũng phải xếp việc cho chú chứ?

Nghĩa đứng bật dậy:

- Họ xếp chứ, sẽ có việc làm chứ. Nhưng chúng em về một lúc đông thế này, thì đến thủ trưởng anh Chính chắc gì đã giải quyết ngay được.

Trong gia đình đang tranh luận về việc lấy vợ của chú. Vì cho đến nay, dù có nghi ngờ như Chính thì một tháng đến ba lá thư của Thanh Nga gửi về cũng phải cho đó là chuyện có thực. Trong nhà có ba người thì ba ý kiến gần như khác nhau. Bà mẹ thì mừng, nỗi vui ấy đọc thấy trong đôi mắt màu khói của mẹ. Mẹ nói: "Nó đã hai mươi sáu tuổi đầu rồi, cho nó lấy vợ đi để mẹ còn được nhìn thấy..." Chính thì phản đối, anh không thích cậu em lấy vợ, trong khi chưa có một cái gì cơ bản. Liên cũng thế, song chị lại nghĩ: sự đã rồi có nói chỉ làm phiền lòng chú thôi. Đàn bà vốn hay nghĩ đến những

chuyện cụ thể, chị nghĩ, hay bàn với chồng, bán cái đài đi để bù đắp cho chú cưới vợ. Nhưng cái đài thỉnh thoảng anh vẫn mở băng nhạc nhẹ ra nghe khi phải đọc sách căng thẳng. Hay bán cái máy khâu. Máy khâu chị thích để khâu vá, nó là một thứ rất gia đình đấy. Cuối cùng chị âu yếm nhìn cái nhẫn đeo trên ngón tay trắng mịn bảo chồng:

- Minh ạ hay ta bán cái nhẫn cưới này đi, để tổ chức gia đình cho chú Nghĩa. Mất Chính cau lại, anh ngồi lì một lúc lâu. Bỗng dưng Liên thấy như chính mình có lỗi. Cái nhẫn này thường áp vào môi anh, cái nhẫn này mang đầy kỷ niệm của những ngày hạnh phúc. Cái ngày qua chiếc khăn voan màu trắng, chị nhìn thấy anh sang trọng nâng đôi bàn tay mềm mại, mịn như nhung của chị, đeo vào đấy cái nhẫn vàng óng. Anh hôn lên nó, rồi hôn vào đôi môi mọng đỏ hạnh phúc. Bỗng chị thấy mình quá ư là thực dụng, và cuối cùng chị chỉ còn biết lặng lẽ nghe anh nói: "Cô ấy mà, rồi thì cô rút cả ruột đưa cho người khác".

Có một điều khiến chồng Liên buộc phải lo, Nghĩa lấy vợ rồi vợ chồng chú sẽ sống thế nào, ở đâu? Chỉ xếp một cái giường cá nhân kia cũng đã thấy bất tiện quá, lại còn vợ, rồi con, rồi đủ thứ...

Nhưng rồi bỗng một hôm Nghĩa hớn hờ mang giấy báo về khoe chú đã được tuyển vào nhà máy cơ khí Xuân Sơn. Đúng theo ý chú, cả nhà mừng cho Nghĩa, mẹ ngồi hẩn dầy, đưa đôi tay khô khốc đâm vào lưng rồi nhón nhén đi ra ngoài. Đã lâu mẹ mới đi ra nhà ngoài như thế. Trông mẹ trẻ ra, mừng mừng, tủi tủi.

- Thế là mọi việc đến với tôi rồi - Nghĩa nói - có việc làm, sắp lấy vợ - chú tủm tỉm cười nhấp nháy đôi mắt vốn to và đen, tôi sắp có nhà riêng. Nhà riêng nghiêm chỉnh.

Chính trợn mắt:

- Mà kiếm nhà ở đâu?

- Thế này nhé - Nghĩa giải thích - đây là cái tài ngoại giao của thằng em, nên đừng thấy em đi chơi mà chán, em đi làm quen đây. Em ăn cánh với ông giám đốc cơ khí Xuân Sơn. Em trình bày với ông ta rằng em sắp lấy vợ. Ông ấy nói:

- "ừ thế thì mừng cho mày". Em hỏi: "Thủ trưởng có mừng thật không? Tao còn nói dối mày à? Thủ trưởng có ủng hộ không? Ông ấy giơ tay: ủng hộ chứ! "Thế thì tôi muốn xin một gian nhà tập thể có được không?" "Ông ấy ngần ngừ một lúc rồi nói "được chứ" nhưng ông ấy bảo rằng: "Trước mắt cứ phải vào ngay tập thể mà ở rồi từ đây người ta mới xếp phòng riêng cho". Nhân tiện có mấy thằng bạn quen của em cũng đang ở tập thể. Thế là em nghe ông ấy ngay.

Chính nín thở nghe chú em nói rồi bỗng thở phào một hơi, mặt đầy vẻ phấn chấn. Anh khen cái thằng ranh con thế mà khôn. Nhưng mẹ đến gần nhìn thẳng vào đôi mắt con, hỏi khế:

- Con lại đi hay sao, hả Nghĩa?

Nghĩa sợ đôi mắt màu tro đang long lanh ấy đọc thấy ruột gan mình, chú quay mặt đi, giải thích:

- Mẹ chẳng biết lo xa. Bây giờ kiếm được một gian nhà tập thể có phải dễ đâu mẹ. Bạc nghìn đây.

Chính tán thưởng:

- Trả hỏa hồng vài ngàn là ít đấy, mẹ ạ.

Nghĩa gật gù nói thêm:

- Phòng ở lại sang, có khi còn chắc chắn hơn nhà mình, vì thế phải chớp lấy ngay mẹ ạ.

Mẹ vẫn nhìn Nghĩa trân trân, làm chú phát ngượng. Mẹ nói:

- Cái nhà này có từ thời ông nội, để cho bố của con rồi đến các con... nhưng dù cái mái nó không che nổi...

Nghĩa gạt đi, bảo mẹ là phong kiến. Rồi chú lại sượng sùng tán tỉnh:

- Mẹ biết không, thế là gia đình ta lại có hai căn nhà, đây một nhà, Xuân Sơn một nhà. Thế là nay mẹ ở trên này với vợ chồng anh chị, mai lên với chúng con. Thỉnh thoảng phải đi cho nó đỡ buồn chân mẹ ạ.

Liên thấy chú em có một cái gì đấy, một cái gì đấy mà chỉ có gần chú mới thấy rõ hơn.

Hôm nay trong lúc xếp quần áo cho chú chị thấy một phong thư mới gửi của Thanh Nga, nghi nghi ngờ ngờ, chị mang thẳng phong thư ấy vào buồng trong. Không do dự, chị bóc ra xem. Liên giật mình vì nét chữ cứng cáp đập vào mắt, chị run run đọc:

"Minh Nghĩa yêu quý. Minh lại nhận được thư của cậu. Cậu vẫn chưa xin được việc làm ư, chưa có việc làm ư? Cái tai của cậu dạo này có khá hơn không? Hôm qua, lúc sinh hoạt tiểu đội, có một cậu lính trẻ măng thành thực hỏi tớ rằng: cậu ấy luôn mang danh là một anh chàng lêu lổng. Nhiều người thành kiến, cậu ấy không hiểu có phần đầu được không? Minh bèn kể về cậu. Minh kể cái hồi đánh Plâycu, đơn vị chết nhiều quá mà xe tăng địch vẫn bò lên từng đàn. Chỉ còn một B.40. Ai ở lại chặn địch? Một cánh tay giơ lên đầu tiên: cậu. Bọn mình đếm đến quả thứ 10 rồi thấy lịm đi. Đến đêm mới thấy cậu mò về. Hóa ra cậu vẫn sống. Một bên vai đã nát ra, vàng xám. Anh chàng bắn súng chống tăng số một có cái gì để bồi dưỡng lại cái tai chưa?". Mắt Liên hoa lên. "Đâu, thế Thanh Nga đâu?" - " Thanh Nga của bạn vẫn thế, anh chàng ngạo mạn của cậu đứng trên chốt 1732 mắt nhìn về hướng Bắc, mang đầy lòng tin ở phía sau. Cậu có biết tin gì không? Tin rồi cậu sẽ có việc làm. Phải có việc làm chứ, vì cậu là anh bộ đội một nghìn phần trăm sự thật. Phải không?".

"à này, cậu vẫn không thích ở nhà anh chị cậu à, ừ, nếu đúng như vậy thì phải tìm cách mà đi thôi. Bọn mình vốn thế".

Liên bỗng kêu lên một tiếng.

"Vết thương ở vai của cậu đạo này có bị đau không? Nghĩa à, biên giới đạo này nhiều con gái lắm, xinh lắm mà ạ. Không như ở Cămpôt, bọn mình phải mang cái tên con gái cho nó đỡ khô đi. Nếu có thể vài hôm nữa tớ sẽ ngỏ lời với một em, thanh niên xông pha, nếu chấm theo thang điểm 5 thì tớ chấm điểm bốn cộng. Thằng Bích Hồng lấy vợ rồi đấy. Nghĩa biết tin chưa, Minh Nghĩa?..."

Chị gấp phong thư lại. Lặng lẽ bước ra phòng ngoài, nhìn lên tờ giấy màu đỏ chói ngời cái tên Lương Văn Nghĩa. Chiếc ba lô của Nghĩa đã đặt gọn gàng ở trên giường, thế là chú sắp đi. Đúng là Nghĩa sắp đi. Chú và ông anh đi chào hàng xóm đã về đến ngoài sân. Chị nghe tiếng người anh căn dặn:

- Làm thợ cũng phải cố gắng mà học. Mày lêu lổng lắm, làm gì cũng phải cố mà kiếm cái bằng. Thời buổi này, sống không có bằng cấp thì cực lắm đấy.

Nghĩa lặng lẽ vào nhà bảo mẹ:

- Con đi vào khu tập thể đây, mẹ ạ.

Bà cụ lại nhón nhén đi ra ngoài, âu yếm nhìn con. Bà gật đầu rồi quay đi, giấu một giọt nước mắt lăn trên nếp nhăn. Còn Liên thì đứng sững ở cửa. Giọng run run, chị nói:

- Chú đi thật à?

Nghĩa chào mẹ, chào anh chị, đeo cái ba lô dùm dó, nhẹ tênh cách đây vài tháng chú mang về. "Khẩu súng chống tăng" thòi lòi ở bên cạnh. Chú nói:

- Con đi, mẹ ạ. Em đi. ở đây về đây đi xe tháng không đầy mười lăm phút, không có gì mà cứ phải quỵên luyện như trẻ con.

Nghĩa xóc ba lô lên vai, huýt sáo, hát một bài tiếng Tây ngang phè. Chú đi ra. Khi cái bóng cao to của chú lừng lững đi khỏi, căn nhà ấy lặng đi. Liên thấy nó trống rỗng. Thế là lại như xưa, ngăn nắp, gọn gàng, nền nã... chị ngược đôi mắt ướt đầm nhìn chồng. Có thể như thế được không anh? Nhưng

anh vẫn hoan hỉ, nhẩn nại. Rồi dường như không chịu nổi cái khung cảnh nặng nề này, anh cúi:

- Thì nó thích cứ để nó đi, có phải nó đi Cămpôt đâu mà sợ?

Anh lăm lè bước ra phía cửa, lật cái chiếu ở giường cá nhân rũ bụi, rồi lặng lẽ tháo từng cái thang giường cân thận bó thành một bó.

Chuyện đồn thổi

Hôm đó, tôi vừa lĩnh lương cuối kỳ của kỹ sư một, cũng được khoảng ba mươi ngàn gì đó. Có chút xênh xang. Với cái ví căng phồng, giờ nghỉ trưa tôi lang thang ra bách hoá Hồng Bàng, định mua một cái gì đó, nhưng chưa định hình, vì những thứ mình thích lại phân phối theo tem phiếu, thành thử chỉ thả lời tán tỉnh mấy cô nhân viên bán hàng. Hồi đó, các cô bán bách hoá kiêu kỳ lắm. Khi mà những khuôn mặt xinh đẹp kia lại được đứng trong cái quầy hàng đầy ắp nồi, niêu, xoong, chảo, bóng đèn phích nước Rạng Đông, xích lép, vành đĩa, nan hoa xe đạp chính hiệu Thống Nhất, bát sứ Hải Dương ... rất những thứ cần tem phiếu. Mà tem phiếu đối với các cô bán hàng mới là những thứ dễ bề xoay sở. Đôi khi lại chỉ là cái giấy viết tay của một vị chức sắc nào đó là cũng kiếm được một tút thuốc Tam Đảo hay Điện Biên, và chỉ cần hưởng cái đồng chênh lệch giá nho nhỏ ấy thôi, cũng bằng lương của các cô cả tháng. Vậy thì ra ngắm cửa hàng của những chàng trai chưa vợ

như tôi cũng là điều dễ hiểu. Tôi cả kê hỏi hết thứ này đến thứ kia để bắt chuyện, và đang gặp ánh mắt quỵến rũ kia cười cười, bỗng rẹt một cái, túi quần phía sau nhẹ tênh. Tôi giật mình quay lại, “Cái ví! Tôi kêu lên - Ăn cắp kìa!” Thằng móc túi có cái đầu trụi húi - tôi đoán ra ngay - vì cái bóng nhỏ thó của nó đang dúi dụi lách qua mọi người để chạy ra phía cửa. Tôi vừa rượt đuổi theo nó vừa hét toáng lên. Với sức khoẻ phi thường của một cầu thủ bóng đá nghiệp dư trong đội tuyển của Nhà máy Cơ điện Hồng Hải, chẳng mấy chốc tôi đã tóm được thằng ăn cắp lúc nó vừa lọt vào con hẻm. Mọi người xung quanh hô lên ầm ầm: “Đánh chết nó đi!” Nó run như cầy sấy, van vãn:

- Em có lỗi, anh tha cho em.

Người nó xám ngoét như con gà bị chộc tiết, vừa nói, vừa chìa cho tôi cái ví nó vừa rút trộm. Tôi bộp cho nó một cái rồi túm cổ áo xách dậy:

- Đồ chó, đi theo tao.

Tôi lôi nó xềnh xệch như lôi một mớ giẻ rách. ở đồn công an nó phải khai tên tuổi, quê quán, nơi ở, và những gì đó nữa tôi không quan tâm, còn tôi thì kiêu hãnh nói tên tôi gắn liền với Nhà máy Cơ điện Hồng Hải. Sau khi cảm ơn tôi, anh công an hỏi:

- Trong ví anh có bao nhiêu tiền?

- Khoảng ba mươi ngàn gì đó.

- Cảm phiền, anh đếm giúp cho.

Tôi giở tiền ở trong ví ra đếm lại. Tổng cộng chính xác là hai mươi tám ngàn, tám trăm, tám mươi hai đồng. Thằng ăn cắp lập tức bị tổng giam.

Sự việc như thế qua đi, khi người ta làm điều tốt ít ai muốn gom lại. Nói đúng ra, tôi có kể qua loa với mấy đứa cùng phòng lúc đang can bản vẽ. Đại để là: "Hôm nay tớ vừa tóm được một thằng ăn cắp, đã tổng nó vào

đồn". "Thế à, này các cậu, thằng Đang vừa có một chiến tích". "Thế thì khao đi !" Cả bọn nhao nhao. Tôi thì chỉ tiếc, giá bắt được nó ở gần bách hoá thì thế nào mấy em nhân viên xinh đẹp kia cũng thán phục.

Rồi biết bao nhiêu công việc bộn bề, chúng tôi lao vào công việc của một nhà máy cơ điện mở rộng. Rồi phấn đấu, rồi yêu đương. Cái vụ việc bắt một thằng ăn cắp vặt đưa vào đồn công an dường như không còn một chút vương vấn gì trong đầu. Bây giờ kể lại tuần tự như thế này, mới thấy mọi việc nó có liên hệ móc xích với nhau, nhưng lúc sự việc xảy ra mà tôi kể dưới đây thì hoàn toàn không nghĩ tới. Phải tới gần một năm sau, lại đúng vào dịp Đại hội Đảng bộ Nhà máy Cơ điện. Tại sao lại rơi đúng vào dịp Đại hội Đảng bộ? Chỉ trước đó có hai ngày thì cái thư ấy đến, lại rơi đúng vào ngày chúng tôi đang khẩn trương chạy thử dây chuyền 2, là công trình chào mừng Đại hội. Nhận được phong thư ấy, tôi lặng lẽ về phòng, khép cửa lại, hồi hộp giờ nó ra. Không còn tin vào mắt mình nữa, tại sao lại là giấy triệu tập của Công an quận? Tôi thì liên quan gì tới Công an quận? Nhưng giấy triệu tập ghi đúng tên tôi, đúng địa chỉ phòng kỹ thuật Nhà máy Cơ điện Hồng Hải. Nội dung ghi bằng một giòng chữ viết tháu: "Có mặt tại quận lúc 8 giờ, ngày ... để giải quyết vụ việc có liên quan". Nói đúng ra, tôi có thoáng nghĩ tới vụ việc bắt thằng ăn cắp vặt đưa tới công an phường, nhưng vội gạt đi ngay, vì nó không liên quan gì tới cái giấy triệu tập này của Công an quận. Vụ việc gì? Tôi nghĩ mãi, giật mình, hay là cái việc ông cậu ở Sài Gòn mới ra. Ông có tới thăm tôi ở Nhà máy hai ngày rồi về quê. ở quê có chuyện đất cát, mớ mả gì đó, cậu tôi đã gây sự với chính quyền xã. Ông là dân di cư hồi năm năm tư, tiểu sử đã không sáng sủa gì, lại còn về xã gây sự thì quá lắm. Chị tôi nhắn người bảo tôi tranh thủ về quê ít ngày, nhưng tôi chưa bố trí được. Nửa tin, nửa ngờ, tôi bần kín với mấy thằng bạn thân. Chúng cũng lo lắm. Thằng thì bảo quên đi, sau Đại hội hãy làm, thằng thì bảo đảng nào trước sau

người ta cũng biết, cứ lên báo cáo với ông Mạch bí thư, khai báo trước mình còn được cái đức thật thà. Mất ngủ một đêm để đấu tranh tư tưởng, sớm hôm sau, tôi quyết định lên báo cáo Bí thư đảng uỷ Nhà máy. Sau khi đọc xong tờ giấy triệu tập của Công an quận, bí thư nhíu đôi mày làm vầng trán ông hằn lên ba đường kẻ ngoằn ngoèo, rồi nói:

- Đồng chí thử nghĩ xem, cá nhân đồng chí có vấn đề gì không?

- Thưa anh - tôi cố kìm giọng - Xin thề với anh, tôi là một đảng uỷ viên hoàn toàn trong sáng.

- Thôi được - Vàng trán ông Mạch dần ra, cười cười - Cũng không đến nỗi phải như thế, yên tâm đi. Mà này, công việc của cậu là phải lo hoàn thiện cái báo cáo, ngày mai có cả đồng chí Nguyễn Văn Bốn cục trưởng về dự đấy, làm cho tốt vào - Ông đưa trả lại tôi tờ giấy triệu tập - còn cái chuyện này ấy mà, đã đến ngày họ triệu tập đâu, mà có thể đến hôm họ triệu tập tôi cũng ra ngoài quận với cậu làm cho rõ ngọn ngành.

Bí thư nói thế tôi cũng mừng. Mừng vì ông không quan trọng hoá vấn đề, nhưng mà cũng lo lo, chưa rõ, nếu biết cái chuyện ông cậu ở quê, ông sẽ nghĩ tôi là người như thế nào.

Hôm sau, tại đại hội Đảng bộ Nhà máy, tôi đã đọc bản báo cáo dài tám trang với tâm huyết rất thật của mình, vừa nêu được truyền thống quật cường của Nhà máy trong hai cuộc chiến tranh chống Mỹ, trong đó có lớp kỹ sư trẻ chúng tôi, vừa phê phán tính không đồng bộ, chậm chạp, quan liêu của cấp trên với những dẫn chứng thuyết phục. Tôi đề nghị cấp trên giao quyền tự chủ cho Nhà máy, Nhà máy giao khoán cho phân xưởng. Sau đó Bí thư có nói lại, cục trưởng khen cậu lắm đấy, trước khi về Hà Nội, ông ấy còn hỏi: "Cậu ấy tên là gì?" Ai cũng hiểu rằng, sau câu hỏi ấy của Cục trưởng Nguyễn Đình Bốn là tương lai sáng sủa đang ở phía trước tôi. Nhưng Bí thư lắc đầu: "Thật tiếc cho cậu, lại vướng vào cái chuyện ấy - Ông thần người ra

một lúc rồi nói tiếp – Có thể cái tin ấy cũng đã bay tới Cục ta rồi". Cái chuyện ấy xảy ra ngay trước lúc bầu cử vào cấp uỷ. Ngay lúc chốt lại danh sách cuối cùng trước khi bỏ phiếu thì trưởng ban kiểm tra tư cách đại biểu cầm một tờ giấy mà ai đó đã mới chuyển đến, ông xin phép chủ tịch đoàn được đọc: "Riêng về trường hợp đồng chí Nguyễn Văn Đang, nghe nói có chuyện liên quan đến pháp luật, có đúng không?"

Vì sự việc quá bất ngờ nên Bí thư Mạch cũng vã mồ hôi, ông lập cập đứng lên rồi giải thích:

- Riêng về chuyện này, tôi đã hỏi đồng chí Đang sau khi có tờ giấy triệu tập của Công an quận, đồng chí Đang đã hứa với tôi, tức là hứa trước Đảng uỷ Nhà máy, cá nhân đồng chí không hề vướng mắc một vấn đề gì. Rất tiếc ta không có thời gian để xác minh tại Công an quận. Đề nghị đồng chí Đang giải thích việc này trước đại hội để chúng ta được rõ.

Cả hội nghị trở nên chộn rộn, chỉ đến lúc tôi đứng dậy mới trở lại im ắng lạ thường. Tuy là người rất tự tin trong công việc, nhưng lúc đó, không hiểu tại sao tôi lại lúng túng thế. Mặt thì đỏ bừng, giọng lại run run, đúng là khi người ta phải giải thích cái mà chính họ cũng không biết thì trở nên lúng túng, lúng túng đến sượng sùng, sượng sùng như một kẻ dối trá. Tôi đứng đắn ra một lúc rồi mới nói:

- Nói thật với các anh, đến giờ tôi cũng không biết nó là cái gì nữa.

Cả hội nghị lại ồn ào, có cả tiếng cười diễu ở đâu đó. Mặt tôi nóng ran. Khoá ấy tôi không trúng cấp uỷ. Tức tưởi đầy vơi mà không khóc lên được cho nhẹ bớt. Còn dám nhìn mặt ai bây giờ. Đêm ấy, tôi không sao chợp mắt được, càng nghĩ càng thấy mình bị oan, cho dù có cái chuyện ông cậu đi chẳng nữa thì cũng chẳng có gì liên quan tới tư cách của mình. Bị oan mà không thanh minh được thì khác gì mình nói dối. Xấu hổ vô cùng, mang tiếng vô cùng. Sau này nghĩ lại, hoá ra đời nó có cái số của nó. Mình bị lỡ

mất một nhịp. Là đảng uỷ viên của Nhà máy vào loại lớn nhất thời đó, khi ngành còn non trẻ, lại được cục trưởng đề tâm thì có thể được cất nhắc lắm chứ. Thỉnh thoảng, tôi lại giở cái tờ giấy ấy ra đọc đi đọc lại mấy dòng chữ khô khốc: "Có mặt tại quận lúc 8 giờ ngày ... để giải quyết vụ việc có liên quan". Liên quan cái gì nhỉ? Căng thẳng đến tột cùng. Sớm hôm sau, tôi lại quyết định đến gặp bí thư Mạch, khẩn khoản:

- Anh Mạch ơi, anh phải đi với em ra quận, không thể chờ ngày họ hẹn nữa.

- Nhưng mà ?

- Em xin anh đấy, không thể chờ được nữa đâu.

Chúng tôi đến quận Công an. Anh thường trực lật đi lật lại tờ giấy rồi bảo chúng tôi cứ đứng ngày hẹn hãy đến, không giải quyết lộn xộn như thế này được. Tôi chồm lên bảo chúng tôi đến trước không được à ? Thấy tôi có phần thiếu kiềm chế, Bí thư Mạch nhẹ nhàng trình bày với anh thường trực xin được gặp quận trưởng. Có lẽ nhờ tài xã giao của Bí thư, nên khi gặp quận trưởng công an, ông rất cởi mở: "ở đây, người được giao vụ việc thì phải giải quyết đến cùng, không nó lại rồi như canh hẹ. Các anh cứ ngồi uống nước, tôi sẽ gọi cậu ấy về ngay bây giờ". Thời gian chờ người về giải quyết công việc chỉ quãng nửa tiếng đồng hồ, nhưng tôi thấy nó dài lê thê, ruột nóng như lửa đốt, làm Bí thư cứ gọi chuyện để giết thời gian. Đến lúc anh công an mời sang phòng bên để giải quyết công việc thì tim tôi đứng lại. Anh ta lục tìm trong đồng hồ sơ để trên bàn rồi quét đôi mắt nhìn chúng tôi một lượt:

- Ai là Nguyễn Văn Đang?

- Tôi - tôi run run chìa tờ giấy triệu tập.

- Ngày mười sáu tháng hai anh có tới Công an phường Hồng Bàng?

- Là việc gì? Tôi sốt ruột chồm dậy, khi nhìn thấy cặp mắt hoài nghi của ông Mạch.

- Anh có bắt được một đối tượng trộm cắp, nay hồ sơ đã chuyển về quận
Tôi ập người ra rồi kêu lên một tiếng:

- Trời đất ơi!

Dường như tôi đã hiểu ra mọi chuyện. Đến lúc này Bí thư Mạch mới tròn
mắt ra ngạc nhiên: "Sao cậu không nói ?"

- Số tiền anh bị lấy cắp là hai mươi tám ngàn, tám trăm, tám mươi hai đồng,
có đúng không?

Hoá ra họ triệu tập tôi đến chỉ làm mỗi một việc, nếu tôi đồng ý theo đơn đề
nghị của gia đình cái thằng ôn con ấy, xin được miễn truy cứu trách nhiệm
hình sự để họ tự giáo dục, thì tôi ký vào tờ đơn ấy. Nếu tôi không đồng ý thì
bắt buộc phải chuyển nó sang cơ quan điều tra.

Sự việc chỉ có thế, trời ơi, sự việc chỉ có thế. Cũng không cần hỏi ý kiến của
Bí thư, tôi ký ngay vào tờ đơn tha cho nó.

** *

Sự việc như thế tưởng đã đã qua đi, khoá sau tôi lại được bầu vào Ban chấp
hành Đảng uỷ của Nhà máy Cơ điện Hồng Hải. Thế chứ, tôi lại là tôi. Tôi
hãnh diện vì lại có chân trong cấp uỷ. Chúng tôi lại lao vào công việc, rồi
chuyện yêu đương, rồi xây dựng gia đình. Tôi đã lấy vợ. Tuy nhiên, nếu tính
kỹ đường đi thì như đã nói ở trên, tôi đã bị lỡ mất một nhịp. Nhưng trong
cuộc đời, ai tính được chữ ngờ, và giả như cái vụ việc trên kia không đến
với tôi thì biết đâu, tôi lại bị gục ngã ở nấc thang danh vọng. Cuối cùng, chỉ
có thể qui về tại số. Tôi đã yên tâm với cái số của mình, cốt sao cho tốt đời,
đẹp đạo. Nhưng một hôm, thằng bạn tôi ở tận Ninh Bình gọi điện ra, sau khi
chào hỏi đôi lời, giọng nó có phần hệ trọng:

- Hôm nay tớ được nghe nói chuyện về câu chuyện cảnh giác, có một
chuyện tớ nghĩ là của cậu. Cậu vẫn yên ổn đấy phải không?

- Chuyện gì?
 - Họ nói có một đảng bộ định đưa vào cấp uỷ một phần tử sắp bị công an bắt.
 - Rồi sao?
 - Vì nó giống chuyện của cậu.
 - Bậy nào.
 - Là vì cũng trước khi bầu cử, người ta mới phát hiện ra anh chàng này đang có giấy triệu tập của công an.
 - Thật là một chuyện đồn thổi thú vị.
- Chúng tôi bật cười, cười rõ to trong điện thoại làm mấy thằng cùng phòng tôi lại reo lên:
- Thằng Đang lại có chuyện vui rồi, khao đi.
- Lần này đúng là tôi phải khao chúng nó một chập là vì có một chuyện vui như thế kia mà, và giả sử chuyện đó của tôi là có thật thì thử hỏi làm sao mà tôi sống nổi dưới cái bầu trời nhạy cảm này. Chúng tôi lại lao vào công việc bộn bề của một nhà máy thời mở cửa, lại phải tính đến chuyện đầu ra. Sự sống còn của cửa ngót hai ngàn con người là chất lượng sản phẩm và cái đầu ra. Một hôm tôi lại nhận được một cú điện thoại của thằng bạn tại Cần Thơ:
- Hôm nay tớ được nghe buổi nói chuyện về vai trò của quần chúng. Tớ vẫn là dân chậm tiến mà.
 - Chúc mừng - tôi diều - cứ chậm tiến mà kiếm được ra tiền như cậu thì tớ chúc mừng.
 - Tớ được nghe một câu chuyện mà ngấm ra như là chuyện của cậu.
 - Cái gì ?
 - Một đảng bộ suýt đưa vào cấp uỷ một thằng sắp bị công an tóm.
 - Cái gì ?
 - Vậy mà do quần chúng phát hiện ra, chỉ trước giờ bầu cử có nửa tiếng đồng

hồ.

Tôi cúi:

- Này, tao nói cho mày biết nhá, tao đang là đảng uỷ viên của Nhà máy, mày hiểu chưa .

Năm 1995, tôi được điều động về cơ quan Bộ, tôi đã chuyển hẳn sang công việc của quản lý nhà nước. Suốt ngày bận bịu với công việc soạn thảo thông tư, quyết định. Quả thật đây là những công việc rất cần đến tầm nhìn vĩ mô và những con người đã từng lăn lộn từ cơ sở như tôi. Cái khó tháo gỡ là các văn bản đang chồng chéo. Công việc của Bộ này chồng chéo sang công việc của Bộ khác. Thậm chí các tiêu chuẩn, định mức cũng vênh nhau. Cũng may, chỉ ít lâu sau, tôi đã được đi học lớp quản lý nhà nước. ở Học viện, người ta đã hướng dẫn chúng tôi cách soạn thảo một văn bản pháp luật, cách tháo gỡ văn bản chồng chéo. Hôm giảng cho chúng tôi về việc soạn thảo văn bản pháp luật, thầy giáo cũng phải kêu lên vì cái cách làm việc chồng chéo của ta.

- ... Như thế đấy các anh, các chị ạ. Xã hội là một tổng thể, trong cái tổng thể lại có nhiều mắt xích kết dính với nhau. Không thể ông chẳng bà chuộc. Anh này soạn thảo văn bản thì nghiêm cấm, anh kia thì cho phép áp dụng từng phần. Đây là bọc lộ cái kinh nghiệm thực tế của anh kém. Đến khi sai phạm xảy ra mới mang văn bản ra cãi nhau, báo chí mới đổ xô vào, mới thi vị hoá nó lên, đồn thổi nó lên cứ làm như người soạn thảo văn bản toàn là dân phá hoại. Tai hại là như thế, tốn kém là như thế, thiếu lòng tin là như thế. (Nói đúng quá, nghe cứ sướng cả tai). Tôi xin dẫn ra đây một câu chuyện để các anh, các chị ngẫm mà xem. Hôm bầu vào thành uỷ ở thành phố nọ. Có một trường hợp thành uỷ giới thiệu hẳn hoi. Yên tâm lắm. Nhưng anh ta sắp bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Ngặt cái là không ai biết. Anh công an lại chỉ

gửi thông báo cho đương sự. Lẽ ra phải thông báo cho cả cơ quan người ta, cho tổ chức anh ta đang sinh hoạt. Tôi muốn nói là mối quan hệ giữa cơ quan này, tổ chức kia của ta có vấn đề, vấn đề là sự gắn kết. Trong cái riêng nào mà chẳng có cái chung. Kinh điển đấy! Anh ta là một con người, thì đảng viên cũng là một con người. Đã là con người thì cái xấu ai dễ trưng ra, ai dễ khai báo, nhất là trước mắt họ có quyền lợi, vào thành uỷ cũng là quyền lợi của sự tín nhiệm, của lòng tin. Còn cái chuyện vi phạm kia, anh ta còn có cơ hội chạy cửa này, cửa khác, may ra còn kiếm được cái văn bản chồng chéo này khác, biết đâu lại huê. Thế là bầu anh ta vào thành uỷ. Cũng may, ngay lúc gút lại danh sách cuối cùng thì mới phát hiện ra. Thử hỏi, nếu anh ta trúng vào thành uỷ, một kẻ sắp ra toà lại trúng vào thành uỷ thì dân người ta nghĩ ra sao về một tổ chức trung kiên này ...

Tôi đang há mồm nghe, bỗng giật mình. Hình như thầy đang nói về chuyện của mình, không thể có chuyện của mình ở đây được, nhưng có phần lại giống câu chuyện của mình! Tôi đâm hoang mang.

*

* *

Từ hồi về cơ quan Bộ, tôi có dịp gặp hầu hết những người quen. Quen thân thì tôi đến chơi, còn biết sơ qua thì thằng Huy bạn tôi dẫn đến. Nó là thằng quan hệ rộng, dọc ngang, xuôi ngược chỗ nào cũng biết. Một hôm nó bảo: "Cụ Bốn đang nằm liệt giường, cậu có đến thăm không?" Tôi ngần ra một lúc rồi mới nhớ lại. Ông Nguyễn Văn Bốn là cục trưởng hồi trước, sau lên thứ trưởng. Ông đã về hưu để đến ngót hai chục năm nay rồi còn gì. Đã có lần, ông khen tôi khi nghe tôi báo cáo trước Đại hội Đảng bộ Nhà máy Cơ điện. Vậy mà giờ đây đã lên chức cụ rồi. Thời gian trôi đi nhanh quá. Tôi trách Huy không báo sớm cho tôi biết để đến thăm cụ, vì đối với cụ Bốn, tôi ngưỡng mộ và có cả sự hàm ơn nữa.

Hôm đến gặp, thấy cụ nằm liệt giường, người mỏng dính, thương quá. Thấy chúng tôi đến thăm cụ mừng lắm, cứ định ngồi dậy mà không được. Mỗi lần cụ cất đầu định ngồi dậy lại khục khặc ho. Cụ bất lực vì cái tuổi già tàn tạ của mình. Nhưng khi chúng tôi nói đến cái ngành Cơ điện, mắt cụ ánh lên, cụ như được sống lại những năm tháng không thể nào quên được. Chúng tôi nhắc lại các thế hệ lãnh đạo đã qua, cụ vẫn nhớ tên từng người, nhớ đến từng cá tính. Huy chỉ vào tôi giới thiệu:

- Còn đây là cậu Đàng, tiến sỹ Nguyễn Văn Đàng, trước ở Nhà máy Cơ điện Hồng Hải, giờ cũng được điều về cơ quan Bộ, chuyên gia giỏi đấy bác ạ.

Tôi kể lại những chuyện làm ăn của Nhà máy qua từng thời kỳ, hy vọng cụ sẽ nhớ ra tên tôi. Mắt cụ nheo nheo một lúc rồi cất giọng khào khào:

- Có phải là ... cái cậu ... đã bị công an ... rờ đến đấy phải không?

Tôi thuôn mặt, bần thần, cụ vẫn nhớ ra tôi, nhưng làm thế nào để tôi có thể giải thích đầu đuôi câu chuyện với con người gần đất xa trời này ?

N.N

Mất ngủ

Tôi khẽ rút tay ra khỏi chăn để nhìn đồng hồ. Chiếc kim dạ quang đang nhích sang con số mười hai. Để chữa cái chứng khó ngủ tôi thường đếm từ một đến một trăm rồi lại lùi từ một trăm về một. Cứ như vậy vài lần, ngủ lúc

nào không biết. Nhưng lần này thì chịu. Nguyên do cũng tại nó. Tại cái thằng Tuấn bạn tôi đang nằm thẳng cẳng ở bên cạnh. Mười lăm năm rồi giờ lại đắp chung một mảnh chăn, trong hơi ẩm nồng nặc của bạn. Kỷ niệm thì cứ dội về, tâm tư thì chưa trút hết, tấm tức không chịu được. Tôi này cũng tại vợ tôi. Cái sự chu đáo đến không cần như thế này thì quả là tai hại thật. Tôi còn đang sôi nổi hỏi về cái đất nước Ca - na - đa xa xôi kia đã biến bạn tôi trở thành "Việt kiều yêu nước" là có ra làm sao? Vợ tôi đã xăm xấn trải ga, mắc màn "Minh ơi, bác ấy đi hàng trăm hàng ngàn cây số, để bác ấy nghỉ đã, mai anh em tha hồ mà nói chuyện".

Tuấn bảo, nó từ sân bay Nội Bài về khách sạn ở Hà Nội làm thủ tục xong là tìm cách về Quảng Ninh ngay. Hay nó ý tứ vì sợ các cháu thức khuya? Thấy vậy vợ tôi lại nói: "Minh ơi, bác ấy đi hàng ngàn cây số...". Hàng trăm hàng ngàn thì nước mẹ gì - Tôi nghĩ - Hồi "Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước" còn cuộc bộ hàng ngàn cây số nữa là. Lại nhớ cái hồi mới vào bộ đội, tập đeo đá ở Yên Tử treo cả vai, trầy cả chân, tối về rũ nhau đắp lá, sáng hôm sau hai bàn chân vẫn sưng vù. Đến lúc xin nghỉ tập đại trưởng bảo: "Các cậu là lính công tử, không chịu tập đeo đá, vào Trường Sơn có mà khóc"

Thế rồi 30 tháng 4, rồi phục viên, rồi thất nghiệp. Tuấn vào làm tại hợp tác xã Ánh Hồng để theo đuổi con đường đại học. Ai ngờ cả ban chủ nhiệm đi tù. Tuấn bị công an gọi lên gọi xuống, lý lịch lại được moi từ đời ông nội, đến khi xác minh được Tuấn không dính líu gì đến cái vụ tham ô của ban chủ nhiệm thì lại vướng vào cái lý lịch mới được thẩm tra, hình như ông nội nó đã mất từ thời tiền khởi nghĩa có dính dáng gì đến Quốc dân đảng, nên lúc thi được đại học thì bị ách lại. Thành ra lang thang. Giá nó cứ an bài như tôi vào làm công nhân ở nhà máy điện... Bây giờ nằm cạnh nó, mọi việc cứ hiện ra như một cuốn phim chiếu chậm. Không gian tĩnh mịch lạ thường. Cái xóm Dốc Học nhà tôi nằm giữa Hạ Long mà cứ như một vùng quê yên

tĩnh. Năm 1982, năm cao trào trốn đi Hồng Công. Cái xóm Dốc Học nhà tôi cũng trở nên ồn ã vì kẻ đi, người ở. Một hôm tôi gặp nó, vẻ mặt lấm lét như thằng ăn vụng, nó nói: "Có lẽ tao phải đi thôi" Tôi chưa tin nó nói thật. Một thằng có chí hướng như vậy đâu dễ thoái lui. Tôi nói: "Mày nghĩ kỹ chưa?". Nó không nói gì. Một tháng sau tôi được biết nó đi. Tôi khóc. Không ngờ hôm ấy nó đến là để chào từ biệt. Thế rồi biệt biệt. Bây giờ được như thế này cũng là mừng cho nó. Nó đã có vợ, hai con, con lớn mới học xong trung học, vợ chồng thu nhập đủ ăn. Nhưng trong tâm trạng nó thấy toát lên một nỗi nhớ, nó nhớ quê hương. Nhớ bè bạn. Tôi bảo, thôi được, cứ nhớ nhau là quý rồi mày ạ. Tôi yên tâm vì thấy nó khoẻ mạnh, trông to ra, trắng, nhưng có phần già dặn. Chúng tôi gặp nhau mừng mừng tủi tủi, luýnh quính hỏi thăm nhau chẳng ra đầu ra đuôi. Chuyện cũ, chuyện mới lẫn lộn. Tôi thú vị làm động tác so chiều cao theo kiểu hai thằng cùng nằm, bằng cách chạm bàn chân tôi vào bàn chân nó. Hoá ra nó cao hơn tôi. Thằng này ăn cơm Tây có khác. Ban nãy tôi chưa nhìn kỹ, không hiểu tóc nó đã có sợi bạc chưa, còn cái đầu muối tiêu của tôi thì xuất hiện từ năm ngoái. Nhưng không có lẽ nó lại cao hơn tôi. Này, đừng coi thường thằng cơm rau muống nhé. Tao sẽ xác minh lại. Lần này so từ trên xuống. Tôi nằm thẳng cẳng sao cho hai cái đầu bằng nhau. Đúng rồi, bàn chân tôi không chạm vào bàn chân nó mà là mắt cá chân. Có thể chứ. Ngày xưa nó còn thấp hơn tôi, bỗng nó thì thăm:
- Vinh ời.

Tôi như bị bắt quả tang, giả vờ giọng ngái ngủ:

- Gì ... vậy cậu

Nó nhòm đầu dậy:

- Này - Nó tỏ ra lo - Cậu đã đi "đăng ký tạm trú" chưa đấy.

- Vẽ chuyện - Tôi suýt bật cười - đăng ký cái con khỉ. Ngủ đi mày.

Có lẽ nó cũng như tôi, đều khó ngủ. Tôi không thấy nó cựa quậy gì cả, tự

dung lại gọi một câu tỉnh như sáo. Nó lại rì rầm:

- Không được đâu mày ạ. Tao là Việt kiều kia mà.

Tôi bật cười:

- Kiều cái gì, mày là thằng Tuấn vô.

Nó lại chui vào trong chăn. Tôi giả vờ nằm im như đang ngủ để nó yên tâm. Nhưng thực ra lúc ấy tôi tỉnh hẳn. Cái xóm Dốc Học của tôi sao yên tĩnh thế. Đêm thì đặc quánh lại. Giá ở ngoài phố kia thỉnh thoảng còn được nghe tiếng ô tô chạy trong đêm đỡ buồn. Đằng này giun đé cũng không, ếch nhái cũng không, đến là tĩnh lặng. Đã thế nó lại xới lên cái việc "Đăng ký tạm trú" làm tôi càng mất ngủ. Thằng này bị ám ảnh nhiều đêm lẫn thần. Nó sợ hồi trước cái vụ sổ sách hợp tác xã, nó bị nhốt một đêm, sau đó cứ đụng vào cái gì cũng bị tuýt còi. Buôn gạo bị tịch thu, làm mì sợi bị đình chỉ vì chưa có giấy phép, lại mắc cái lý lịch như thế thì có hiếu học như nó cũng không vào nổi cái trường đại học nào. Hồi xưa tôi ngủ tại nhà nó, cũng hai thằng nằm như thế này, đang đêm bị kiểm tra hộ khẩu, vì nó là thằng có vấn đề, lại rơi vào thời kỳ người ta đang ùn ùn trốn sang Hồng Công.

Tự nhiên tôi lại nghĩ đến chuyện kiểm tra hộ khẩu? Thì sao nào? Chẳng cao cả. Quá lắm tôi sẽ gọi điện cho thằng Hội, bạn tôi làm việc trên Công An tỉnh. Cái thằng tóc quăn ấy thế nào cũng giữu tôi, có thể mà cũng nhờ đến nó. Nhưng Hội ơi, nó là Việt kiều, Việt kiều nghĩa là người ngoại quốc? Ngoại quốc thì đã sao nào? Có khối thằng Tây ba lô đang lang thang ngoài phố kia kia. Nó đăng ký ở đâu? Tôi cứ lẫn thần nghĩ, ấy cũng là tại cái chứng mất ngủ. Tôi đặt giả thiết, nếu cơ quan pháp luật hỏi, tôi sẽ nói rành rẽ đầu đuôi. Chỉ nghĩ thương cho nó. Đến ngủ nhà bạn một đêm cứ phải vẩn vơ một cái gì đó làm chủ nhà thấy không yên lòng. Mai tôi sẽ kể với thằng Hội, tôi sẽ giữu nó: cả đêm tớ nghĩ về cái ngạch của cậu mà lo đấy Hội ạ, ví như thằng Tuấn đang nằm cạnh tớ đây, nó nằm im, thở nhẹ nhẹ, đều

đều nhưng tứ cam đoan thằng này không ngủ. Ước gì đèn bật sáng. Một âm chề đặc quánh để hai thằng nhâm nhi. Lại thềm thuốc, thềm thuốc đến nôn nao. Mẹ kiếp, cũng chỉ tại mày Tuấn ạ. Tự dừng lại nghĩ ra chuyện kiểm tra hộ khẩu. Thôi đúng rồi, có thể lúc vào đến đầu xóm Dốc Học nhà tôi nó đã để ý đến cái biển đề "Nơi đăng ký tạm trú, tạm vắng". Nghĩa là, nếu có người đến hỏi hai thằng cũng phải dậy, có thể phải ra đồn công an, nghĩ mà lạnh xương sống. Một tiếng chó sủa vu vơ đâu đó. Tôi lắng tai nghe, đêm như ngừng lại, khi thế, cái xóm này ban ngày thì ồn ào là vậy mà đêm thì yên lặng như tờ. Lại một tiếng chó sủa nữa, giờ thì gần hơn. Tôi rùng mình, cạnh tôi, nó cũng rùng mình. Bây giờ thì cả hai con chó đều sủa. Tôi nhớ ra rồi, con Béc nhà Hường với con Mích nhà cô Tươi. Nghĩa là có người đến đầu xóm. Lại thêm con Lai Ca, chó Nhật nhà Độ. Tôi nghe rõ tiếng ông ổng của con Béc, tiếng đánh đá của con Mích, tiếng lách ách của con Lai Ca. Có lẽ sắp có tiếng gõ cửa, một, hai.. ba này. Bỗng tiếng chó sủa thưa dần. Tôi thở phào một hơi, thằng Tuấn cũng thở phào một hơi, nhưng nó nén hơi lại rồi thở ra từ từ. Tôi biết chứ, vì chiếc chăn mỏng trên ngực tôi đang từ từ xẹp xuống, bây giờ tiếng chó sủa đã im bật. Tôi nhớ ra rồi, vợ tôi nói cuối xóm có một ổ nghiện hút, cứ tầm hai ba giờ sáng là nó hoạt động. Được rồi, mai tôi sẽ phôn cho thằng Hội... Đáng tiếc cho cái đầu đang trí, cái đầu u mê tì quốc của tôi, chỉ một tiếng chó sủa đã hoảng, lại hoảng chỉ vì bọn nghiện hút. Giá tôi nhớ ra ngay cái ổ nghiện hút chết tiệt ấy thì đã không phải hồi hộp từ nãy tới giờ. Mai tôi sẽ điện cho thằng Hội để dẹp hẳn nó đi. Mẹ khi, thế mà đã thần hồi nát thần tính. Không bù cho cái hồi ở Xuân Lộc, hai thằng đi trình sát bị chó Béc nó liếm vào chân, cứ giả vờ chết, may mà có tầng thep gai không nó liếm vào mặt. Tôi khẽ quay đầu lại nhìn Tuấn trong bóng tối lờ mờ. Mày cũng là thằng hèn nhất Tuấn ạ. Đừng có giả vờ. Tôi biết tỏng rồi đấy. Cậu không ngủ. Cậu đã ngủ là ngáy. Đàng này lại thở đều đều,

nhè nhẹ. Hay ở Ca - na - đa có thuốc chống ngáy? Tuấn ơi, suốt cuộc đời lận đận, vậy mà chúng ta đã từng được sống cuộc đời học sinh vô tư, đời lính vô tư. Yêu đời, yên nước nhiệt thành. Ngày xưa chúng mình thường đọc những câu thơ cho nhau, đũa đọc câu trước, đũa nối câu sau, cứ thế hết bài. Không hiểu bây giờ cậu còn nhớ hay đã quên. Giá mà được đọc lại cho nhau, được sống bên nhau từ những ký ức ấy. Lại nhớ hồi ở Plâyku, trong cánh rừng già, bỗng ào một trận bom. Bom rải thảm, cây cỏ xơ xác, khói lửa còn âm ỉ cả một khu rừng trụi lá. Tỉnh dậy tôi thấy quần áo mình xơ xác, lại đang nằm giữa một hố bom. Một bàn tay rờ vào mặt: "Còn sống đấy em - Tiếng đại trưởng thì thảo - tốt rồi, còn sống" - Tôi chợt tỉnh, giật mình: "Anh có thấy thằng Tuấn đâu không?". Tôi run run hỏi. Nó còn sống, đang bò miệng hố bom, rồi tiếng nó khàn khàn gọi tên tôi. Tôi gào lên vì xúc động. Giờ lại nằm cạnh nó đấy. Ngủ đi mày. Tôi thầm mong ở đất khách quê người kia nó được hạnh phúc. Mày đi, đất nào chẳng nhấp nhô, biển nào chẳng có sóng, ngủ đi, từ giờ đến sáng tao cam đoan với mày là bình yên, vô sự. Một tiếng cho sửa vu vơ ở đâu đó. Đêm mà. À này, thằng Tư Mập chết rồi, bốn viên đạn găm vào người mà sống được đến bây giờ là dai. Nó hỏi thăm cậu đấy Tuấn ạ. À không, nó chỉ còn đủ hơi thở để gọi tên cậu thôi - Tôi định huých khuỷu tay vào sườn Tuấn nhưng vội rút lại - Nó chết thật rồi cậu ạ. Lúc hấp hối nó gọi tên cậu. Tội nó, cái thằng khi ấy, nó lại lên cơn thèm thuốc là giữa lúc ba đứa chúng mình phục ở chỗ giáp ranh. Lẽ ra bọn mình thịt được địch, vì chúng còn chủ quan hơn mình, chúng lại phì phèo thuốc lá. Thằng Tư Mập ngửi thấy hơi thuốc rướn người lên, tưởng đồng đội mình cả: "Ê, cho bộ đội điều thuốc". Bỗng rẹt một băng. Nó gục xuống. Hai thằng mình thay nhau vác nó chạy. Thằng chạy, thằng bắn chặn địch. Trông nó rũ xuống như cái bao tải lép trên vai cậu. Gọi là Tư Mập cho vui, vì nó gầy quá, trông như mớ giẻ. Chúng mình vừa chạy vừa thi nhau rửa: "Đồ ngu, chết cũng đáng đời

Tư Mập". Lúc xuống trạm quân y , nó đã xỉu. Tưởng chết, hai thằng khóc ti ti, thế mà nó sống lại. Nó thành thương binh. Nó được ra Bắc rồi được về quê, được phân đất làm nhà, lấy vợ, có con. Đến lúc chết cũng không ai biết được vì sao, những viên đạn kia đã găm vào ngực nó như thế mà còn sống được đến bây giờ... Đời là thế, thế cũng đã hết một cuộc đời. Lại có tiếng chó sủa, tiếng ông ổng của con Béc. Có hề gì. Tiếng đánh đá của con Mích nhà cô Tươi. Chẳng sao cả. Lại cả tiếng lách ách của con Lai Ca. Chúng đua nhau sủa. Sủa dữ lắm. Có hề gì nào. Làm sao mà mi hèn nhát vậy? Tôi tự hỏi rồi lại tự biện hộ. Tôi cò hèn nhát đâu, nhưng tôi ngại, thương bạn quá. Nó không ngủ. Tôi dán mình xuống chiếu. Lại có cả tiếng bước chân rậm rịch, hồi hả như nện vào ngực tôi. Tiếng gót giày nện trên đất sỏi, lại có tiếng rì rào ngoài ngõ. Một tiếng đàn ông: "Tàu về lúc ba giờ kia mà". Một tiếng đàn ông nữa: "Nó kiểm hoá tám giờ sáng đấy". Thôi chết. Bọn đánh hàng tàu, cái bọn ăn đêm chết tiệt này làm tôi thót tim. Tàu Sông Chanh đã về. Thảo nào chiều hôm qua thấy nhiều người lao xao về giá đô quy đổi. Tôi thở phào, thằng Tuấn cũng thở phào làm chiếc chăn mỏng trên ngực tôi xẹp xuống. Mai tôi sẽ gọi điện cho thằng Hội về cái bọn đánh hàng tàu này.

Thế là trắng một đêm, giờ hti còn ngủ nghê gì nữa. Cũng tại vợ tôi. Đôi khi sự chu đáo cầuu bà ấy trở nên tội lỗi. Cũng tại tôi, tại cả nó nữa. Lại cứ ngáp dài. Tôi cứ tưởng nó buồn ngủ thật. Hoá ra nó ngại các cháu phải thức khuya. Thằng này cũng hay ý nhị lắm. Thế mới khổ. Giờ lại ở đất khách quê người, lại làm Việt kiều việt kiếc. Giờ mắt cứ căng ra. Lại buồn đái nữa. Vậy mà không dám dậy. Sợ nó cả đêm mất ngủ bây giờ có khi đã thiu thiu. Còn bốn mươi phút nữa mới đến năm giờ. Bốn mươi phút là hai ngàn bốn trăm giây. Hai ngàn bốn trăm giây là hai ngàn bốn trăm cái tích tắc. Thời gian ời sao lâu vậy, mà y găm nhắm chúng tao ư? Tức buốt đến tận sống lưng. Hết

cả thềm thuốc lá, thềm chè đặc. Ước gì được đứng giữa trời đất bao la mà tè!
Lại cái gì thế này? Lục cục, lục cục rồi đánh "choang" một cái. Tôi giật thót.
Thằng Tuấn cũng giật thót. Tôi biết tổng. Nó giả vờ chữa ngượng bằng cách
cựa mình. Nhà bà Tư béo bán canh bánh đa ở trước cửa nhà tôi đã dậy chọc
lò. Thế là sắp sáng. "Sắp tới nơi rồi trận địa của chúng ta". Sáng mau lên,
mau lên, úi giời, không chịu được nữa, tôi lồm cồm bò dậy. Tôi làm oà một
cái như cái vôi hoa sen mở hết tốc lực. Lúc quay ra khỏi toa lét đã thấy thằng
Tuấn đứng đợi. Tôi mỉm cười hỏi Tuấn:

- Ngon giấc chứ cậu?
- Ngon lành.
- Em để cà phê cho các anh ở dưới nhà ấy.

Lại vợ tôi. Hoá ra nàng cũng dậy sớm. Dậy từ lúc nào mà đã có cà phê? Tôi
bật đèn. Nhìn đôi mắt quầng thâm của bạn, tôi thoáng chút băn khoăn, rồi để
phá đi cái mặc cảm nặng nề, tôi nói:

- Xa nhà nhớ vợ hả?
- Đâu có - Tuấn ngượng cười

Chúng tôi ra ngoài ban công ngắm bầu trời thành phố. Những ngôi nhà lô xô
đang cày xới một mảng không gian. Xa kia là biển cả, là Hạ Long xinh đẹp
của tôi. Cái thiên tại đã có, cái nhân tạo thì còn phải một khoảng thời gian
nghiệt ngã nữa con người mới vượt qua để cho nó hài hoà. Một quãng trời
ửng đỏ. Điệp khúc của bình minh vĩnh hằng. Tôi ngẫu hứng đọc câu thơ:

Ôi Tổ quốc ta, ta yêu như máu thịt. *

Như mẹ cha ta, như vợ, như chồng.

Thằng bạn tôi gật gù đọc tiếp:

Ôi Tổ quốc nếu cần ta chết....

Ngày xưa, cái tuổi cấp sách tới trường chúng tôi vẫn thường đọc câu thơ đó.

Tôi tưởng nó đã quên. Nhưng nó vẫn là thằng Tuấn ngày xưa, vẫn nhớ.

* Thơ Chế Lan Viên

Nắng bên kia dốc

Sau lần ngã do trượt chân từ bậc tam cấp xuống, ông tôi bị gãy tay, vỡ xương đầu gối... từ đó nằm liệt giường. Bệnh tật kéo dài, người chỉ còn da bọc xương, nhưng cái đầu ông vẫn tỉnh táo nếu không nói là minh mẫn so với lớp người cao tuổi như ông tôi. Vấn đề phục dịch cho ông tôi đã làm đảo lộn mọi sinh hoạt trong nhà. Vốn không thích gây phiền phức cho người khác nên ông tôi khổ sở lắm.

Gia đình tôi ngoài ông tôi, còn bốn người, bố mẹ tôi và hai em tôi. Bố tôi là tổng giám đốc của một công ty lớn. Từ hồi ông tôi còn khỏe, hai người đã mâu thuẫn, càng về sau mâu thuẫn bố con càng tăng. Ông tôi bỏ thành phố về sống ở ngoại thành, một mình ở ngôi nhà cấp bốn, nơi gia đình tôi đã sống trước đây. Ông tôi vốn hay cả nghĩ, có lần ông bảo: Ông nói với bố cháu là nói về cái đạo lý làm người, cho dù có làm đến bộ trưởng thì cái đó vẫn là hàng đầu đấy cháu ạ. Nhưng với bố tôi thì ông tôi lại nói: "Tao sợ mày lại như cái thằng Thống, thằng Chiêu ngày trước". Ông Thống và ông Chiêu là hai đời giám đốc ở cơ quan bố tôi. Nghe ông tôi bảo họ xấu lắm. Mẹ tôi kín đáo hơn, khéo léo hơn trong cách cư xử, những muốn lấp đi cái hổ ngẹn

cách giữ ông tôi và bố tôi. Cho dù chưa hẳn là thực tâm thì chí ít cũng để cho thiên hạ, nhất là cấp trên và cấp dưới của bố tôi không nhận ra điều đó. Vì cùng làm việc ở cơ quan bố tôi đang là Tổng giám đốc nên mẹ tôi có điều kiện chăm sóc ông, lại còn được tiếng khen: "Làm dâu như chị Thảo cũng hiếm". Sau đó theo ý kiến của đa số, tức là tôi, và em gái tôi, gia đình tôi đã rời thành phố về ngoại ô sống với ông tôi. Ngôi nhà cấp bốn đã phá bỏ để xây thành biệt thự. Tôi làm công tác nghiên cứu khoa học. Em gái tôi là sinh viên năm cuối khoa quản trị kinh doanh, chưa ra trường nhưng đã được dành một chỗ khá thơm ở Tổng Công ty nhờ bố tôi quan hệ trước. Nó thương ông tôi lắm. Từ khi bà tôi mất, chúng tôi lớn lên trong vòng tay của ông tôi. Ông tôi đã bỏ hết tâm lực chăm sóc chúng tôi để bố mẹ tôi rảnh tay hoạt động xã hội. Lúc nào ông tôi cũng tận tâm với con cháu. Giờ đây ngồi cạnh ông mới thấy ông thêm được nói chuyện, được than phiền, được kể về cái ông Thống, ông Chiêu ngày xưa, cái ngày ông tôi còn công tác ở cơ quan bố tôi bây giờ và điều quan trọng là ông tôi thích được... chết! Ông tôi mong mỗi từng ngày được ra đi trong sự Thanh thản, sớm bớt đi những ngày phiền tới con cháu. Đã có lần ông tôi bỏ cơm. Mọi người nói thế nào ông cũng không ăn, không uống, cả nhà xáo động. Người nọ trách người kia. Hồng Hạnh nói: "Tại bố đấy". Vì có lần bố tôi bảo: "Cả nhà cứ ăn cơm trước đi, rồi hãy bón cho ông cũng được". Thật ra người nào cho ông ăn trước cũng thấy chần chừ, đến bữa ăn không sao nuốt được. Nhìn ông tôi nhai trệu trạo, cơm trong miệng thì ít, nhè ra thì nhiều, lại còn cái mùi nồng nặc của căn phòng nữa chứ. Hồng Hạnh nói: "Bố mẹ thương ông nhưng không thấy nỗi khổ của ông. Bố đi làm, mẹ đi làm, em đi học, hàng ngày ai gần ông nào? Về nhà thì mỗi người một việc. Ông nằm trơ trơ ở đó, đến bữa mới có người vào. Thử hỏi ông nằm đấy khác nào nằm chờ chết". Nó bị bố tôi tát veo một cái. Ông tôi bảo: "Ông trời không cho ông chết được đâu" Tôi bảo: "Ông nằm

hay nghĩ quần, trời nào hành ông, đất nào hành ông". Ông bảo ông Thống, ông Chiêu có tội mà lại được chết dễ thế à? Ông tôi lắc đầu, dăm chiêu nhưng vẫn không chịu ăn uống. Bó tôi quyết: "Ông không chịu ăn thì cho truyền đạm. Trời không chịu đất, thì chả lẽ đất lại chịu trời". Bó tôi làm lì nỏi: "Ông không chịu ăn thì buộc tôi phải làm như thế". Và thế là ông tôi bị trói chặt vào thành giường để truyền đạm. Nhìn trước mắt ông tôi rĩ ra như sữa tôi rên lên: "Bố mẹ xem có hướng nào khác đi chứ, để thế này trông tội lắm". Thế là bó tôi quyết định dứt khoát: thuê người.

Lão Tự, người giúp việc phục dịch ông tôi đã ngoài sáu mươi tuổi. Người loắt choắt nhưng da thịt còn săn, tính tình lại cởi mở, chịu khó. Mặc dù trước đây ông tôi không tán thành việc thuê người, giờ lại thấy phần khởi. Bởi lão Tự hay nói, thích nói, suốt ngày lão ngồi tâm sự với ông tôi. Hết chuyện làng, chuyện nước lại đến cả chuyện Trung ương, Chính phủ. Mặc dù lão chẳng hiểu được bao nhiêu, ấy vậy mà cũng nhận định ông này lên, ông kia xuống. Lão ao ước nuôi được một thằng cháu ăn học để nối nghiệp tổ tiên, bởi vì đời ông của lão Tự ngày xưa (như lão nói) đã từng làm tri huyện. "Cậu Phúc ạ - ông nói với tôi - phúc đức thế nào lại được phục dịch cụ đây. Có cơm ăn, có việc làm. Mong cụ thọ lâu để thằng cháu tôi có được nên người". Thỉnh thoảng tôi lại mua cho lão một món quà nhỏ, gọi là thưởng vì lão đã làm cho ông tôi vui, nhưng lần nào lão cũng lắc đầu: "Vui gì? Cụ nói chưa đi được là do có tội, trời hành". Tôi cáu "Ông tôi có tội gì, trời cho ông tôi thọ là nhờ phúc đức, tại sao lại bảo có tội hả? ". Lão Tự run bắn người:

"Cậu....cậu.....ấy là..... cụ nó".

Bố tôi nói, nếu năm nay trời còn để ông tôi sống dứt khoát sẽ làm lễ thượng thượng tám mươi cho ông. Tôi cũng cho đây là một ý định đúng. Phần giúp cho ông tôi phần khởi, phần nữa cả nhà tôi cũng lấy đó là niềm vui, hạnh phúc. Ngày sinh nhật ông tôi không nhớ chính xác vì thế bố tôi định ra một

ngày, đó là vào ngày chủ nhật- chủ nhật đầu tiên của mùa thu, mùa thu Hà Nội. Thiếp được in và được gửi đi từ bộ phận hành chính của cơ quan tổng công ty. Thiếp in đẹp và rất sang trọng.

Con đường vào khu biệt thự cũng được sửa sang lại. Bố tôi đã làm việc với chính quyền xã và tự bỏ tiền ra sửa con đường gồ ghề, sống trâu trở thành con đường bằng phẳng cho xe vào tận ngõ. Bãi tập kết xe là hai thửa ruộng đang trồng lúa phải cắt đi, được bố tôi bồi thường rất hậu. Vì thế có người còn cảm thấy tiếc vì không có đất cho mượn để có tiền bồi thường. Mà tiền bồi thường tính ra còn gấp đôi ba lần thu được từ mùa vụ. Nhà tôi cũng được sửa sang được trang trí lộng lẫy đèn hoa. Thấy mấy hôm có người ra, người vào lục tục, ông tôi gạn hỏi, tôi nói: "Chuẩn bị mừng thượng thọ tám mươi cho ông đấy". Mắt ông tôi rướn lên: "Sao không hỏi ý kiến ông?" Tôi hóm hỉnh bảo ông đấy là do bố tôi muốn để ông bất ngờ. Ông tôi nằm ngáy người ra một lúc, người như dán xuống tấm đệm. Tôi nghĩ bụng, có thể ông tôi bị bất ngờ thật. Sau đó ông cho gọi lão Tụ. Lão Tụ được sai đi quan sát tình hình rồi về báo cáo với ông. Vì thế lão tích cực, xăng xái, lúc lúc lại chạy ra hiên ngó, rồi lại chạy tọt vào phòng. Thỉnh thoảng lại nghe tiếng ông tôi quát tướng: "Cái gì". Tôi hỏi lão Tụ, lão nói: "Tôi kể cho cụ con đường vào làng bây giờ đẹp lắm, hết ổ gà, ổ chó rồi, người đi làm vui như đi dân công, lại được ông nhà trả công hậu". Buổi chiều lại thấy ông tôi quát. Lão Tụ nói: "Tôi kể với cụ về cái bãi tập kết xe ô tô....".

Tôi bảo: "Tóm lại, từ giờ cấm lão nói với ông tôi bất cứ điều gì về công việc chuẩn bị. Người già dễ xúc động. Ảnh hưởng tới sức khỏe của ông tôi là tại ông đấy".

Lão Tụ sợ hãi im lặng. Từ đấy không thấy ông tôi quát tháo nữa. Nhưng sớm hôm sau đã thấy lão Tụ so ro đứng ở cửa phòng tôi, bảo ông cho gọi tôi tới. Lão Tụ thì thầm kể cho tôi hôm qua lúc nửa đêm, ông tôi bắt lão Tụ vào

vào xe đẩy đưa cụ vào chỗ bàn thờ. Ông tôi bảo lão Tư thấp cho một nén nhang rồi rì rầm khẩn: "Khẩn gì?". Lão Tư lắc đầu bảo nghe không rõ: "Cậu ạ, trông cụ nghiêm trọng lắm, hệ trọng lắm, tâu với thánh hiền, với tổ tiên kia mà. (Nhưng mà cụ nói gì?- Tôi căn vặn) Cuối cùng hình như cụ xin được chết thay... ông nhà". Lẩn thẩn. Tôi khoát tay bảo lão cùng đi về phòng ông tôi. Từ hồi nằm liệt giường, tính tình ông tôi hơi lạ, lúc thì tỉnh táo, minh mẫn lạ thường, lúc thì cứ như người lẩn thẩn, lại ngang ngạnh nữa chứ, hay ông tôi có tình làm ra như vậy? Thấy tôi vào, ông nhìn tôi trân trân, trông dễ sợ. Rồi bất ngờ bảo tôi dựng ông dậy. Tôi lựa lời giải thích: ông ơi, lúc này cả nhà đang rất cần tới sức khỏe của ông. "Gọi thằng bố mày vào đây!" - Ông tôi quát to. Tôi ra nói với bố tôi. Bố tôi cười: "Biết rồi, cụ lại trách bố bày vẽ". Thấy bố tôi đến, ông lấy hết sức bình sinh quăng ngay cái gối vào mặt bố tôi. Bố tôi nhẹ nhàng ngồi cạnh giường ông nói: "Bố ơi con chỉ làm việc tốt, việc thiện. Gọi là nhân ngày bố thượng thọ con mừng cho bố, nhưng cái chính là để đền đáp công ơn làng xóm, nơi bố sinh ra, nơi bố lớn lên và nơi bố thượng thọ". Bố tôi nói giọng nhẹ, ngọt ngào. Ông tôi lặng lẽ nghe, không nói gì. Nhưng lúc bố tôi đứng dậy định đi thì ông tôi gọi lại: "Này, bố hỏi thật- ông tôi nói- Có thật anh nghĩ như thế không hả Tòng? Bố tôi cười phá lên mãi nguyện: "Bố yên tâm đi". Bố tôi dặn lão Tư, phải cho ông uống thuốc điều độ, không để ông tôi phải nghĩ ngợi lung tung. Lão Tư cúi rạp người tiễn bố tôi ra khỏi cửa. Tôi thấy người nhẹ lâng lâng, một cảm giác dễ chịu.

Ngày làm lễ thượng thọ cho ông tôi đến gần, mọi việc được ông chánh văn phòng cơ quan bố tôi xếp đặt chu tất. Cả nhà tôi sống trong nền nhạc nhẹ phát ra từ đàn âm ly để ở trong nhà kho. Đèn lồng treo cao ở trước cửa. Một máy phát điện nhỏ để dự phòng khi mất điện. Ngôi nhà như mới ra. Ngoài hàng rào bọn trẻ con hàng xóm lố nhố nghiêng ngó. Buổi sáng chủ nhật hôm

nay những chiếc xe con đời mới màu đen, bóng nhoáng nối nhau quặt vào con đường làng, từng chiếc, từng chiếc một. Từ sân thượng nhà tôi nhìn ra, chúng như những con bọ hung lò dò trên con đường mới sửa. Trên bãi xe, người hướng dẫn chỉ cho từng chiếc một đỗ thành hàng. Lão Tử rí tai tôi: "Cậu không cho người canh gác, nhờ nó cho một mẻ lừa thì sao?". Tôi phì cười. Lão Tử hôm nay cũng được vận bộ quần áo mới, trông cứng đơ đơ. Ông tôi được dựng dậy, ngồi trên chiếc xe đẩy mới toanh. Với bộ phận áo mới, lại được mẹ tôi sửa sang tóc tai tỉ mỉ. Trông ông tôi có chút sang trọng. Quả đúng là bố của vị tổng giám đốc công ty.

Tại phòng khách lớn, bố mẹ tôi trang trọng com lê, áo dài đứng tại cửa đón khách. Lão Tử đứng sau xe ông tôi, mắt không rời ông tôi một giây. Lão so ro, khoắn khoả. Chỉ cần bàn tay ông tôi khẽ động đây là lão đã đứng trước mặt xem ông cần gì. Cạnh ông tôi còn có tôi và cô em gái. Tất cả sự sắp đặt này đều phải tuân thủ theo sự sắp đặt của ông chánh văn phòng. Thợ ảnh chạy lăng xăng tìm chỗ thích hợp. Hồng Hạnh bảo: "Em ứ chịu thế này đâu, tí nữa em biến". Ông Chánh văn phòng yêu cầu đẩy ông tôi lên một chút để như ngồi hoàn toàn độc lập, như ông tôi đang khoẻ mạnh bình thường. Và nếu nhìn hoàn toàn về mặt hình thức, trông ông tôi như đang mạnh khoẻ, lại có chút phớt hồng mẹ tôi khéo léo thoa phấn trên mặt ông tôi, vì thế trông ông như mới ra, có chút viên mãn. Đoàn khách đầu tiên là các vị giám đốc xí nghiệp nằm trong tổng công ty. Bố mẹ tôi dẫn từng người, từng người một đến trước mặt ông. Họ kính cẩn cúi chào. Sau khi bố tôi làm xong công việc giới thiệu, khách chúc mừng ông tôi. Ông tôi nhận những bó hoa và tặng phẩm từ tay khách. Lão Tử đón lấy những món quà đó đặt lên bàn. Khi đã chất đầy bàn, Hồng Hạnh lại chuyển nó vào trong buồng của mẹ. Cứ thế, như một quy trình khép kín. Tuy nhiên, ban đầu động tác của lão Tử có vẻ lúng túng, vụng về nhưng càng về sau càng trở nên thần thục. Mỗi vị khách

ông tôi đều cất lời cảm ơn và hình như bất cứ một ai ông tôi đều muốn tâm sự một đôi câu gì đó. Nhưng vì khách đông, bố tôi lại khéo léo mời khách vào ngay bàn tiệc. Ban đầu thấy ông phấn khởi, nhận bó hoa từ tay khách kèm theo chiếc phong bì rất vô tư, cởi mở. Mẹ tôi bảo: "Cứ bảo thế chứ cụ tiếp khách giỏi ra trò". Bố tôi gật đầu tán thưởng. Lão Tự mỗi khi đón tặng phẩm từ tay ông tôi lại như một cái máy: "Hoa một bên này, phong bì một bên này, hiện vật một bên này...". Tôi bảo lão đừng có làm rầm như vậy, lão nói: "Ấy là để cho nó đỡ quên cậu ạ". Nhưng sự thể bắt đầu từ lúc vắng khách. Ông tôi vẫy anh em chúng tôi lại hỏi xem phong bì gì mà nhiều thế, có phải thiệp chúc mừng ông hay không?

- Ô hay- Hồng Hạnh nhanh nhẩu nói- Tiền đấy, đô đấy.

Ông "à" một tiếng.

- Bây giờ là như thế đấy ông ạ.

- Bảo họ ông không nhận tiền- ông tôi nói.

Nó la toáng lên:

- Ông mà làm như thế họ tự ái chết. Mà này ông ơi, cũng là dịp để họ tỏ lòng nghĩa vụ nữa kia đấy!

Ông tôi ật cổ ra ghế, mặt lơ đãng. Lúc đó lại xuất hiện một vị khách.

- Xin chúc cụ thượng thọ

Vị khách nọ tưởng ông tôi không nghe thấy lại nói to hơn:

- Con xin chúc cụ đại thượng thọ

- Cái gì?- Ông tôi quát

Bố tôi vội chạy tới đỡ lời:

- Cảm ơn... Xin được cảm ơn.

Từ đấy ông tôi trở nên ương ngạnh, hỏi không nói, gọi không thưa, đưa tặng hoa không thềm nhận, Bố tôi đâm lúng túng, Phấn vì ngượng với khách, phẫn giận ông. Bỗng ông bắt lão Tự đưa ngay về phòng. Lão Tự do dự hết

nhìn ông lại nhìn bố tôi thăm dò. Thấy bố tôi không nói gì, lão khẩn khoản nói điều gì đó làm ông tôi quát tướng "Cái gì?". Bố tôi đành bảo lão Tự đưa ông đi. Thay mặt ông, bố tôi nhận tặng phẩm từ tay khách và hứa sẽ chuyển tận tay cụ. Khách đến mỗi lúc một đông. Phòng khách lớn bỗng trở nên chật cứng đàn ông, đàn bà toàn những vị có chức sắc. Tầm trưa, thấy lão Tự rón rén ra ôm những bó hoa vào phòng ông tôi. Trông lão như con chuột nhắt, nghiêng ngó trước sau, chộp lấy một bó hoa rồi biến mất. Bố tôi mỉm cười bảo:

- Mẹ nó thấy chưa, cụ khoái lắm đấy chứ, chơi hoa nữa kia đấy nhé.

Bố tôi bật sâm banh, bữa tiệc bắt đầu. Tiếng chúc tụng râm ran, tiếng leng keng chạm cốc, không khí thật vui, ồn ào. Ai cũng chúc ông tôi sống lâu trăm tuổi. Cũng may, giờ này nếu ông tôi còn ngồi đây, thế nào ông cũng quát tướng. Tôi vào phòng ông, xem ông tôi làm gì với những bó hoa kia, nhưng vừa đẩy cửa đã giật thót, khi thấy xung quanh người ông tôi chất đầy hoa. Ông tôi nằm dưới hoa. Tôi run lên, cuống quýt gạt nhanh những bó hoa xuống đất. Lão Tự co rúm, lại phân trần:

- Cụ bảo cụ thích hoa, mang vào cho cụ càng nhiều càng tốt.

Tôi gầm lên:

- Ông định giết ông tôi đấy à?

Tôi bảo cho lão biết, ông tôi định tự tử bằng hoa đấy. Lão gương mặt ngờ ngợ một lúc rồi thụp xuống. Lão bảo ông tôi còn dặn lão không được nói với ai. Tôi yêu cầu lão phải im ngay không ở kia người ta tưởng có chuyện, rồi lão thu hoa vào góc nhà tìm cách tuồn ra cửa sau. Quay lại với ông, tôi nói:

- Ông không thương con, thương cháu hả ông? Tại sao ông phải làm như thế.

Như bị bắt quả tang, ông tôi không nói gì, nước mắt rĩ ra. Tôi giận tím người hằm hằm mắng lão Tự. Lúc ấy ông tôi mới vẫy tay bảo tôi lại gần.

- Dừng mắng oan ông Tự.

Tôi làm li đi đi, lại lại. Không hiểu có phải ông tôi đã quá lẩn thẩn không, sao người già khó chiều đến như vậy. Ông tôi lại làm rằm:

- Cái thằng ... Thống

- Biết rồi - Tôi dần giọng - ông Thống là giám đốc độc ác đẩy người ta đến bước đường cùng. Khổ quá, lúc nào ông cũng thẳng Thống, thuộc rồi ông ơi! Nó bức bách bác Tư hiền lành tới mức ho lao mà chết... đúng không nào. Tôi chỉ chiết vậy vì quá bức mình, lúc nào ông tôi cũng như bị ám ảnh bởi hai ông giám đốc ở Tổng Công ty từ cái đời nào đời nào. Ông tôi đã về hưu trên hai mươi năm nay, không hiểu sao ông tôi lại nhớ tới từng chi tiết. Đây ông đang giơ một ngón tay. ý bảo tôi còn ông giám đốc thứ hai nữa.

- Nhớ rồi - Tôi nói - Còn ông Chiêu thì ngủ cả với con gái bạn phải không nào? Đẩy người không hợp với mình ra trận, biến kẻ xu nịnh thành vây cánh, biến người có công thành có tội.

Ông nằm in, mắt lim dim mãi nguyện khi tôi tóm tắt xong bản cáo trạng hai vị giám đốc ở Tổng Công ty thời trước. Hồi đó ông tôi là người trung thực có tiếng ở Tổng Công ty. Đời ông Thống cũng đã không thích ông tôi. Đến đời ông Chiêu cũng vậy, lên chức được vài bữa ông ta đã cho mời ông tôi đến: "Tính ra bố già còn hai năm chín tháng nữa mới đến tuổi, nhưng mà bố già ạ, trong lúc đang giảm biên chế, bố lại mới xin cho thằng con trai vào đây, thì về sớm một chút cũng là hợp đạo lý bố già nhỉ".

Tôi bảo lão Tự: "Đề bên ngoài người ta không nhìn thấy, lão lấy một cái bao tải, cho hoa vào rồi hãy xách đi". Nhưng lão cứ ngồi ti ti khóc.

- Cụ ơi là cụ, sao cụ lại bảo con làm như thế? Suýt nữa cụ giết cụ, tức là cụ giết cả con nữa đấy. Cả đời con giờ mới kiếm được chỗ làm, lại gặp người có phước như ông bà nhà đây, như cậu Phúc đây. Lại trả công hậu nữa chứ, lại ăn ngon mặc đẹp nữa chứ. Vậy mà cụ định đi thì con thất nghiệp à, thà cụ

cho con cùng đi...

Tôi cúi tiết:

- Thô ... ô... ôi!

Ở phòng khách lớn, tiếng ồn ào vẫn không ngớt. Bố tôi cầm chai Macten rót vào li, bắt mọi người uống theo kiểu vòng tròn. Tiếng chúc tụng ông tôi không ngớt. Họ chúc ông sống lâu trăm tuổi, thượng thọ, đại thượng thượng thọ. Tôi thấy xót xa...

Thấy Hồng Hạnh ló ra ngoài cửa buồng mẹ vẫy tôi lại. Tôi vào, Nó xia năm đồng loại một trăm đô la xoè ra như quân bài: "Chiến lợi phẩm đây! Anh vào mà lĩnh!". Mẹ tôi nguýt:

- Tôi cho chị để lo sắm sửa học hành. Con gái mà tiêu pha lãng nhãng thì đừng có trách tôi đây.

Mẹ tôi vo từng chiếc phong bì, vớt vào góc phòng thành một đống. Trên bàn một chồng đôla, một chồng tiền Việt. Mẹ tôi bảo Hồng Hạnh phải ghi tên từng người để sau này bố tôi biết đường mà đối xử với người ta. Hồng Hạnh cười hi hi.

- Người nào nhiều thì một chuyến đi Tây, người nào nhiều nữa thì đề bạt ... phải không mẹ?

- Con ranh! - Mẹ tôi quát

- Em là thế hệ thực dụng kia mà - Nó nói - Ban nãy có mấy chú giám đốc bàn nhau phen này phải moi của lão Tòng ba công trình có tài trợ. Không đề thăng ngoài Tòng nó nhảy vào. Vì thế mẹ phải ghi để bố còn cân nhắc xem tài trợ cho ai?

- Tao sợ mày - Tôi nói

- Cứ như anh, không có bồ thì lấy tiền đâu mà nghiên cứu mấy con ký sinh trùng? À này - Nó nói - cả sếp của anh cũng đến đây nhé.

- Sếp tao thì liên quan gì đến doanh nghiệp?

- Quên đi, ai tài trợ cho viện anh, sao mà anh hấp thế không biết.

Đúng vậy, tôi làm công tác nghiên cứu khoa học, suốt ngày cặm cùi trong phòng thí nghiệm, có bao giờ nghĩ đến tiền của do đâu mà có? Cho đến bây giờ mới chợt hiểu, để có tiền cho chúng tôi cứ đổ từ ống nghiệm này sang ống nghiệm kia rồi lại đổ vào hồ toa lét, người ta đã phải xoay xở như thế nào. Có biết bao ký sinh trùng ở ngoài xã hội, nhà khoa học biết hay không? Bỗng bố tôi đẩy cửa vào, vội vã lắm:

- Minh ơi, anh Thường, anh Thường đến!

Mẹ tôi cũng quỳnh lên:

- Ở kia, các con, thu gọn vào!

Bố tôi nói phải đưa ông tôi ra ngay. Tôi muốn ngăn lại, tôi nói:

- Ông mệt lắm rồi bố ạ!

- Sâu, sâu đâu? Bảo lão Tự đổ sâu vào cho cụ -bố tôi nói - Mình giúp tôi khẩn trương, tôi vừa nhận được phen, chỉ mười phút nữa xe anh Thường rẽ vào làng.

Tôi tím tái người, chạy vội sang phòng ông nhưng đã thấy người ta dựng ông tôi dậy. Chánh văn phòng, trưởng phòng tổ chức mỗi người một tay bế thốc cụ đặt vào xe đẩy. Mẹ tôi chỉ còn biết đứng ngây ra nhìn và nói.

- Xin các anh nhẹ tay. Ông ơi, thầy ơi, anh Thường đến mừng thầy thượng thọ đây!

Chiếc xe đã được vội vã đẩy ra ngoài. Ở phòng khách lớn, thấy ông tôi ngơ ngác, tôi lại gần hỏi xem ông cần gì. Ông nhích một ngón tay chỉ vào buồng: “Tự ... Tự !”. Tôi nhìn trước nhìn sau không thấy lão Tự. Chạy vào phòng ông tôi, lão Tự vẫn ru rú ở một góc. Tôi quát tại sao lão không ra với ông tôi. Lão Tự buồn rầu nói:

- Ông nhà cấm tôi. Ông bảo phải ở trong này, không được lảng xảng trước mặt cụ. Ông bảo chính tôi đã làm cụ hư ra!

Tôi tiu nghỉu đành phải ra ngoài, đành phải nói dối lão Tụ đang có việc bận.
Ông tôi lấp bắt, vẻ sợ hãi.

- Đưa ... đưa ông về

Tôi khuyên ông cố chịu đựng một chút. Tôi hứa chốc nữa ông muốn đi đâu rồi sẽ chiều theo ý ông.

Ông Thường người to và mập, ôm một bó hoa rất đẹp bước vào phòng khách lớn. Khách đứng giãn ra hai bên. Tới trước mặt ông tôi, ông nghiêm mình:

- Chào cụ Tam, kính chúc cụ thượng thọ.

Ông tôi gật đầu, nhích môi ý cảm ơn

- Cụ nhận ra cháu chưa ạ?

Ông tôi giương cặp mắt đục như khói lò dờ nhìn ông Thường. Ông nhìn lâu quá, khiến tôi hơi chột dạ, sợ ông tôi lại quát một câu gì đó, nhưng bỗng mắt ông tôi linh hoạt hẳn lên.

- Ngày xưa chính cụ đã phát biểu với đồng chí Bộ trưởng rằng người trung thực ở cơ quan đây thì chỉ có thằng Mạnh Thường.

- Nhớ - Ông tôi nói - Anh làm gì nhỉ?

- Sau đó cháu được điều về bộ - Ông ghé vào tai ông tôi nói - thằng cha Thổng nó còn lằng nhằng mãi rồi mới cho đi.

- Giờ ... làm gì? - Ông tôi lại hỏi.

- Anh Thường là người đỡ đầu con - Bố tôi đỡ lời - Là cấp trên của con.

Thưa anh, bố em bây giờ cũng hay lẫn.

- Không sao, không sao, tám mươi tuổi như cụ là khoẻ. Còn mình mẫn lắm.

Tôi chúc cụ một, chúc vợ chồng cô Thảo, cậu Tòng hai. Công sức của cô cậu đây lớn lắm đấy. Phúc đức của cụ đang dồn cho cô cậu (Ông tôi lại ật ra ghé lò dờ như ngủ). Ông Thường quay ra nói với các giám đốc xí nghiệp - Đời không có gì mất đi đâu các đồng chí ạ, có phúc, có phần. Các đồng hãy noi gương cụ đây đây nhá.

Tất cả đều yên lặng, như để một phút suy ngẫm về mình, về đời, về cái còn, cái mất. Tôi thì thấy đời thật trở trêu thay. Tôi lay ông và nói nhỏ: "cảm ơn đi ông, rồi về"... Ông tôi khẽ mấp máy môi, một giọt nước rỉ ra ở khoé mắt ông, từ từ lăn xuống gò má nhăn nheo đến khắc nghiệt. Ông Thường nắm lấy cánh tay đã liệt của ông tôi, nắn nắn. Một phúc tần ngần, căn phòng lặng đi vì xúc động. Bỗng bố tôi bật một chai sâm banh, bọt trắng xoá. Tiếng ồn ào lại rộ lên. Tôi quay xe đẩy ông tôi đi như trốn chạy. Đến trước cửa phòng, ông tôi bảo quay lại, bảo vào buồng trong nữa. ở đây là nơi đặt bàn thờ tổ tiên. Ngày xưa, khi còn khoẻ, tuần rằm nào cũng tôi đã thắp hương. Bây giờ bàn tay đã biệt rồi, muốn thắp lại phải nhờ người khác.

Ông tôi ngồi rất lâu trước bàn thờ tổ tiên. Chiếc bát hương từ thuở xưa đã cũ lấm lại xỉn màu. Bố tôi nhiều lần định thay nhưng ông tôi không nghe. Ông tôi bảo chỉ khi nào ông chết, bố tôi mới được quyền.

Cái bàn thờ này so với biệt thự nhà tôi thì khập khiễng nhưng nó là kỷ vật còn sót lại của ông tôi, của cả nhà tôi từ khi bố tôi còn là cậu học sinh nghèo, rồi sinh viên nghèo, cả nhà chia sẻ đồng lương ít ỏi của ông tôi. Ông thường kể bố tôi đã từng phải đi bơm xe đạp để lấy tiền mua sách vở. Ngày nay, mỗi lần nhìn lên bàn thờ lại nhắc nhở chúng tôi một thời đã qua, một quá khứ đã qua. Thanh bạch và nghèo đã đi suốt chặng đường công tác của ông tôi để nuôi dưỡng bố tôi trưởng thành. Ông tôi đã ở tuổi 80, đã nhìn thấy sự trưởng thành của con mình. Người ra đã mừng lễ thượng thọ ông tôi bằng cả một núi vật chất mà cả một đời người lao động bình thường mơ cũng không dám với tới. Nhưng có thể nỗi đau của ông cũng từ đây mà ra... Nhìn ông vẫn trầm tư, câm lặng trước bàn thờ tổ tiên lạnh lẽo, tôi cảm giác như có một sợi dây vô hình thiêng liêng đang gắn bó tâm linh con nười hiện hữu này với cõi hư vô. Ngoài kia là chôn trần tục, ồn ã. Thỉnh thoảng lại bùng lên một trận cười thoả thích. Có lẽ lâu lắm cái đầu bạc trắng của ông tôi mới từ từ quay

lại. Ông hỏi công việc ngoài kia đã xong chưa?

- Còn lâu, còn ca ngợi ông chán- Tôi nói.

- Không... họ tăng bốc bỏ anh đấy...

- Thế cũng là ca ngợi ông- Tôi định nói bỏ tôi là do ông nuôi dưỡng, dạy dỗ nhưng sợ lại xiá vào nỗi đau của ông, tôi hỏi- Ông thấy thế nào?

- Buồn lắm- im lặng một lúc lâu ông nói- Trời đang bắt tội ông.

- Trời nào?

- Nam- mô- a- di- đà- Phật, không biết kiếp trước...

Trên đất nước này có bao nhiêu người già ở tuổi ông tôi, hơn tuổi ông tôi, con cháu họ lấy đó làm vinh hạnh. Vào những lúc như thế này khoé mắt nhăn nheo của các cụ thấy ánh lên hạnh phúc. Vậy mà ông tôi....

- Ông hay mặc cảm- Tôi nói- người già ốm đau là chuyện bình thường, tại sao ông cứ hay nghĩ lung tung.

Ông lắc đầu. Tôi muốn nhìn xoáy vào cái hố sâu thẳm trong ông để tìm ra những điều uẩn khúc.

- Này ông ơi,- Tôi cố gợi chuyện- Họ mừng ông nhiều tiền thì có gì phải nghĩ ngợi. Bổng lộc của ông đấy. Đời cháu chỉ thấy ký sinh trùng thì làm gì có được, con Hồng Hạnh nó bảo đây là nhờ ông thương thọ.

Ông tôi cười chua chát:

- Suy cho cùng, bao giờ ông trời cũng công bằng cháu ạ.

Ông khóc rung rức như một đứa trẻ rồi lại cười, lại rầm rầm nói chuyện gì đó về ngày xưa. Tôi bảo ngày xưa là thời bao cấp. Ông gật đầu. Tôi bảo thế thì ông đừng dẫn vật nữa có được không?

- Nhưng mà... ngày xưa....- Ông tôi lại nói.

Tôi bảo:"Biết rồi, khổ lắm.....".Nhưng miệng ông cứ lụng bụng cái gì đó về ông Thống, ông Chiêu. Làm cho mỗi ngời vực của tôi cứ dâng lên, dồn nén.

- Ông ơi- Tôi mạnh dạn nói- Được nghe ông hay nói trước đây ông có tội

nên trời đất tội ông, có đúng không?

- Có đấy

Tôi sững người

- Tội gì hả ông?

- Cái bàn thờ....- Ông run run cố nâng bàn tay chỉ lên cái bát nhang. Tôi giật thót tim - Ông đứng ở đây... chỗ này này, thấp một nén nhang, miệng nam mô khấn. Ông cầu cho thằng Thống... chết. Vậy mà nó chết thật, chỉ sau mấy hôm thôi, chết lúc say rượu.... cháu ạ.

Tôi nín lặng, cố chấp nói lại từng ý ông tôi nói.

- Sau khi ông Thống chết, tưởng rằng từ nay công ty trong sạch, mọi người yên ổn làm ăn. Ai ngờ lại mọc lên một thằng giám đốc ... mới.

- Có phải nó ngủ cả với con gái bạn nó không?

- Nó... đấy, thằng Chiêu

Tôi "à" lên một tiếng và nhớ lại, ông tôi thường kể về con người này, nó tạo ra một ê-kíp tàn bạo, làm cơ quan tiêu điều. Bọn chúng thì phê phỡn. Bác Tư, bạn ông tôi bị oan khuất đến phải ho lao.

- Thế rồi ông lại thấp... một nén, lại cầu... Nó lại chết ngay ngày hôm sau, ở trong... nhà tắm.

Có báo ứng thật sao? Tôi thấy ớn lạnh. Nhìn lên bàn thờ, những chân hương đỏ tím cái thấp cái cao, tàn nhang quăn queo, lạnh lẽo. Tại sao người ta lại đi nhuộm cho chân hương màu đỏ. Ở trong chôn sâu thẳm kia, con người có mối liên quan gì với chôn hư vô?

- Thế thì ông có tội gì nào- Tôi nói- Giả sử việc làm của ông có linh thiêng thật, thì ông chỉ có công thôi chứ, có công dẹp bớt kẻ xấu.

- Bây giờ là bố anh...- ông tôi dần giọng nói- Hư hỏng lắm!

- Ông ơi, về phòng đi, cháu thấy lạnh- Tôi vội gạt đi.

- Trời không cho ông được chết, thượng thọ gì đâu... Trời bắt ta sống khổ

sống sở thế này để nhìn thấy thằng con trai ta... nó....

Vậy là tôi đã hiểu. Hôm nọ lão Tự đã đưa ông tôi vào đây để thắp nén nhang ... thứ ba. Nén thứ nhất là của ông Thống, nén thứ hai là của ông Chiêu, còn nén thứ ba này sẽ là của bố tôi. Nhưng ông tôi không đủ can đảm cầu cho thằng con trai mình phải chết. Ông cầu cho chính mình. Nhưng trời không cho ông được chết thay con. Bất ông phải sống. Sống mà nhìn thấy... mà đau.

Tôi nhìn lên bát nhang lạnh lẽo kia thấy rùng mình. Ông vẫn ngồi tĩnh lặng, tĩnh lặng vô hồn. Tôi khẽ khàng đẩy chiếc xe quay ra. Bên ngoài vẫn ồn ào chúc tụng. Bố tôi tổ chức tiệc đứng, thành ra người đi, kẻ lại lao xao. Ngoài hiên, trước cửa phòng ông tôi có hai người một trai, một gái đang nói với nhau: "Sếp đồng ý cho nhập rồi, đời cũ mới hay chứ! Em tiến hành phần thủ tục, thực thi anh lo".

Lúc vắn từ trên xe đẩy xuống, dừng quần ông ta đã ướt nhoe nhoét. Lão Tự luỳnh quỳnh chạy ra chạy vào, xách nước, đổ bỏ. Tôi phải thay cả đệm để trải chiếu. Mẹ tôi và Hồng Hạnh cũng phải vào để hỗ trợ. Ông tôi nằm tồ hồ, không quần, không áo, mặt ngệt ra. Bố tôi vào phòng nói:

- Khổ chưa kia chứ, nhanh tay một tí xem nào, tôi đang cần cụ một phút để tiếp khác- Trước khi đi bố tôi dặn- Đóng chặt vào, đừng để mùi xú ối nó xộc ra.

Ông tôi bật cười khềnh khệch. Hồng hạnh nói:

- Đã thế mà ông lại còn cười

Ông tôi lại khóc rưng rức!

Cả bốn người xúm lại vắn ông hết nằm sập lại nằm ngửa để lau rửa. Trông như trước khi khâm liệm. Nhưng ông tôi chưa được chết, vẫn nằm đó, tro trợ, vẫn sống.

Ngoài kia vẫn ồn ào, thỉnh thoảng lại rộ lên:

- Xin chúc cụ sống lâu trăm tuổi
- Xin chúc cụ thượng thọ, đạt kỷ lục ghi- nét.
- Nào, dô dô!

Ra đi

Ban đầu Huy không tin cái điều ấy sẽ đến với gia đình mình. Gia đình Huy nói chung là hạnh phúc, hạnh phúc theo cái nghĩa của thời điểm lịch sử này. Vợ chồng Huy chỉ có hai con, đứa đầu là gái, mới học xong lớp 12, nếu không đỗ đại học. Huy sẽ chạy cho nó vào “May đo xuất khẩu”, có dây rồi, con gái chỉ cần có thể. Thằng út đang học lớp 4. Huy làm ở nhà máy cơ khí, đồng lương nhì nhằng như người ta nói “vẫn phải có điếm bám vào Nhà nước”. Kinh tế chính của gia đình lại phụ thuộc vào vợ Huy. Vợ Huy trước cũng làm ở nhà máy, đã về mất sức. Chị tháo vát, biết chạy chợ. Từ hồi vợ chạy chợ, đời sống gia đình khá hơn, có đồng ra, đồng vào. Giá như không có câu chuyện éo le này.

Việc đó xảy ra từ cái hôm vợ Huy nói nhỏ:

- Mình hãy để ý đến con Chi nhà mình, hình như nó có ý định trốn đi nước ngoài đấy.
- Nói bậy, ai bảo mình?
- Ấy là tôi ngờ như thế.

Chị vợ nói vậy rồi xuống bếp làm cơm chiều. Huy ngồi thu cả hai chân lên ghế, rít một hơi thuốc dài. Chuyện vợ nói dường như chỉ thoáng trong đầu. Tình thật lúc đó, anh cũng chủ quan. Huy vợ tờ báo đọc lướt qua nhưng chữ nghĩa không ăn nhập mấy. Ngoài sân, thằng con trai đang cặm cụi chơi bi một mình. Nó hết đọc truyện tranh lại chơi bi. Đạo này mới xuất hiện bi ve, Huy thấy hay hay, anh ra sân nhặt hòn bi ve của con lên ngắm nghía cái mũi khế xanh vàng xinh xắn nằm bên trong lớp thủy tinh trong veo. Thằng con đòi anh phải chơi bi với nó, giá như mọi lần anh cũng khoái chơi. Nhưng hôm nay, từ lúc vợ nói cái tin băng quơ ấy, Huy cứ thấy vẩn vơ....

- Khôi, chị đi đâu hả con?

- Chị đi mua rau, mẹ vừa bảo chị đi mua rau, bố quên à?

Anh bật cười về sự vô tâm của mình. Thì chính anh vừa mới dắt xe ra cho con gái đẩy thôi. Huy phì phèo thuốc lá đến cửa bếp hỏi vợ:

- Thảo này, ai bảo mình con Chi định trốn định trốn đi nước ngoài ?

- Ấy là tôi đoán thế, tôi thấy mấy ngày hôm nay chúng nó toàn nói chuyện ấy thôi.

Huy thở phào. Tưởng gì, chứ chuyện vượt biên đạo này đến cả thị xã người ta nói. Ở nhà máy anh câu chuyện thời sự rôm rả nhất cũng là chuyện người ra đi. Ngay đêm hôm qua, một thuyền mười lăm người đi thoát.

- Em bảo này - Thảo bảo anh xắn hộ tay áo, rồi nói nhỏ - Nhưng mà nhớ nó đi thì sao ?

- Ai cho nó đi, tiền đâu, vàng đâu mà nó đi ?

- Mình có biết nó yêu đứa nào không ? Thằng Khang con bà Tài Chiến đấy.

- Thật là đồ ranh con, yêu đương gì chúng nó.

- Em bảo, nhớ nó yêu thật thì sao ? Nhà bà Tài Chiến giàu lắm.

Huy nhìn vợ, mỉm cười. Đạo này trông Thảo khá hơn, chưa béo nhưng khỏe mạnh. Đôi má ám lửa phớt hồng. Anh cúi xuống lướt một nụ hôn lên má vợ.

Chị nguyệt dài. Hồi xưa họ cũng yêu nhau từ khi còn rất trẻ, có lẽ chỉ nhỉnh hơn con Chi bây giờ một chút thôi. Vậy thì ai bảo chúng là trẻ con cơ chứ ? Họ hú hý với nhau ở dưới bếp cho tới lúc Chi về. Huy âu yếm ngắm nhìn đứa con gái đầu lòng. Đột nhiên anh thấy nó đã phổng phao, nó đã ở tuổi dậy thì. Anh bật cười về sự phát hiện của mình, bởi lẽ cho tận đến bây giờ anh vẫn nghĩ nó còn bé bỏng, trẻ con.

- Bố nó ạ - Thảo nói - Em thì chạy chợ suốt ngày, con cái phó thác cho mình trông nom. Mình chẳng còn thời gian đâu mà quan hệ xã hội. Em thấy áy náy quá.

- Huy thấy mũi lòng. Vợ anh lúc nào cũng chu đáo. Xuất thân Thảo không phải là kẻ chợ búa. Nhất là ngày ấy chợ búa cứ như là kẻ gian thương. Thảo làm việc ở nhà máy cơ khí. Học xong trung cấp cơ điện Thảo về nhà máy được một năm, trúng bí thư chi đoàn. Thảo ham thích hoạt động xã hội, nhưng bệnh tật đã nhanh chóng cướp đi sự nhiệt tình ấy, kéo theo đời sống khó khăn, được ít năm Thảo phải về mất sức. Thảo về mất sức sau khi Huy ra quân được một năm. Anh lại trở về nhà máy, nơi ấy anh đã làm việc và đã xây dựng gia đình với Thảo. Lúc ấy bé Chi đã được sáu tuổi, vợ anh suy tim độ ba, gầy yếu lại kiệt sức vì đợt sốt xuất huyết của bé Chi. Chị phải từ giã nhà máy. Bây giờ nghĩ lại, anh không sao hình dung nổi người mẹ gầy yếu ấy lại chăm nôi đứa con với đồng lương ít ỏi của mình. Hai năm sau thằng Khôi mới ra đời. Đời sống ngày một khó khăn. Họ phải bán đi từ cái vỏ chăn may bằng từng miếng vải tiết kiệm, cái màn gió và tới những vật kỷ niệm cuối cùng, cả đôi găng tay trắng dạo mới cưới nhau.

Tới lúc ấy Thảo phải đi chạy chợ. Huy nghĩ Thảo phải lao vào chợ búa, đó là một sự hy sinh, bởi chị chưa bao giờ biết chợ búa, bởi chị cũng ghét gian thương. Ban đầu chị dẫu anh. Một hôm được thưởng tiền sáng kiến, Huy quyết định tạt vào chợ mua một cân cá về thết vợ con. Len lỏi được vào khu

vực tanh tươi, nhóp nhúa ấy lại gặp chính vợ mình bán cá.

Họ nhìn nhau rồi cả hai đều quay mặt đi. Anh ngậm ngùi cho số phận một thằng đàn ông khỏe mạnh như mình không nuôi nổi vợ con để người vợ gầy yếu thế phải ngồi phơi mặt bán cá. Nhưng biết làm thế nào được vì anh là con nhà kỹ thuật, anh chỉ biết làm việc hết mình với nhà máy, nhà máy thì không nuôi nổi vợ con anh. Mấy hôm sau vợ anh nói:

- Nếu làm ăn được, em quyết định để mình đi học đại học.

Anh đi học đại học tại chức, thành kỹ sư. Bây giờ Huy đã là quản đốc phân xưởng Nhiệt luyện.

Huy ra ngồi nhặt rau với con gái, nghe nó rí rúm kể chuyện. Bé Chi bao giờ cũng nhiều chuyện để nói với bố. Như hôm nay chẳng hạn, nó đi mua rau muống, lại mua phải rau muống ao, nó trả lại bị người ta mắng cho sa sả, nhưng nó quyết định trả bằng được và chịu trả tiền phạt cho bà bán rau, nhưng bà ta lại không thèm lấy tiền của nó, thế cơ chứ. Rồi nó mua được rau muống từ Hải Phòng mới mang ra, xanh ngon, ngon nào ra ngon ấy.

- Bố ơi - nó khúc khích cười, nói nhỏ - Bố có phong kiến không ?

- Con hiểu phong kiến là thế nào ?

- Là - nó cười lí nhí - con ứ biết.

- Là thế này nhé - Huy giải thích - là bố mẹ đặt đâu con ngồi đấy. Ví dụ, bố gả con cho người nào, con phải lấy người ấy. Bây giờ không như thế, thời buổi khoa học, tiến bộ rồi, người ta xây dựng gia đình trên cơ sở của tình yêu.

- Thật không hả bố ?

- Tất nhiên rồi - Huy nói xong mới giật mình. Tại sao mình lại nói với con điều này nhỉ. Có sớm quá không? mà tại sao nó lại hỏi mình như thế chứ ?

Anh nhìn con bé trân trân. Nó đỏ ửng mặt. Rồi nó vợ vội rỏ rau ù té ra giếng.

Huy ngẩn người. Nó yêu thật rồi chăng ?

Cơm nước xong, mỗi người một việc. Thảo vào buồng đếm tiền, đó là công việc chuẩn bị để sớm ngày mai ra Đoi. ở cái doi cát gần nhà Huy, sớm nào cũng tấp nập thuyền bè từ ngoài khơi vào bán cá. Chị phải ra đấy mua cá rồi đèo thẳng ra chợ thị xã bán lẻ.

Thằng Khôi ra bật ti vi, nó đứng bắt chéo chân cho đến khi trên màn hình xuất hiện bộ phim “Hãy đợi đấy” mới chịu ngồi xuống. Chị làm hết vài việc vặt thường ngày, nó vào soi gương, trang điểm chút ít, rồi mới ra chỗ bàn trà rỉ tai bố:

- Con chạy sang chỗ bạn con một tý bố nhé.
- Có thấy cần thiết lắm không con ?
- Sang chơi thôi mà bố.
- Thế thì ở nhà - tự nhiên Huy phát sáng - ở tuổi con không được phép chơi bời, đàn đúm. Con nghĩ rằng ở nhà với bố mẹ một buổi tối là khó chịu lắm hay sao ?
- Con không nghĩ thế.
- Hôm nay bố muốn nói chuyện với con.

Chị nem nép ngồi xuống chiếc ghế trước mặt bố, đôi mắt mở to nhìn bố đang ngồi vắt chéo chân đọc báo, nó nín thở chờ đợi.

- Kể từ nay bố sẽ không cho phép con được đi chơi tối, trừ những trường hợp đi xem ở rạp hay có việc buộc phải đi, nghĩa là với lý do cụ thể. Con có biết bố mẹ lo cho con như thế nào không ?

Mặt nó đanh lại, rồi ỉu dần. Nó cúi mặt xuống.

- ở xung quanh đây, toàn chuyện trốn đi nước ngoài. Đi nhiều, chơi lắm, rồi nó nhieu vào đấy.

Huy vừa nói vừa nhìn con gái thăm dò. Con bé mấp máy môi muốn cãi, xong lại thôi.

Đêm hôm ấy Huy có một giấc mơ khủng khiếp. Trong một cơn giông dữ dội

ở ngoài khơi, gió xoáy làm dòng nước cuộn lại như một chiếc vung để ngửa. ở lòng con xoáy có một chiếc thuyền bé tí xíu đang kêu gào, nhưng không nghe thành tiếng, anh chỉ thấy họ chới với lên không trung. Chỉ có tiếng con Chi là rõ nhất: “Cứu con với bố ơi, bố ơi ... “ Tiếng nói ấy như từ ngoài con thuyền, lại như là từ con tim anh phát ra. Anh tấy mình như ngạt thở vì sóng, anh càng cố bơi tới chỗ con thì con sóng lại dận dữ đẩy anh lùi lại, cái khoảng cách của anh và con bé cứ xa dần, không thể nào với tới được. Anh vẫy vùng vì tuyệt vọng, vì ngạt thở. Ngạt tới mức phải bung ra. Anh choàng tỉnh dậy, ngơ ngác trong ánh sáng lờ mờ của ngọn đèn ngủ. Vợ anh vẫn nằm bên cạnh, nhịp thở nặng nề, khó nhọc.

Từ đấy Huy không sao ngủ được. Chưa đến bốn giờ sáng, chị đã len lén vén cái chăn đơn.

- Mình dậy hơi sớm đấy- Anh nói vậy thôi chứ anh cũng thừa biết vào giờ này, ngày nào chả vậy, kiếm miếng ăn từ chợ búa kia mà.

- Ở kia, bố nó không ngủ sao ?

Chị lại nằm xuống, vắt tay lên ngực chồng:

- Mình không ngủ sao ?

- ừ, tự nhiên mất ngủ.

- Hay mình nghĩ gì ?

- Tôi lo

- Mình - Chị áp mặt vào ngực anh - Em chỉ nói vậy là để cảnh giác.

Huy cũng đi vào nhà máy rất sớm. Chưa đến giờ làm việc, anh ngồi ở quán nước ngoài cổng, thu lượm đủ mọi chuyện trốn đi nước ngoài. Việc ấy mấy hôm trước nó đến với anh thật dửng dưng. Anh cho rằng thời buổi làm ăn khó khăn quá nên nó mới xảy ra như thế, vả lại nó cũng chỉ xảy ra với những lớp người ham hố cái lạ, chứ đâu phải ở anh. Và như vậy thì lô- gích ở chỗ nào ? Cuộc chiến đấu đổ xương, đổ máu, không lẽ lại phải từ bỏ cái mà ta

vừa giành được. Cái gì rồi nó cũng phải có cái trật tự của nó chứ, cho rằng cái thị xã này họ kéo nhau đi cũng khá đông. Rải rác con phố nào cũng có, nhưng không phải là tất cả. Nhiều người ở bên kia đã gửi cửa về. “Cửa” ... Mẹ kiếp, không bao giờ ta lại đổi con để lấy cửa, ta cần gì cái thứ của ấy cơ chứ. Anh cầu mong cái đại dịch này nó chóng qua đi, cái thập kỷ tám mươi này chóng qua đi.

Anh vào nhà máy, câu chuyện đầu tiên lại là người ra đi ... Hôm qua lại có một thuyền chở bốn gia đình đi thoát. Mẹ kiếp, mà tại sao người ta biết tỷ mỷ đến mức, thuyền đi lúc mấy giờ, ở đâu, trên thuyền chở đầy than lại còn căng vải bạt, đến chỗ nào thì họ xúc than đổ xuống biển để thoát cho nhanh ra phao số 0. Hôm qua con bà Dinh mới trốn đi có ba tháng đã gửi về một dàn máy, mở hết công suất rung chuyển tới ba tầng nhà, có người gửi đô la, có người gửi vàng. Mẹ kiếp ! Anh ngửa lên trời cầu xin cho cái đại dịch này chóng qua đi.

Huy thấy đầu óc mung lung, loay hoay mãi với cái máy nổ mà vẫn chưa phát điện được. Chiều hôm đó Huy về sớm ...

- Bố nó ời, tôi mong mình về quá cơ - Thảo nói - Có thể nó đi thật đấy.

Huy lừ mắt nhìn vợ, nhưng Thảo vẫn tiếp tục:

- Mình đừng có chủ quan, nó đi thật đấy. Lúc về tôi đi nhẹ chân, tôi nghe thấy chúng nó bảo là thuyền nhỏ đi dễ thoát hơn, thậm chí là đi mừng.

- Đi mừng ? Huy thấy hoang mang, cái giấc mơ khủng khiếp diễn ra hôm trước làm anh chột dạ.

Thảo đi làm cơm, Huy đổ phịch xuống ghế, đầu óc quay cuồng. Thằng con trai lon ton từ ngoài đường chạy về, nó chưa kịp húc đầu vào bố như mọi bận, Huy đã hỏi:

- Chị con đi đâu ?

- Đi rồi.

- Đi đâu ? Huy tròn mắt quát -Đi đâu?

- Đi với anh Khang, bố hiểu không ? Nó bí mật ngھn cổ lên rỉ tai anh - Yêu nhau đấy.

Huy vừa muốn thăm dò qua thằng con song lại không muốn nó hiểu quá sâu cái trò trai gái này. Anh nhẹ nhàng thăm dò:

- Khôi à, con hiểu yêu là thế nào ?

Nó cười, dơ một ngón tay, nói nhỏ vào tai Huy:

- Hôn nhau đấy.

- Hà ?

Chờ một lúc lâu, con gái mới về, nó tròn mắt ngạc nhiên thấy Huy về nhà sớm hơn mọi khi. Chi định chào bố, nhưng thấy bố làm lý nó nem nép đứng sau cửa. Anh bảo Khôi ra ngoài sân chơi rồi gọi con gái vào để nói chuyện.

Thằng Khôi biết ý, nó ra ngay, nó khuynh tay hích vào hông chị:

- Nhận khuyếт điểм đi.

Chi lại nem nép ngồi vào cái ghế đối diện với bố. Bây giờ anh mới nhận thấy, hình như gần đây con gái có vẻ lo sợ mỗi khi gặp anh. Trước nó không như thế. Mỗi khi bố đi làm về nó hồn nhiên kể bao nhiêu là chuyện.

- Năm nay con đã bước sang tuổi mười tám - Huy nói, có chút đắn đo, cân nhắc - Con đã lớn, lớn cả về trí khôn. Bố rất khỏ tâm nếu phải nói với con điều này: Một đứa con muốn từ bỏ bố mẹ để ra đi, bố thật không hiểu đầu óc nó nghĩ gì ? Đạo đức ở đâu, đạo hiểu ở đâu ?

Huy quan sát con bé. Nó trở nên dăm chiêu. Có thể điều anh nói làm nó xúc động, cũng có thể có nhiều điều nó không thể nói ra. Anh nói với nó về cuộc đời bố mẹ. Dù chỉ vài nét thoáng qua thôi, nhưng đây là lần đầu tiên anh nói với con về phẩm chất của cả anh lẫn chị. Nó nghe từng lời, uống lấy từng lời, hàng mi dài của nó từ từ mở ra ướt át, van vớ:

- Buồn lắm bố ời.

Huy sững người, cảm nhận nhạy bén của người bố khiến anh hiểu ra ngay tâm trạng của con mình.

- Nếu không được đại học, bố sẽ xin cho con việc làm, vào may đo xuất khẩu là được đấy, bố nhờ cậy được rồi, nếu cần vào ngay chỗ bố làm hợp đồng, bố cũng có tiêu chuẩn để nhận con vào, vừa làm, vừa tiếp tục ôn để năm sau lại thi. Con cũng có điều kiện thuận lợi kia mà.

- Buồn lắm bố ơi.

Có nghĩa là nó buồn vì một điều gì đó nữa.

- Chi, bố hỏi thật, có phải con định trốn ra nước ngoài không ?

Nó bối rối đến đỏ cả mặt.

- Không phải đâu, ai bảo bố thế ?

Biểu hiện của nó không dấu nổi Huy, nhưng để nó bình tĩnh lại anh bảo con:

- Thôi được, con xuống giúp mẹ làm cơm. Cơm nước xong bố sẽ tiếp tục nói chuyện.

Bữa cơm tối tẻ nhạt. Huy ăn qua quýt, hình như con Chi cũng vậy. Thảo lo lắng hết nhìn bố lại nhìn con gái. Chỉ có thành Khôi là ăn hết phần trách nhiệm, ba bát, rồi biến đi ngay.

Huy tắt máy thu hình, chờ vợ đếm tiền xong, anh mời cả chị và con gái lại bàn uống nước. Anh để ý thấy con gái hơi xanh, tâm trí nó đã bị dần vật.

Một phút trôi đi, căn phòng như cả một khối nặng đè xuống. Đột nhiên Huy nói:

- Hãy nói cho bố mẹ đi, con định như thế nào ?

Nó ngồi lặng lẽ, nép vào lòng mẹ. Nó lại trở nên bé bỏng, nhu mì. Thảo vuốt đuôi tóc ngắn cũn của con. động viên:

- Nói đi con.

- Con chưa có ý định ... nó nói.

- Nghĩa là đã có một kẻ nào đó đã bàn với con - Huy căn vặn - đã lôi kéo

con, có đúng không ?

- Chẳng ai lôi kéo được con, con tự quyết định lấy mọi việc bố ạ.

- Nghĩa là không cần đến cả ý kiến của bố mẹ, không cần gì hết, con sẽ tự quyết định. Có đúng không ?

- Không hẳn như thế ...

- Con phải nghe lời bố mẹ, con đừng nghe kẻ nào xúi dục rồi khổ cả bố mẹ, khổ cả cái thân con - Thảo ân cần nói - Mẹ thấy khối đũa ra đi chết ở ngang đường. Hôm nọ có một chuyến ra đến khơi thì hỏng bánh lái, tan tác như vỡ tổ, may mà gặp tàu Hải quân, không thì chết ráo.

- Nó đi phải dây đều đấy mẹ ạ.

Nghĩa là nó đã tìm được dây thật - Huy ngửa mặt cầu trời cho nó chóng qua những cái năm khôn khó này. Bất ngờ anh chớp thắng:

- Nghĩa là con đã tìm được dây thật - Huy đứng dậy, giọng rít lên - Có đúng không ?

Thảo đưa mắt bảo anh ngồi xuống. Chị nhẹ nhàng hỏi nhỏ:

- Có đúng không hả con ?

Nó gục vào lòng chị, nó dụi vào ngực chị, nó khóc.

- Mẹ ... Mẹ ơi !

- Ngày mai, tôi cầm cô ra khỏi nhà, cầm một đũa nào vác mặt đến đây. Tôi cầm ... Huy tuyên bố.

Thằng Khôi xuất hiện ở cửa từ lúc nào, hai tay thòng túi quần, cái đầu lắc lư.

Nó phán:

- Lại họp !

*

* *

Lúc chỉ còn hai vợ chồng, họ bàn đủ mọi cách để ngăn cấm con Chi gần thằng bạn nó, thủ phạm chính là mối quan hệ này. Khoá trái cửa chẳng ?

Nhưng còn thằng Khôi, ai cho nó đi học? hay treo một cái biển rõ to: “Nhà này không tiếp khách”. Không ổn, sẽ mang tiếng, người ta lại cho rằng nhà này hoá rồ. Hay nghỉ việc một vài ngày. Phải thế. Chính anh sẽ ở nhà. Thảo suy nghĩ một lúc lâu, rồi nói:

- Minh thử xem, làm như vậy có quá không ?

- Tôi là người lính, phải biết sử dụng cái mạnh, phải quân sự.

Huy thực hiện điều đó một cách cương quyết. Anh nghỉ việc ba ngày. Ba ngày ở bên con gái, gần gũi, khuyên răn, kết hợp thăm dò. Lúc cương, lúc nhu, lúc tha thiết bằng tình cha con, tình mẫu tử.

- Này con, bố mẹ có để con thiếu quá không ?

- Không đâu bố ạ, khối người còn khó khăn bằng mấy nhà mình, còn đói nữa chứ.

- Bố mẹ có nghiệt ngã với con quá không ?

- Con không nghĩ thế.

- Này con, con có nghĩ rằng nếu con bỏ bố, bỏ mẹ, bố mẹ sẽ khổ như thế nào không ? Bố đã đi chiến đấu, bố đã ở ngoài mặt trận bốn năm, lúc nào cũng nghĩ về con, rồi lại về nhà máy, lại học tập, lao động, chỉ cầu mong cho hạnh phúc của cái nhà này. Ngày bố đi bộ đội, mẹ đã kiệt sức để nuôi con, rồi cũng chỉ vì cuộc sống, mẹ con phải thức thâu đêm với con cưa, con cá hàng ngày. Con có nghĩ rằng tất cả là cho tương lai của các con không ? Nhà trường có dạy con điều đó không ?

- Bố mà nói “chính trị” thì hết ý.

Sau khi thăm dò nhiều mặt, anh kết luận, dù sao đối với nó cách giáo dục tốt nhất vẫn là tình cảm. Anh sẽ tác động đến bạn bè nó, cũng bằng tình cảm, nhỏ nhẹ êm đềm, mưa lâu thấm đất. Nhưng trong ba ngày anh ở nhà, tuyệt nhiên không một đứa nào bén mảng đến. Thấy lạ, Huy sinh nghi. Sang ngày thứ tư, Huy phải vào nhà máy, nhưng đến giữa giờ buổi sáng, anh thấy nóng

ruột bèn đột ngột về nhà. Thằng Khôi đang cầm một mảnh giấy chạy vòng quanh nhà. Chị nó vừa đuổi vừa van vãn;

- Cho chị xin ... Cho chị xin nào.

Huy lừng lững chặn ngay trước mặt thằng Khôi. Nó sợ quá ném tờ giấy cho chị, nhưng Huy đã nhanh tay chặn lấy. Mặt con bé tái đi, nó ôm mặt khóc.

Đó là một lá thư:

“Anh Khang

Trong những ngày này em van anh không được đến nhà em, anh mà đến là hỏng việc. Anh tin ở em, người bạn chung thủy suốt đời của anh, cho dù phải đi tận cùng trời cuối biển”

Huy đứng chết lặng. Phút chốc anh đã hiểu ra! Thế là chúng nó yêu nhau.

Hồi trẻ anh chị cũng yêu nhau, cũng quyết tâm, quyết liệt vượt qua mọi rào cản rồi mới nên vợ, nên chồng. Nhưng không phải như thế này. Anh cứ đứng đó trân trân, dờ khóc, dờ cười. Ai ngăn cản được tình yêu cơ chứ! Anh lẳng lặng đưa lại cho con tờ giấy. Từ đó không nói một lời nào. Chị tròn mắt nhìn bố, nó ngơ ngác như con nai. Thằng Khôi hích khuỷu tay vào lưng chị:

- Xin lỗi bố đi chứ, nhanh lên.

Huy lặng lẽ đi vào nhà máy, lòng nặng trĩu. Có lẽ nào ta lại để mất một đứa con, mất dễ đến như vậy. Ngày trước trên con đường hành quân vào mặt trận Quảng Trị, tại một trạm giao liên trên cánh rừng Miền Trung khô cằn, cỏ cây xác xơ, đất đai bom đạn cày lên đỏ như máu, anh nhận được một lá thư, lá thư cháy xém mất một góc. Lá thư ấy của vợ anh, của Thảo, nét chữ nhoè nhoẹt vì mưa gió, vì thời gian, vì cả những giọt nước mắt của chị. Thảo báo tin cho anh đã sinh con gái đầu lòng. Tên nó là Chi. Ngày hôm đó đối với anh là một ngày trọng đại. Nó trở nên trọng đại vì phía sau mình còn có một đứa con. Ta chiến đấu vì tổ quốc và vì hạnh phúc của chính đứa con mình. Bây giờ lá thư ấy lại lồ lộ hiện ra trước mắt anh. Một góc đen nhăm nhở vì

cháy, nét chữ nhoè nhoẹt vì gió mưa ... Vợ ta đã cặm cùi nuôi con bao nhiêu tháng ngày, mười tám năm rồi còn gì ? Thảo đã trút phần sức lực của mình cho con, cho chồng để trở nên bệnh tật. Mà đến tận bây giờ vẫn phải lặn lội tranh giành từng mớ cá biển ... có dễ đâu, có dễ đâu cơ chứ hả con.

Buổi tối Huy đau khổ nói với vợ:

- Nó đi mất thôi mình ạ..

Thảo tái người, đến lượt chị lại không tin: “Em có tội gì với nó hả mình?”

Khi anh kể những gì đã thấy cho chị biết, chị nấc lên rung rức.

Huy nằm trằn trằn suy nghĩ, phần thương vợ, phần giận con. Nhìn tấm lưng mỏng của chị rung lên thì anh không sao chịu nổi:

- Ấy là tôi nắn gân mẹ nó - Anh gượng cười nói - Còn tôi, tôi sẽ có cách chứ.

- Cách gì ?

- Tôi sẽ xử lý bằng biện pháp “hoà bình”

Sớm hôm sau chờ chị ra Doi, anh đã thúc con bé dậy. Bằng kinh nghiệm trên bốn mươi năm tuổi đời, anh thuyết phục con:

- Có thể bố có lỗi với con, cả mẹ con nữa. Vì con đã lớn, con đã biết chịu trách nhiệm với bản thân mình, cho nên bây giờ bố chỉ muốn là người tham gia với con thôi. Biết đâu sự tham gia của bố lại được con chấp nhận.

Quả nhiên cái phương pháp đối thoại kiểu này trở nên có hiệu quả. Con gái anh hoạt bát hẳn lên:

- Vậy bố nói đi, bố giúp con đi, con van bố, con cũng hoang mang quá kia.

- Khang là người thế nào, bố mới biết qua nhưng chưa được rõ.

- Anh ấy rất có nghị lực, lại có hoài bão.

- Cái gì ? Hoài bão ? Hoài bão mà lại định trốn khỏi Tổ Quốc mình?

- Bố ơi, khỏi người trốn đi nước ngoài khi trở về lại là người yêu nước, là đại gia. Khi đi bị coi là kẻ phản bội, khi về lại bảo là người yêu nước. Họ có tiền mà, có đô la, họ hiến cho Nhà nước. Còn bây giờ anh ấy biết làm gì,

việc thì không có, không xin đâu được, ở đâu cũng giảm biên chế.

- Sao không vào hợp tác. Bố xin cho nó vào hợp tác xã Cộng lực có được không, ở đấy bố có quen cả chủ nhiệm, có khối việc làm gia công.

- Anh ấy không muốn làm người bình thường.

- Cứ ra nước ngoài mới trở thành vĩ đại ?

- Không hẳn như thế, nhưng may ra ...

Thế đấy, cái chết là ảo tưởng, là “may ra”, Huy lắc đầu hết chịu nổi:

- Chết thôi.

- Bố ơi, còn hơn ai cũng chỉ thích bình thường. Cả nước bình thường, kỹ sư cũng bình thường, tiến sỹ cũng bình thường, nên đời.

Huy chợt dạ, anh ngờ rằng đó không phải là ý nghĩ của con gái anh. Con gái anh nó nhu mì, kín đáo, nó không phải là đứa đáo để. Đó nhất định là tư tưởng của thằng kia ...

Tuy nhiên anh đã nhận thấy, phương pháp thứ hai này có hiệu quả. Anh đã tiếp cận được tư tưởng của con anh, không, tư tưởng của chúng nó, một lũ ảo tưởng.

Từ đó hai bố con trở nên hoà thuận. Nói đúng hơn là anh đang có nén mình để hoà thuận với nó. Anh chăm chút con hơn, dễ dãi hơn chút ít.

Một hôm vợ anh lo lắng nói :

- Bố nó này, tôi thấy cứ “trắng phớ” cả ra.

- ở đâu?

- Ngay trong nhà mình, trên giường của nó.

Huy giận lắm, mặt tím bầm. Anh nghĩ cần phải tiếp cận được thằng kia.

- Mẹ nó này, cứ bình tĩnh lại, nén xuống - Huy úp bàn tay xuống, như thể nén vào không khí - Tôi đang sử dụng biện pháp “hoà bình” tức là mình phải có phần nhượng bộ.

Có lần trong lúc hưng phấn, anh còn bảo vợ mua cho nó một cái bánh xà

phòng Camay, thứ mà nó thích. Mà nó thích thật, hôm có xà phòng Camay, nó bá lên cổ mẹ nó hôn đánh chụt một cái. Nó hôn mới thuần thực làm sao, anh đáng cả người.

Cũng vào buổi sáng, nhè lúc thằng Khôi đi học, anh đột ngột về nhà. Từ cái cổng sắt, mùi “tư bản chủ nghĩa” xộc vào mũi. Cái thứ xà phòng ấy nó mới thơm làm sao, thơm đến nhức đầu, hình như chỉ vài ba năm nay cái thứ xa xỉ ấy nó mới xuất hiện ở thị xã. Anh nhẹ nhàng dựa cái xe đạp vào cửa sổ xanh khép hờ hững. Thằng Khang đang ngồi cạnh con bé ở bàn trà, hình như chúng đang nói chuyện với nhau về lòng yêu nước. Nó đây, đối thủ của ta đây. Cũng may mà hôm nay anh không bắt được cái cảnh đau lòng. Giả sử anh lại nhìn thấy nó đã “trắng phớ” ra như hôm vợ anh bắt gặp thì sự thể sẽ như thế nào?

Huy hồi hộp như thể sắp bắt đầu một cuộc đối thoại quan trọng. Anh giả vờ hắng giọng, cánh cửa lập tức mở toang.

- Kìa bố!

- Cháu chào bác.

“Xin chào” Huy nghĩ vậy, chứ không cất thành lời, khi thấy cả hai đứa như một cặp gà gặp mưa, chúng rúm cả lại. Thế mà cũng định làm người “không bình thường”.

- Bố ơi, anh Khang...

Ta sẽ xem thằng nhóc mặt còn hơi sữa kia định làm cái trò gì. Huy mỉm cười, một nụ cười vừa khoan dung vừa có vẻ giễu cợt.

- Mời cháu ngồi. Pha nước chưa con?

- Bố em rất bình dân - con bé giới thiệu - rất tâm lý.

“Được, ta bình dân, ta tâm lý. Nhưng đừng tưởng”. Tuy vậy, trước mặt thằng bé măng tơ kia, anh có chút lúng túng. Bắt đầu từ đâu bây giờ, đánh từ đâu? Còn nó hình như biết được phải làm gì khi con bài đã chơi ngửa với

nhau...

- Năm nay anh bao nhiêu tuổi ? - Huy bắt đầu.

- Dạ, thưa bác, cháu mười tám tuổi ạ.

Một lũ nhóc con, có nên nói với chúng là chúng bay chỉ là một lũ nhóc hay không? Huy suy nghĩ, hãy từ từ, đánh nhỏ ăn chắc.

- Bằng nhau.

- Bác nói sao cơ ạ?

Huy gượng cười, giấu đi chút bối rối.

- Ấy là bác nói tuổi cháu và con Chi nhà bác bằng nhau, mười tám cả.

- Bác ơi, cháu nghĩ là không hề gì, chỉ cốt là đồng cảm được với nhau.

- Đồng cảm....! Huy cố bình tĩnh nói - Anh hiểu thế nào về em nó mà đồng cảm nào?

Khang trở nên lúng túng, nó đỏ mặt, nhìn Chi. Chi nhìn nó khích lệ.

- Gọi thế nào là đồng cảm nhỉ? Mà đồng cảm theo nghĩa nào chứ? Tốt hay xấu, hay cùng rủ nhau đi?

Nghe bố nói vậy, Chi bồn chồn, nó cãi:

- Bố nói gì vậy? Em có nói gì với bố em đầu nào, bố em bắt nạt đấy. Em có nói đâu? Con đã nói gì đâu hả bố?

Rõ ràng chúng nó đã bàn với nhau. Bây giờ mới lộ mặt. Nó trung thành với nhau, không khéo đã ăn thề với nhau rồi đấy. Huy nghĩ mà sốt cả ruột.

Trông con bé mới tội nghiệp làm sao, nó sợ bố thì ít, sợ bạn trai thì nhiều. Ái chà! Hãy trông bạn nó, cái thằng nhóc con ấy mới nghệ sỹ làm sao, cái đầu thì xoắn xược, cái áo thì lụng thụng. Nó lăm li gờ mấy ngón tay ra ý bảo con Chi bình tĩnh. Nó nói:

- Tại sao bác lại nghĩ người vượt biên là xấu ? Nó đột ngột tấn công Huy.

Huy bị bất ngờ, sững lại. Anh không nói mà trừng trừng nhìn nó. Nó cũng trân trân nhìn anh.

- Chi, con hãy đi ra ngoài, bố cần nói chuyện riêng với bạn con.

Chi nhìn Khang như là để hỏi ý nó. Nó phẩy tay, ý bảo bạn gái nó cứ yên tâm đi ra ngoài. Huy nghĩ, nghĩa là nó điều khiển con gái anh chứ không phải là anh, vì vậy anh phải hết sức cẩn thận đối với thằng ranh con này. Khi chỉ còn lại mình nó, Huy nhẹ nhàng nói:

- Cháu định đi sao ?

- Cháu có ý định thế, nhưng chưa có điều kiện bác ạ. Nếu điều kiện đến cháu sẽ ...

- Cháu đã nghĩ kỹ chưa ?

- Nếu cháu nói, đã nghĩ kỹ rồi, thế nào bác cũng cho là nông nổi. Bảo chưa nghĩ kỹ, bác sẽ khuyên cháu nên nghĩ kỹ đi. Có đúng không ? Nó thoáng nhìn Huy thăm dò - Cháu chỉ nghĩ, vậy cháu ở nhà làm gì nào ? Chẳng làm gì cả. Chẳng có việc gì ra hồn, nuôi riêng cái miệng mình còn khó, còn hòng làm gì được. Vì thế cháu phải đi. Nhà nước cũng cho nhiều người đi nước ngoài lao động, một năm, ba năm, họ làm kinh tế có bảo lãnh, chỉ khác có thể thôi. Nhưng miếng ngon ấy ai cho mình, ai tuyển mình, có suất cả đấy bác ạ.

- Cháu có ý định làm kinh tế ?

- Vâng ạ. Cháu sẽ làm giàu nếu may ra tìm được chỗ tốt. Còn nếu không, cháu sẽ tìm cách xoay xoả.

- Khó đấy, bác nghe nói ở nước họ cũng rất nhiều người thất nghiệp. Họ coi ta rẻ lắm, kẻ đói ăn, kẻ tha phương cầu thực ấy mà. Họ chỉ thuê những việc mà dân nước họ không giám làm, ví dụ, xúc rác, dọn phân, dọn cống rãnh ... Thậm chí họ còn không giám gần mình, họ coi ta như một lớp người hạ đẳng.

- Cháu cũng đã nghĩ tới cả những điều bác nói. Do mình nghèo quá đấy thôi. Nhưng cháu sẽ xoay xoả. Và lại cháu sợ gì, cháu làm được tất, cháu sẽ dóc

sức vài năm để có vốn, rồi cháu sẽ đi buôn, cháu làm thương mại, nhiều tiền cháu sẽ mua nhà máy.

Đến đây thì Huy thấy nguy cơ thật sự cho con gái mình, chúng sẽ đi tới đâu ?

- Rồi sau đó sẽ như thế nào ?

- Cháu sẽ phấn đấu để trở nên giàu có.

Huy chỉ muốn đâm vào cái mõm non choẹt kia, nhưng anh vẫn khổ sở tự kiềm chế.

- Lúc đó cháu sẽ gửi tiền của về cho mẹ cháu, cho cả bác nữa chứ - Huy điều cốt - ái chà, hàng Nhật này, hàng Mỹ này, hàng Nam Triều tiên này.

Nó đỏ bừng mặt, gượng cười:

- Có thể cháu lại về thăm đất nước để làm từ thiện thì sao.

Bây giờ đối xử với nó như thế nào đây. Thần kinh nó đang hưng phấn. Huy càng nghĩ càng thấy hoang mang. Vậy mà ta lại để con gái ta rơi vào tay nó, máu thịt của ta rơi vào cái thằng thần kinh này. Bên ngoài con bé vẫn lăm lét theo dõi anh. Anh tìm cách bảo nó đi mua hộ bao thuốc: “Bố cần nói chuyện riêng với bạn con”. Nhìn con bé đi ra cổng, sau lưng nó là cái dải tóc ngắn cũn của đứa trẻ vừa sang tuổi trưởng thành. Đành phải tìm mọi cách cứu lấy con gái mình. Huy khổ tâm trở vào nói chuyện tiếp với cái thằng ranh con:

- Cháu có thể trở thành một người giàu sang, lại là người yêu nước. Nhưng bác chỉ xin cháu, hãy tha cho bạn cháu đi - Lẽ ra phải nói mày phải buông tha nó ra, thằng khốn nạn, thằng điên kia, nhưng anh vẫn năn nì - Bác xin cháu, tha cho bạn cháu đi. Nó là cả cuộc đời của hai bác, cháu có biết không ?

- Bác ơi, cháu rất cần tình yêu, nó là cuộc sống của cháu, là sự nghiệp của cháu. Cháu làm việc vì tình yêu, sống cho tình yêu.

- Nó chỉ vương chân cháu.

- Không đâu, nó là sức đẩy của cháu.

Thế nữa cơ đấy. Huy run lên:

- Hãy thương lấy bác, lấy gia đình bác, cháu cũng có mẹ già, cũng có em nhỏ. Cháu có hiểu không ? Bác cần nó, đừng cướp đi của bác. Đừng cướp đi của ta. Ta không cho. Ta sẽ giết nó.

Khang đứng dậy, nó lùi ra xa, khom người như thế thủ, còn Huy thì chống tay lên trán, mồ hôi túa ra.

- Cháu có cướp của ai đâu, cháu không cướp, đó là tình yêu, đó là tình nguyện cơ mà, bác.

- Đi đi !

Anh găm lên làm thằng bé rúm người. Nó rón rén bằng năm đầu ngón chân ra cửa rồi ù té.

Việc anh đuổi thằng Khang khỏi nhà đã đến tai mẹ nó, bà Chiến. mấy hôm trước bà còn ra chợ cá để tìm cách làm quen với Thảo, bà hết lời khen Huy, vừa hiền lành, tốt bụng. Hôm nay, sau cái vụ anh đuổi con bà, bà đánh tiếng bảo anh là cái đồ vô văn hoá. Con gái anh thì giận dữ nói: “Con xấu hổ với bạn con vì việc làm của bố”. Không khí gia đình trở nên nặng nề. Vợ Huy đã nghỉ chạy chợ, mục đích ở nhà giữ con. Hôm vợ chồng bàn về việc này chị nói: “Anh không phải nghỉ việc, ảnh hưởng uy tín, việc ấy để em, em chẳng qua chỉ là con chạy chợ”. Tuy không nghỉ việc nhưng lúc rồi Huy vẫn lang thang hết nơi này nơi kia để tìm hiểu chuyện người vượt biên. Anh đã nhiều lần ra Đoi, nơi người ta lợi dụng thuyền ra, thuyền vào bán cá để đi. Cứ như người đi khảo sát hiện trường.

Thằng Khôi trở nên được việc, mấy ngày hôm nay nó nắm tương đối tốt những thông tin của bạn trai chị nó. Thằng Khang mà còn ở nhà, anh còn lo. Anh chỉ mong một mình nó đi được, đi thoát. Giá nó đi thoát thì con Chi chỉ đau khổ ít ngày, đằng này nó vẫn chưa đi được, quan trọng hơn là chúng nó

vẫn bí mật gặp nhau. Thằng Khôi đã nhìn thấy hai đứa tâm tình ở bên bụi gai, trên đường ra Doi, ngay chính hôm chị nghỉ ở nhà. Mặc dù anh đã tuyên bố cấm con gái không được quan hệ với thằng Khang. “Nó chỉ là một nhãi ranh, thằng ảo tưởng, thằng điên”. Con anh không cãi như trước mà chỉ ầm ừ, chịu đựng. Nó ầm ừ như thế mới đáng nghi ngờ, mới lo. Sau mỗi buổi tan tầm, dắt xe về đến ngõ, anh đã hỏi vợ: “Con đâu mình ?” Hoặc hỏi thằng Khôi: “Chị đâu hả con ?” Chỉ đến khi nhìn thấy con gái anh mới tạm yên tâm sau một ngày căng thẳng.

Thế mà nó vẫn đi. Nó đi đúng vào ngày chủ nhật, cái ngày cả nhà đông đủ nhất. Lại đúng vào lúc đang xem ti vi. Thằng Khôi đang chơi bi ở ngoài sân với bạn nó.

Lúc ấy có một tiếng gọi nhỏ. Nó lè lẹ đứng dậy đi ra ngoài. Thấy vậy thằng Khôi chạy vào nhà hỏi:

- Có theo dõi không hả bố ?
- Chị nói chuyện với ai đấy con ?
- Với bạn gái.

Rồi Chi vào nhà, nó ngồi ít phút. Ai ngờ đấy là lúc nó từ biệt bố mẹ, nó xoa đầu thằng Khôi, mặt nó buồn buồn, tư lự, rồi nó đi.

Hết giờ ti vi, bọn trẻ chơi bi ở ngoài sân cũng hết ồn ào. Thằng Khôi vác cái mặt nặng như chì đòi đi ngủ. Bấy giờ anh mới để ý đến Chi, vì mọi ngày nó đều mắc màn cho em nó. Vợ chồng thoáng nhìn nhau. Thằng Khôi đứng ở cửa réo tên chị về mắc màn, nhưng không thấy, nó dằn dỗi nhảy lên giường.

- Con thấy chị nói chuyện với ai ?
- Với bạn chị ấy.
- Trai hay gái ?
- Gái.

Hay là nó đi tiễn bạn, anh nghĩ thế. Vợ chồng đứng ngồi không yên. Thời

gian cứ trôi đi nặng nề. Nhà nhà im ắng. Một tiếng chó sủa ở đâu đó hình như rất xa.

- Tôi sẽ ra Doi.

Thảo nhột mặt đi, từ từ khuyu xuống.

- Mẹ nó bình tĩnh nào.

Anh đỡ chị vào giường, trong lòng hoang mang.

Thằng Khôi tỉnh ngủ hẳn, mắt nó sáng lên lơ lảo, nó nhảy bổ vào buồng ôm lấy mẹ.

Huy bấm bổ chạy ra Doi. Anh chạy như một cái máy, không biết mệt, chỉ thấy tai ù ù.

Doi vắng tanh, mặt biển phẳng lì, đen thẫm. Mãi tí xa kia, mới có những ngọn đèn của tàu buôn nước ngoài. Huy sục chân xuống cát nghe lạo xạo, anh cố tìm kiếm những vết chân mới ở trên cát, nhưng vì trời tối đen không sao có thể phân biệt được. Giờ Huy mới nghĩ lại, tất cả những cuộc ra đi đều hết bất ngờ làm cho không ai có thể đoán biết được. Thằng Tân ở nhà máy anh, lúc tan tầm, mấy thằng còn rủ vào quán uống rượu say mèn, thế rồi đêm hôm ấy nó ra đi.

Anh rũ rượi trở về, người lão đảo như say. Dọc theo những bụi gai, những cái ụ cát im lìm, cô quạnh. Một cái bóng nhỏ xíu chạy lại với anh, nó thấp bé, lùn cùn như con chó con bé bỏng. Thằng Khôi đó. Anh chợt nhận ra con. Anh chạy lại nhắc bổng nó lên. Cánh tay nó quấn vào cổ anh rồi lịm đi trong hơi ấm nồng của bố. Bé con về tới nhà, thấy vợ đang rũ rượi ở cửa, lòng anh đau thắt lại. Rồi để vợ yên lòng, anh nói:

- Nó không thoát được đâu, tôi biết.

Huy tuyên bố như thế là để an ủi vợ, song không hiểu vì sao anh cũng tin như thế. Anh không giám tin con anh trốn thoát đêm nay.

Từ đây đến sáng, vợ chồng anh chỉ thức bên giường thằng Khôi. Nó thiếp đi

trong giấc ngủ đầy mộng mị. Đầu nó hâm hấp nóng.

Họ cứ chờ đợi cái niềm tin tưởng không có căn cứ ấy. Những điều anh tự nghĩ ra.

Tảng sáng, có tin bắt được một thuyền trốn đi nước ngoài. Thuyền có hai mươi người, xuất phát từ Doi.

Khoảng tám giờ, công an phường báo cho anh biết, con anh đang bị giam giữ ở trại. Huy hỏi thăm được biết trong số đó có cả thằng Khang. Vợ anh mệt quá thiếp đi ...

Huy cấm vợ không được đến thăm con trong những ngày nó ở trại giam: “Hãy để cho nó biết, cho nó sợ”. Thảo than ngắn thở dài, phần muốn tôn trọng ý kiến của chồng, phần lại quá thương con.

- Cô sống uỷ mị như thế là đủ rồi. Cứ để cho nó biết thế nào là loài cá không ăn muối ...

Thảo không giám cãi lại chồng, chị biết mấy ngày hôm nay Huy cũng khổ sở lắm, nhưng cứ nghĩ vẫn vợ, lại tưởng tượng ra cảnh trại giam rờn rợn:

- Mình ơi ở đây có cả bọn đầu gấu, nó ác lắm kia đấy. Mình hỏi xem ...

- Tôi đã hỏi qua rồi, họ sẽ giữ ở đây khoảng một tuần -anh nói - nhưng tôi còn đề nghị họ giam thêm nữa kia, để tiết nọc cái lũ ảo tưởng.

Thế rồi từ nhà máy anh lại phóng thẳng đến trại giam. Ta chỉ cần nhìn tấy con ta một phút thôi, ta nhớ nó quá, ta xót xa quá, vì sao con ta đến nông nỗi này.

Đến trại giam anh nhìn thấy ai kia như là Thảo. Đúng rồi, vợ anh đấy. Thảo đang ngồi ở cái ghế băng dài, mặt cúi gằm như một phạm nhân.

- Kia, mẹ nó.

Thảo dật mình ngược lên, chị bối rối như mình vừa mắc lỗi:

- Tôi, tôi đi vì tiện xe của chú Bính.

- Mình gặp con chưa ?

Chị khẽ lắc đầu, chỉ anh công an. Huy đến chỗ anh công an, nằn nì xin anh lượng thứ để được gặp con ít phút. Huy đọc được đôi mắt ấy, có một vẻ khinh miệt. Anh ta hất hàm hỏi Huy ở đâu, làm gì, rồi nói:

- Anh chị cứ về đi, chúng tôi sẽ trao trả. Hãy giáo dục lấy con cái mình, đừng gây bất ổn cho xã hội.

Ta giáo dục con ta đấy chứ, ta rút ruột ta vì nó. Có bố mẹ nào không giáo dục con, sao lại phải dạy ta điều đó, còn ai giáo dục cái bọn gây nhiễu loạn cho xã hội? Anh làm li diu vợ ra chỗ để xe đạp, lai chị về. Chị ngả vào lưng anh, một giọt nước nóng hổi thấm qua làn áo. Lá thư ngày nào lại hiện ra trước mắt anh, cũng đầm nước mắt. “Thảo ơi - Ngày ấy anh cũng đã thầm gọi - Anh đã thấy cuộc đời này được nhân lên từ lá thư nhoè nhoẹt của em, ta chiến đấu vì cả ở phía sau mình. Đó là một ngày trọng đại”

- Minh ạ - Thảo nói - Ngày mai có thể em lại phải ra Doi, nhà lại túng rồi.

- ừ, mình cứ đi đi, vả lại mẹ nó ở nhà chỉ thêm nghĩ ngợi. Anh nghĩ mình chưa mất con cũng còn may đấy. Nhờ có trại giam có thể nó cũng mở mắt ra đấy.

- Nhưng bố nó cũng phải lựa lời, lựa lời thôi mình ạ. Đừng nóng.

Huy hình dung cuộc sống rồi sẽ dần dần bình thường trở lại, dẫu rằng đây là một nỗi đau mà suốt đời không sao quên được. “Nhưng trời vẫn còn thương ta - Anh nghĩ - Trời vẫn còn an ủi ta. Ta đã mất con đâu nào. Điều quan trọng từ nay mình phải cư xử với nó như thế nào đây”.

Hôm đưa con gái từ trại giam trở về, trông nó tiều tụy, nhem nhuốc. Thương con lắm, nhưng anh vẫn giữ thái độ lạnh lùng. Nó len lét vợ đồng quần áo của cả nhà đi giặt. Nó hỏi Khôi:

- Mẹ đi đâu rồi em.

- Mẹ đi bán cá - thằng Khôi nói rồi tò mò hỏi Chi - Chị có đi bằng chiến thuyền không ?

Người nó bé hăn đi. Mấy hôm nọ trông nó phồng phao thế kia mà. Huy ngồi dờ tờ báo mà chỉ đọc thấy lòng con, đọc thấy lòng mình.

Sẩm tối vợ mới ở chợ về. Anh dặn Thảo phải giữ thái độ lạnh lùng, không được tỏ ra thương xót, vồ vập. Thảo chỉ nhẹ nhàng bảo con gái đi sắp cơm, nó lặng lẽ làm mọi việc. Ngồi ăn cơm cũng vậy, nó e dè, thỉnh thoảng lại quay mặt đi, chơm chớp mắt. Thảo thương con định chăm bập thì Huy lại lừ mắt ngăn lại. Cả nhà không ai nói chuyện của nó nhưng trong lòng ai cũng nghĩ về nó. Càng im lặng, càng thấy nặng nề, không gian như căng ra, muốn vỡ. Đột nhiên Huy rít lên:

- Chi! Con giết mẹ con rồi đó !

Mặt nó găm xuống, mái tóc tướp ra, thằng Khôi óa khóc.

- Đi tắm đi con - Thảo vỗ vai nó bảo.

Nó đi ra nhà tắm, thằng Khôi lon ton chạy theo. Trông nó thật tội nghiệp.

“Đi tắm đi con - Huy nhìn con muốn nói - Hãy rửa hết tội lỗi của con đi, bố sẽ nâng con dậy”. Thảo trách anh quá nóng. Huy cũng thấy như vậy là không nên, anh tự trách mình đã nói với con quá lời.

Mấy ngày hôm sau, không khí gia đình đã trở lại bình thường. Bây giờ việc trốn đi nước ngoài người ta cũng không quan niệm nặng nề như trước nữa. Sức khỏe của Chi cũng đã khá hơn. Hăn thực tế đã mở mắt ra cho nó. Những ám ảnh khủng khiếp của chuyến đi trong đầu nó rồi cũng vơi dần. Dấu ấn còn lại vẫn là vẻ mặt đượm buồn của nó. Một hôm, trong tâm trạng thật thanh thản, anh mới hỏi nó:

- Thế nào con. Con đã nghĩ lại chưa ? Con đã thấy tai hại chưa ?

- Nó ngồi trầm tư, mầng trán non cau lại, rồi nó ngược đôi mắt như biết lỗi nhìn bố:

“Hăn rồi, ta không thứ lỗi cho con hay sao, ta không khổ sở hơn con hay sao”. Tuy vậy anh vẫn nói:

- Bố mẹ chỉ có thể tha thứ cho con một lần này. Nhưng con hãy hứa với bố đi, không bao giờ, dù chỉ một mảy may thôi, con nghĩ về điều đó.

Huy tâm đắc với với cái biện pháp có cương, có nhu của mình và bình thản chờ đợi cái miệng non tơ kia sắp cất lên lời hứa. Một lúc lâu, vẻ mặt nó vẫn đăm đăm, rồi nó lắc đầu nói:

- Bố hãy coi con là đứa con đã chết rồi. Một đứa con hư hỏng đã chết. Quên con đi bố ạ.

Anh điếng người. Cái miệng non tơ kia nói gì vậy ?

- Con nói gì vậy ? Con không còn biết sợ hay sao hả Chi ?

- Không - Nó thân nhiên nói - Con đã xác định rồi, nếu đi không chết, không thoát thì vào trại. Chỉ kinh tởm thôi bố ơi.

Huy chăm chăm nhìn con, vừa lo lắng lại vừa giận dữ, anh cố kiềm chế, nhẹ nhàng:

- Vì sao con nói đi ?

- Họ xông vào, bới phân con khi con vừa đứng dậy để tìm ... vàng.

- Ai ? Đứa nào ? Anh chồm dậy.

- Người mình thôi bố ạ

Huy thấy mặt mình đau thắt. Từ cái vàng trán thơ ngây kia anh đã nghĩ gì vậy ...

- Hãy tha lỗi cho con - giọng con bé nhỏ dần. Anh thấy mắt mình nhoè nhoẹt.

- Bây giờ con định thế nào ?

- Lại ... đi .

- Hà ?

Huy thấy rõ rời ngã ra thành ghế. Cái tiếng ấy hình như còn lí nhí ở trong cổ con bé, nhưng có sức công phá lạ lùng, nó bắn đúng tim anh.

- Chúng con đã quyết định như thế rồi bố ạ, bố hiểu cho con, con ngượng

lắm.

Huy chồm dậy:

- Ngượng, mày ngượng cái gì ?

- Dù sao như vậy con cũng đã có vết rồi. BẠN bè thì điều, hàng phố thì xì xạo, con không thể chịu đựng được. BỐ đừng cấm con làm gì.

Nói xong nó vụt chạy ra ngoài. Nó có dấu điểm anh đâu. Nó lại ra đi vì nó không giám ngừng đầu lên nhìn ai nữa. Đứa con ngang ngạnh của anh, đứa con dốt nát của anh, biết làm sao bây giờ.

Chiều, Huy nói với vợ. Chị lại chồm lên:

- Mình nhốt nó lại, xích nó lại cho tôi.

- Không được đâu - Huy lắc đầu - Nó trẻ trung, nó non dại lại nông cuồng, mà lại có văn hoá nữa chứ. Nó khinh bỉ khi thấy người ta bới cứt ... nó biết ngượng khi hàng xóm eo xèo. Không thô bạo được đâu.

Anh cứ để cho chị gục vào lòng mình, tấm thân mảnh dẻ của chị rung lên vì gánh chịu quá nhiều đau khổ. Suy nghĩ một hồi lâu, người lính đã không bị khuất phục khắp các chiến trường, bèn nói:

- Mẹ nó đừng khóc nữa, tôi cũng đau khổ lắm, vì không thể nào làm cho mình bớt khổ hơn, nhưng tôi không chịu đầu hàng con lỏi con này. Tôi sẽ tìm cách hoãn binh cho tới mùa mưa bão.

Chỉ có kẻ ấy thôi, anh sẽ tìm cách kéo dài thời gian cho tới mùa mưa bão.

Mùa mưa bão không ai giám đi vì biển động. Tia hy vọng ấy loé lên. Anh bàn với vợ, chị cũng thấy yên lòng, cho dù nó thật mong manh.

Trước hết anh đi khắp nơi để tìm hiểu những chuyện khủng khiếp của kẻ chạy trốn về kể cho con nghe, cốt để nó sợ. Mỗi ngày một chuyện, nỗi sợ thâm sâu, mưa dầm ướt áo. Ví dụ: một chiếc thuyền nọ đến một cái đảo hoang, cả bảy cô gái lên đảo tìm nước ngọt, lúc ra, thuyền bỏ đi, bảy cô gái đó sống chết ra sao, không ai được biết. (Thư từ Hồng Công gửi về). Cô con

gái Bà Ngoan ở Bến tàu bỏ đi, ra đến ngoài khơi thuyền chủ tàu đòi cô ta phải ngủ với nó, cô không nghe, nó cho bọn đàn em lột quần áo quăng xuống biển. (Thư từ Hồng Công gửi về). Mười hai cô gái qua vùng Vịnh Thái Lan bị cướp biển bắt giữ hãm hại rồi đeo đá vào người quăng xuống biển cho cá mập. (Tin AFP) ...

Hình như tin ấy không lung lạc được nó, nhiều tin nó còn biết trước anh. Nó kể:

- Bố có biết ông Tiếp Lò Vôi vì sao bị điên không ? Ông ấy bị thằng chủ tàu nó hành hạ cả vợ lẫn con, nhìn cái cảnh cả vợ lẫn con gái trần trụi nằm cạnh nhau cho nó hành sự thì không chịu nổi. bèn chống cự, bị nó quăng xuống biển, may nhờ có tàu Hải quân cứu giúp, giờ sống đấy nhưng là thằng điên. Huy thấy quá ghê tởm, bèn chuyển đề tài:

- Này con, con đã nhìn kỹ những tấm ảnh ở bên kia gửi về chưa. Bố nhìn kỹ lắm. Thật là đẹp. cuộc sống thật là xa hoa, thật tư bản, nhưng tuyệt nhiên bố không thấy một nụ cười nào. Thậm chí cả trong đám cưới.

- Cười làm sao được bố, họ nhớ quê hương đấy mà - Nó nói vậy làm Huy không muốn bàn thêm.

Một hôm tới đền Cửa Ông, anh thấy người ta nườm nượp vào xem bói. Anh phấn khởi như phát hiện ra chiêu mới, về bảo con:

- Con có biết vì sao lần trước con đi không thoát không ? Chờ con bé ngớ ra một lúc anh mới nói tiếp - Tại con chưa xem ngày.

- Bố cũng mê tín gói - Mặt nó vui vui.

- Hửn rồi, vì đây là việc hệ trọng, mình phải biết lường mọi nhẽ con ạ.

Con bé chịu nghe và hình như nó tin. Hôm ấy thấy con có biểu hiện chuẩn bị ra đi, không biết vào thời điểm nào, nhưng anh cứ phán:

- Ngày mai con chưa đi được đâu, bố đã đi xem ngày rồi, bố biết, ở tuổi con ngày mai đi là sẽ gặp hạn.

Nó không tin, nhưng hình như cũng không giám liều. Đây là anh đoán vậy. Quả nhiên ngày hôm sau có thuyền vượt biên bị bắt, anh phấn khởi nói:

- Con thấy chưa, bố nói không sai mà.

- Bố xem ở đâu mà đúng thế ? Nó tròn mắt ngạc nhiên.

Anh đâm lúng túng, anh có xem bói bao giờ, đó là số phận chưa cướp đứa con của anh đấy thôi. Mùa mưa bão xích lại gần, thời gian có lẽ không đầy một tháng nữa. Anh cầu trời cho nó đến nhanh hơn. Người bố ấy khổ sở ra Doi cầu cho biển động: “Biển ơi, mày hãy rồ lên giúp ta những con sóng dữ, sóng thần cũng được. Không cho chúng ra khơi. Hãy cứu giúp ta, ngăn lại cho ta đứa con ngu dại, nó còn quá ngây thơ mà “

*

* *

Thế rồi nó vẫn ra đi vào ngày hôm nay, chẳng có cơn dông nào kịp đến. Nó đi vào lúc mẹ nó vừa ra khỏi nhà. Có lẽ cũng ở cái Doi cát ấy thôi. Mẹ thì giành giật từng con cá để nuôi con, con thì ra đi bỏ mẹ.

Khoảng một tiếng sau, một cái gì nhói vào óc làm anh choàng dậy. Linh tính mách Huy chạy ra giường con bé, thấy trống trơn. Giường bên, thằng Khôi quăng cả hai chân lên gối. Ngó ra ngoài trời, một đám mây ngưng đọng. Huy quờ đôi tay như tìm kiếm, mùi ẩm nồng của nó còn toả ra ở đâu đó. Vậy mà nó đi sao, nó đi sao ? Thì nó đã chẳng nói với anh rồi còn gì ? Lần này thì nó khôn ngoan lắm, nó kinh nghiệm lắm, không ai bắt được nó đâu. Huy băng khuâng bước ra khỏi nhà. Anh ra Doi. Huy không chạy như lần trước, anh đi tha thẩn. Đi như tìm kiếm. Anh băng quơ đưa mắt từ bụi gai này sang bụi gai khác. Các bụi gai thấp lè tè, những cây dừa dại. Vậy mà anh cứ ngỡ rằng con anh ở trong ấy. “Ra đi nào, ra đi con ... đừng đùa dai thế”...

ở Doi lúc này đã vắng tanh, hôm nay là ngày con nước về đêm, nên vợ anh phải đi từ ba giờ sáng. Chị đi thật khê khàng, sợ làm cả nhà mất ngủ. Nó

cũng thật nhẹ nhàng, sợ cả nhà phát hiện. ở Doi chỉ còn gió lộng, những chiếc thuyền giao cá cũng đã đi rồi, có lẽ con anh cũng đi trên chiếc thuyền ấy đấy. Bây giờ chỉ còn trơ lại cái Doi, nó bênh lên như lưng con rùa, xác xơ vì những nốt chân dày xéo. Huy nhìn ra biển, biển nào nùng. Một con sóng buồn bã dềnh lên Doi cát, rồi liếm vào chân anh như an ủi. Ta cần gì an ủi. Anh dận dỗi lùi lại. Đôi mắt nhìn ra xa, băng quơ, mơ màng. Biển ơi, sao mày hiền hoà thế, mày mệnh mông thế, vậy mà mày chẳng công minh. Mày đã cướp đi của tao cái gì hả ? Mày không có tình thương. Mày tham lam quá, mày thè những con sóng nuốt mãi nỗi đau ở bến bờ này vẫn chưa đủ hay sao. Tao yêu con tao là thế, tao thương là thế, mày có biết không, từ cái lá thư ấy mà, lá thư đen đui nhoè nhoẹt ấy, tao thấy cuộc sống trở nên trọng đại. Tao mong ở tình thương của biển, tao cầu mong biển cả, sao mày không nổi cho tao lấy một con đông ngăn chúng nó lại. Anh dướn lên, loi choi như một thằng ngộ, tao mất con rồi, mất thật rồi, mất hẳn rồi ... sao mày không nổi bão lên, hả biển ?

Một cái gì đó đột ngột giụi vào lưng anh, anh thấy nó rậm rạp, ẩm áp. Đó là thằng Khôi. Cái đầu nó cứ giụi mãi vào lưng anh, vào sườn anh, vào cả bụng.

- Về đi bố, về đi.

Anh bế con lên, ghì nó vào lòng. Nó bé bỏng quá chừng. Từ nay con sẽ làm thay cả bốn phận của chị. Nó tụt xuống, nắm lấy tay anh, kéo đi.

- Về đi bố.

Anh để nó dắt đi, thỉnh thoảng lại ngoái đầu nhìn biển, những con sóng vẫn dềnh lên liếm láp. Hai cái bóng cứ ngất ngưỡng, vật vờ, lủi thủi trong buổi sáng ban mai hoang vắng. Người bố khôn khổ ấy chỉ còn biết than thở với thằng con bé bỏng này:

- Con ơi, thế là chị con đi rồi.

- Bao giờ chị ấy về hả bố ?

- Chẳng có bao giờ về nữa đâu con ạ.

Nó sững lại, đờ người, dường như lúc đó nó mới hiểu cái điều hệ trọng ấy. Nó vung tay khỏi bố, cầm đầu chạy ra Doi. Huy ngơ ngác phút chốc rồi mới giật mình đuổi theo con. Thằng bé đứng ở bờ Doi gọi chị, nó gọi to lắm, nó gào lên, nhưng chỉ có biển mênh mông đón nhận. Nó lội xuống nước. Huy kinh hoàng sợ biển tham lam đón nốt thằng con, anh chồm tới bế thốc nó lại. Nó dẫy dụa quyết liệt, còn anh thì ôm nó bằng đôi cánh tay gồng lên như cái cùm. Họ cứ vật vã với nhau như vậy, chân anh dẫm cả lên những bụi gai trên con đường về nhà. Một lúc thằng bé im lìm, nó mệt quá, cũng có thể nó thương bố nó hơn. Nước mắt nó ứa ra rồi gục trên vai bố. Huy chỉ muốn cào xé bản thân mình, để được mệt về thể xác, để bớt đi nỗi đau. Về tới nhà, căn nhà trống không như xa lạ. Vợ anh thì vẫn còn ở chợ bán cá, vẫn vô tư kiếm đồng ra, đồng vào. Anh biết nói thế nào với chị, sức lực ấy liệu vợ anh có chịu nổi nỗi đau này. Anh rầm rì than vãn:

- Con ơi, bố biết nói thế nào với mẹ với mẹ bây giờ ?

Thằng Khôi như đồng cảm với anh, nó bới mãi trên mái tóc anh đã rối.

- Bố ơi, bố cứ yên tâm. Lớn lên con sẽ làm Cô - lông - bò, con sẽ đi khắp thế giới tìm chị về cho mẹ.

- Hả ?

- Con sẽ đi ...

Huy vừa chợt nhận ra phát súng thứ hai này, nó đã nhanh chóng ngấm vào tim anh và quật anh gục xuống.

*

* *

Lúc tỉnh dậy Huy thấy sa sầm mặt mày. Vợ và con anh đang đứng ở bên cạnh. Mặt Thảo xanh mướt, cặp môi run run. Chị chỉ chực ngã xuống. Chị

đang đứng bằng sức chịu đựng nghiệt ngã của mình. Huy vịn vào vai con ngồi dậy.

- Này con, anh lao phào nhưng quyết liệt - Con không phải đi đâu cả. Hãy đứng trên vai bố đây này. Bố sẽ làm hết sức mình để con trở thành người yêu nước. Bố sống vì con, chết cũng vì con, con có hiểu không ? Mà có hiểu không ? Trời đất ơi !

Anh đứng dậy, lòng không, rồi gục trên đôi vai gầy của chị:

- Minh ơi, tôi thật có lỗi với mình.

Lúc ấy trong khoé mắt của chị mới rỉ ra một giọt nước, có máu ./.

Hồng Gai, tháng 9 năm 1988

Trò mới

Tôi và Huy thong dong bách bộ trên bờ biển Bãi Cháy xinh đẹp. Đẹp về thiên nhiên, về con người, và về nhà cửa tầng tầng lớp lớp. Từ khách sạn đồ sộ đến khách sạn "mini" với đủ các tên sang trọng, mỹ miều. Đi trên đường Hạ Long, từ chỗ rồng cuốn là Công ty du lịch hạ Long, rồi khách sạn Hạ Long, Sơn Long, Tiên Long, Hoàng Long... cứ nhìn cũng thích mắt. Thời mở cửa còn bung ra đa dạng quán sá, đa dạng thời trang, váy ngắn, váy dài, áo tắm một mảnh, hai mảnh. Hai chúng tôi bình phẩm về thời cuộc, về con người, về số phận người cầm bút. Khi ta cùng quần không viết ra được cái

trò gì nữa thì có người lại khâm khá hơn về kinh tế. Huy cũng vậy, nó muốn trở làm nhà văn nhưng mài bút mãi không thành thì lại trở thành một doanh nghiệp, doanh nghiệp của các nhà doanh nghiệp. Tôi muốn giới thiệu điều đó bởi vì một số nhà doanh nghiệp cũng muốn nhờ vả Huy, muốn lợi dụng Huy. Bởi vì trong nghệ thuật làm ăn đôi khi tuyên truyền cũng là một phương tiện. Huy không thường xuyên viết bài, nhưng hễ ai có nhu cầu là nó đáp ứng được. Thậm chí in ở trang nào, thích phóng xiên nào viết. Đương nhiên tôi muốn nói ở những tờ báo tầm tầm, nhưng phóng viên tầm tầm. Nhưng Huy nói nó sẽ mở dịch vụ tới những tờ báo Trung ương. Tôi không lạ gì thằng Tư Lùn, vay vốn ngân hàng lãi mẹ đẻ lãi con, cầm đồ hết của nhà sang cầm đồ của bạn. Vậy mà dùng một cái có hàng tí chạy dài "một giám đốc năng động, một công ty trách nhiệm hữu hạn làm ăn khởi sắc". Kỳ thực "Công ty vật tư và phụ kiện" của nó đã đóng cửa, nó kiếm tiền chủ yếu là tiêu thụ than của bọn làm than "thỏ phi". Than "thỏ phi" là than khai thác trộm, không có đầu ra, nhưng lại nhờ có những thằng như Tư Lùn nó được bán theo con đường chính ngạch.

Khác với thời cầm bút tập tọng viết văn, bây giờ Huy trở nên sắc sảo, động nói tới công việc là nó quy thành tiền, nó kiếm tiền ở bất cứ chỗ nào (nó nói cả khi ngủ với gái)... Tuy vậy thỉnh thoảng chúng tôi vẫn gặp nhau ôn lại một thời nghèo nàn cầm bút, một thời cái tâm hết mình. Một cặp dò nữa lướt qua, nó giơ một ngón tay, rồi bảo: "Xin lỗi, ông chờ tôi một phút". Tôi dõi theo, một tiểu thư xinh đẹp, lả lướt trong bộ váy mini màu xanh biếc. Bờ vai tròn tròn lẳn, trắng ngần của nàng áp vào ngực chàng tóc hung lông lá.

Chàng và nàng như tựa vào nhau, che chở nhau, bít rít trong cái thế giới tập tọng xa hoa. Rồi một đồng rác bắn, nàng nhảy qua để tránh, xuýt nữa xô vào Huy. Cặp mắt kiêu diễn của nàng ánh lên, bắt gặp đôi mắt Huy nhấp nháy. Nàng làm động tác giới thiệu Huy với người đàn ông tóc hung đi bên cạnh.

Huy bắt tay anh ta, kính cẩn và lịch thiệp, khiến tôi phải lướt qua trang phục của mình và thấy gương khi nó tề chỉnh quá, không phù hợp với nơi bãi biển đời người này. Sau câu chào bằng tiếng Anh- sản phẩm của bằng cấp tốc- làm chàng tóc hung ớ ra một lúc, rồi lúng túng nghiêng người đáp lại. Huy trở lại với tôi mỉm cười khi thấy tôi còn đang chung hứng đôi theo đôi trai gái kia với vẻ ngưỡng mộ. Huy nói nhỏ:

- Con điểm đây
- Bậy, Tôi buông một câu
- Ô, cậu không tin?
- Có thể- tôi cũng muốn tỏ ra sành chơi- Nhưng cũng phải là hạng cao cấp đây ông ạ.

Huy bảo tôi nhắm. Tôi không tin, nó cười ha hả.

- Đã thế, cuộc chơi lại bắt đầu. Này nhá, cuộc chơi lần trước, cũng nhờ con bé này tớ thắng năm triệu đồng đấy.
- Nhảm nhí- tôi hơi khó chịu nói
- Có giỏi thì chơi nào, đặt cọc.

Tôi nói ý là không có tiền và lại không muốn vung tiền vào những trò nhảm nhí. Huy xoa tay:

- Không sao, điều kiện như thế này, nếu sai tớ mất cho cậu 10 triệu, mất tất. Còn nếu đúng, nghĩa là nó là con điểm thật chỉ cần cậu viết lại thôi, viết đầy đủ. Cậu là nhà văn kia mà, phản ánh số kiếp cuộc đời kia mà, chơi đi.

Như mọi lần, Huy có dịch vụ với tôi một hai bài, viết xong là nó trả thù lao. Nhưng lần này chỉ viết lại nếu thua cuộc.

- Xong- tôi nói!

Lập tức Huy kéo tôi quay lại. Càng gần đến đôi tình nhân, tôi càng thấy gương, mặt tôi nóng ran khi thấy chàng và nàng đều dừng lại tròn mắt nhìn chúng tôi. Huy nói một câu gì đó (bằng tiếng Anh) với chàng tóc hung rồi

kéo nàng quay lại chỗ tôi.

- Xin giới thiệu với Lý, đây là anh Tiến, bạn anh, một nhà văn.

- Ôi, vinh dự cho em quá

- Câu chuyện về em, anh đã kể toàn bộ cho Tiến, bạn anh rất xúc động- tôi cũng người vì nó nói phét đến trơ tráo- Có phải không Tiến? (Tôi lúng túng gật đầu)- Một cô gái bán thân nuôi miệng như em, một số phận bi thảm, một cuộc sống trong vòng vây tội lỗi...

- Cảm ơn- nàng vội chia tay cho tôi bắt vì nhìn thấy chàng tóc hung đứng một mình với vẻ sốt ruột, nàng lúng túng xin lỗi - Em sẽ chờ đọc tác phẩm của anh, nhớ nhé bai bai...

Trời ơi, tôi suýt kêu lên, cũng may mà nàng đã rảo bước, tôi lại ngăn người khi thấy một người đẹp, một cái đẹp hài hoà, dễ chịu, suốt từ đầu đến chân kia lại là... và nếu đúng như vậy thì cũng nên viết chứ sao

- Nghĩa là cậu thua cuộc- Huy tuyên bố- Cậu đã nghe thấy tớ nói cậu "bán thân nuôi miệng" trước mặt con bé rồi chứ?

Chúng tôi ra sát bờ biển, kiếm một chiếc võng dù mắc qua hai thân cây phi lao non. Bãi cháy cũng đã có bãi phi lao. Dù ở Bãi Cháy thuê có hai ngàn đồng một giờ đủ nhâm nhi cốc bia, nhưng nếu đánh một giấc thì bằng tiền mua cả cái dù. Họ đánh trúng tâm lý khách du lịch, người ta hay hoang phí. Vả lại đời người chật chiu, đôi khi chỉ được xả láng một lần. Nằm ở đây được ngắm cảnh sắc mênh mông, cái vóng đu đưa, con người nghiêng ngả. Tôi cứ ngắm nhìn cặp tình nhân ấy, một tây, một ta, lúc ẩn, lúc hiện giữa đám đông trên bãi biển đủ màu, đủ sắc này.

- Tớ mới biết con bé ấy cách đây một năm- Huy kể- Hôm ấy, bọn tớ có ba thắng. Tư Lùn, thằng Bảy tài chính và tớ, nhân cuộc thắng lớn trong mảnh khoé thu gom than từ các mỏ nhỏ của thằng Tư Lùn, tớ "dịch vụ" cho nó một cái tit to: "Một công ty trách nhiệm hữu hạn đi đúng hướng". Cậu bảo,

đúng cái con mẹ gì. Nó là một con bạch tuộc, thò vòi ra hút than từ các mỏ nhỏ, mà không phải chỉ hút than, nó hút máu từ những thằng cửu vạn đánh thuê, có đũa còn bỏ lại xác. Than nó chở sang Trung Quốc, lại đánh hàng từ Trung Quốc về trót lọt. Nó đấm đấm xoa xoa trên dưới, ngang dọc, tiền vào như nước. Bọn tớ kéo nhau đến quán Thủy "Restaurant Thủy", làm một cuộc xả hơi. Thằng Bảy ghéch chân lên bàn nói uống chay thế này thì nhạt thếch. Tư Lùn bầm chuông. Mụ Thủy đưa lên một con bé, nó bị loại ngay vì lùn quá. Bảy lại quẳng chân lên bàn. Mụ Thủy đưa con bé thứ hai, lại bị loại vì gầy như que củi. Đến con Lý này, bọn tớ ưng ngay. Con này mỏng mày hay hạt, lại có đôi mắt buồn. Thời buổi điện loạn này, ăn có nhiều dầu, nhưng cần chất. Chơi cũng vậy, cần gì phải số nhiều... con Lý tiếp bia cũng được. Cậu bảo không có thời "mở cửa" này, làm sao được hưởng cái trò ấy. Bọn tớ gọi là nó trò chơi thời mở cửa. Mỗi cuộc bia phải có một trò, hoặc giả phải có thằng say, đấm nhau một tí, chửi nhau một tí, mới vui.

Thấy tôi vẫn lơ đãng nhìn theo cặp tình nhân đang thoát ẩu, thoát hiện trong đám đông. Họ đi với nhau nhẵn nhụi, nhấp nháp hương vị của biển, của Hạ Long xinh đẹp.

- Mẹ cha cái thằng tóc hung- Huy bực mình rửa- Thiếu gì con gái thích lấy Tây mà phải đi với con điếm. Tớ đảm bảo với cậu ở Bãi Cháy này có ít nhất dăm chục thằng biết nó làm điếm.

- Mà có thể nó cũng biết- tôi phụ họa

Huy đẩy vông ngoáy tít:

- Hay, cậu nói câu hay nhất trong ngày, nhưng từ từ để tớ kể cho có đầu có đuôi rồi viết, vì cậu thua cuộc, đúng không? Con Lý vừa nâng bia chạm cốc, thằng Tư Lùn bèn nảy ra cái trò chơi, tất cả chỉ uống có một cốc, uống vòng tròn. Con Lý nâng bia, vuốt ngực cho từng thằng một. Hết vòng bia thứ nhất, Tư Lùn lại nảy ra cái trò chơi thứ hai. Nghĩa là con Lý được uống với từng

thắng. Nếu nó uống hết một cốc được thưởng mười ngàn đồng. Tưởng là đắt, hoá ra lại rẻ hơn là đi cậu ạ. Cứ gọi là uống được chục cốc thì chỉ mất có trăm bạc, lại vui, lại hoà nhập, lại tha hồ phê phờn. Ban đầu nó cũng hăng, lại uống cấp tập. Mỗi cốc bia lại có một tờ nhét vào khe ngực, con bé sung sướng cứ ngã từ vòng tay này sang vòng tay khác để được uống bia. Cậu thấy ngoạn mục chưa. Chẳng biết được bao nhiêu cốc, con bé đã kêu lên, em say lắm rồi. Người nó nhũn ra. Minh cũng choáng váng nữa là nó, nó còn phải uống gấp đôi mình. Tư Lùn bèn khoát tay tăng giá: "Một cốc nâng thưởng lên hai mươi ngàn". Từ vòng tay Tư Lùn, nó ngóc đầu dậy, miệng há ra, nói đúng ra không phải nó uống, mà đang đổ vào miệng nó.

Đến lúc chuyển sang tứ, nó xin hẳn, nhưng vẫn đưa ngón tay run run trở vào miệng, ý bảo tứ cứ đổ bia vào. Cả bọn hô hoán "đô đi". Tứ rút từ từ, nhưng nó ngóc đầu dậy cầm đáy cốc dốc ngược. Bia toé vào mắt, vào mặt, trôi xuống cổ, xuống ngực. Thằng Tư Lùn gài một tờ xanh vào coóc- sê của nó và cảnh cáo: "Lần sau uống thè là phạt, đổ hết ra ngoài, con bé này thế mà ranh". Nó chỉ tay ra phòng toa lét, tứ phải diu nó đứng dậy trong tiếng cười hô hô của thằng Tư Lùn, thằng Bảy. Tứ cũng cười nhưng là cười gượng vì trông con bé không còn ra hồn người. Khi xả xong ở toa lét nó lồm cồm vịn tường đi ra. Người nó tái bọt, không có cả áo ngoài, chỉ còn nắm tiền cầm trong tay: "Tiếp tục không?", "Tư Lùn cầm tứ hai mươi ngàn dứ dứ. Tứ tưởng nó chịu, ai ngờ nó vẫn gật đầu. Thấy tứ ái ngại, nó rí tai bảo tứ: "Em cứ xả xong là lại tiếp được mà". Tứ không kể tiếp cuộc chơi, nó ở mức nào chắc cậu hiểu. Đến khi thằng Tư Lùn kéo xoạc cái cạp quần của nó xuống, nó mới dằng tay ra: "Này, khoan đã, đi thì phải vào trong buồng chứ- nó quàng cổ Tư Lùn nói- Nhiều tiền thế, hôm nào kiếm cho một nhà văn, nhà báo đi". Bọn tứ đều ớ cả ra. Cái miệng của nó nhả ra câu gì vậy? Tư Lùn đẩy sang tứ: "Nhà văn của em đây". Thằng Bảy khẳng định thêm, làm tứ cứ đực

mặt ra, lại ngượng nữa chứ, bởi vì hai tiếng thiêng liêng đó làm sao lại được dùng ở cái chỗ nhớp nhuá này. Mà nhớp nháp thật, lon bia thì lỏng lỏng, ướt sũng từ mặt bàn xuống dưới chân. Thằng nằm trên ghế, thằng quăng cả hai chân lên mặt bàn. Con bé thì chỉ còn mỗi mảnh vải che ngực. Nhưng được cái an ủi vì trời xui tở không thành một nhà văn. Ngòi bút của tở đã cùn quăn, han rỉ. Giờ may có cái "dịch vụ viết", tở mới gần được đội ngũ các cậu. Tở bèn kéo nó vào lòng: Đôi tay trần của nó lại vòng qua cổ tở." Em cần một nhà văn". Cả bọn cười hô hô. Tở hỏi: "Để làm gì?" - "Anh viết cho em đi- có nói- viết về em, viết về một con điếm, suốt ngày say trên các bàn bia, bàn rượu rồi lại thốc ra, lại uống. Anh có biết em "vì" một cái gì không? Em như một con bạc khát nước, nhưng mà không phải em khát bia, em khát tiền đây. Em cần tiền, cần nhiều lắm. Anh có biết vì sao không. Con bé ật cổ ra, tay buông thõng. Vì con em, vì em muốn chuộc lại đứa con em." "Con em?" - cả bọn lại cười phá lên, tở cũng cười vì ngạc nhiên quá. Một con điếm đang đề cập đến một vấn đề lớn lao nhất của con người.

Huy nhìn sang tôi chừng như để ý xem tôi có chút xúc động gì, nhưng tôi quay đi, lơ đãng nhìn theo một chiếc thuyền câu mỏng manh đang bồng bênh trôi ở ngoài vịnh. Huy nhơn nhơn kể tiếp: Khi thấy bọn tở vẫn đứng đứng, con bé vùng dậy nói: "Các anh không tin à?". Nó tỉnh như không hề có một giọt bia. "Các anh không tin em sao. Em mất một đứa con. Thằng khốn nạn ấy nó cướp trên tay em một đứa con." "Thằng nào?" "Chồng em?" . Chồng em? Lại một chuyện vui nữa. Cậu bảo bọn tở suốt ngày tính chuyện làm ăn, đau đầu, nhức óc giờ lại có cái phút bàn về chuyện xã hội, có thú vị không. Thằng Bảy tài chính lè nhè: "Em yêu ơi, sao em không nhờ pháp luật?". "Nhờ ư, em van xin pháp luật mà vẫn mất nó, mất trắng tay. Nó bao nhiêu tuổi?" "Năm tuổi, nó kháu khỉnh lắm kia, đẹp hơn bất cứ một đứa trẻ nào". Tở xác nhận có thể nó nói đúng. Người mẹ nào chẳng bảo con mình

đẹp nhất. Vì sao? Tớ lại hỏi. “Vì sao à? Pháp luật bảo em không đủ khả năng nuôi nó, thằng chồng em thì nó có tất cả, có nhà, có cửa, có cả con em, giờ nó lại có một con vợ mới. Nó lấy vợ để hành hạ con em đấy. Các anh có thấy em đau không, xót không?” Vậy tiền có nghĩa gì nào? tớ lại hỏi. “Nó đòi, thằng chồng em nó đòi vì thỉnh thoảng em lại về cửa nhà nó em gào. Chắc vợ nó không chịu được. Nó ra điều kiện với em, muốn chuộc được con phải mất ba trăm triệu. Các anh ơi, nó nỉ non, ba trăm triệu chứ ba ngàn triệu em cũng chuộc, nó tưởng em không kiếm nổi tiền mà. Mà sao em lại ngu thế, lại dại thế, không nhờ đến công luận. Hôm toà xử xong, em như một đũa mất hồn, không gào, không thét, cứ đứng đung đi ra...”. Nó kể dài dòng quá, nghe nhức cả đầu. Tớ hỏi xem thằng chồng nó bây giờ ở đâu? " ở Hải Phòng, ở cái phố Minh Khai mờ mịt ấy". Chúng tớ đều xác nhận cả dãy phố Minh khai tối đến chỉ có đèn mờ, chút ánh sáng lờ mờ từ các căn hộ xập xình hắt ra, và cả những cô gái bán hoa, lừa lọc ngồi công khai trên các vỉa hè ở chỗ ngã tư có khách sạn "Hàng không dân dụng". "Anh viết nhé, nó nài nỉ tớ, Em cần anh, em thuê anh bằng tiền. Anh ơi lâu lắm rồi nó không cho em được nhìn thấy mặt con em" viết để làm gì cơ? tớ lại hỏi. "Em làm nhục nó bằng công luận, em tấn công nhiều chiều, may ra... Lúc ấy tớ thoáng nghĩ đến cậu, có thể là cậu viết...

Tôi dãy nảy, định tháo lui:

- Nhưng nó ràng buộc quái gì với cậu, chẳng qua chỉ là chuyện tâm phào trong quán bia

- Ấy đấy, cậu cũng nghĩ như vậy. Vậy mà hôm đó trời xui khiến thế nào, tớ lại tin. Mà tớ tin cũng có cơ sở vì tớ nhìn thấy mặt nó nhoè nhoẹt sau làn nước bia là nước mắt.

- Mình cho rằng chưa có cơ sở để tin- tôi khẳng định.

- Thế tớ mới thắng cuộc. Huy phấn khởi chồm dậy. Lúc ra xe, tớ bảo, có khi

con bé nó nói thật đấy các cậu ạ. Chúng nó sưng lại rồi phá lên cười. Thằng Tư Lùn sờ đầu tớ bảo hình như cái đầu thằng này hơi ẩm. Đồ ngu, nó quát tớ, con điểm nào chẳng sướng cho mình một cái lý lịch éo le. Nhưng tớ vẫn khẳng định niềm tin của tớ. "thôi được, vậy là ta lại có một trò chơi, cuộc nhá- Tư Lùn khoát tay- nếu cậu đúng, tớ mất hai triệu". Bảy tài chính còn ác chiến hơn. "Tớ chịu mất ba triệu nếu thằng Huy nói đúng". Còn tớ, chỉ bị một bữa bia có tươi mát, nếu sai.

Tôi ngồi dậy châm thuốc, tâm trạng băng khuâng nhìn ra xa, chàng tóc hung và cô gái có tên là Lý đã kéo nhau ra chỗ những mô đá nhấp nhô. Chàng trai đang chỉ trở về rặng núi ở ngoài vịnh. Núi ở Hạ Long cùng chuyển màu theo thời gian trong ngày, giờ là hoàng hôn, núi màu xanh phớt hồng, nó kéo dài như một vòng cung. Từ Bãi Cháy nhìn ra nó giống như một con rồng. Rặng núi nhấp nhô như rồng lượn trên sóng. Mất rồng chính là cái hang Đầu Gỗ. Trước mất rồng là hòn ngọc Tuần Châu. Truyền thuyết nói rằng rồng bay từ Thăng Long xuống Hạ Long, nó phun ra cho Hạ Long hàng ngàn hòn ngọc châu báu, đó hòn Bút, hòn Oản, hòn Đình hương, hòn Gà chọi, hòn Con cóc... Nó đẻ ra rồng con là vịnh Bái Tử Long xinh đẹp. Tôi thấy buồn buồn, lại nằm xuống võng, nghe Huy kể tiếp về phần sau của câu chuyện.

- Rồi câu chuyện cũng qua đi- Huy nói- Tớ cũng thấy nhảm nhí chẳng có gì để mà trông đợi. Cô nàng vẫn say trên các bàn bia ở quán Thủy. Có điều cô kín đáo hơn khi có khách sự, không phải vì nó kiêu sa mà chỉ vì muốn mỗi những khoản tiền lớn từ các ông chủ. Có lần, cô rỉ tai tớ khi tớ đang ngồi cạnh các ông chủ mỏ nhỏ. "Anh có định viết cho em hay không"? Tớ bảo, vì câu chuyện của em chưa được chặt chẽ. Vì sao pháp luật không bênh vực người mẹ? Cô ta giải thích: "Kể cũng đúng thôi anh ạ, nhưng đây là nhìn bề ngoài, nhìn hiện tượng. Hồi chồng em làm vật tư, vì cái chuyện tham những gì gì đó ở cơ quan, nhà em bị tịch thu sạch. Chồng bị đi tù, em thành kẻ lang

thang. Thế là từ một đứa con gái mới lớn lên, chỉ có mỗi việc chiều chồng, chẳng phải lo công lên việc xuống, giờ trắng tay, con thì mới đẻ, việc làm không có. Anh bảo đứa ở tù chỉ khổ có một mình. Em ở nhà vừa phải nuôi miệng, lại nuôi con. Nhờ hết người này, người kia nhưng cũng chỉ là dăm bữa, nửa tháng. Rồi cũng phải tự thân vận động, ngược ngược, xuôi xuôi kiếm sống. Giữa lúc ấy em được bao ...

Huy ngồi dạy nhận xét:

- Đòi người có những chuyện không ngờ. Thằng bao cho nó chính là thằng đẩy chồng nó vào tù. Sau ba năm nó ra tù, thấy vợ xúng xính, lại có cửa, mẹ con phởn phơ, lại có vốn cho chồng làm kinh tế. Chồng con bé sinh nghi, nhưng thằng cha này lì lăm, thằng nào ở tù ra cũng lì. Ba năm ở tù, cái bức bách làm kinh tế dồn nén, lại sẵn có đường dây maphia, nó phát rất nhanh nhờ môi lái vật tư. Chẳng mấy chốc chồng nó đã trở thành doanh nghiệp. Kinh tế đã xong, giờ đến đoạn tính sổ. Nó tìm đến thằng đẩy nó vào tù. Ai ngờ thằng kia còn khôn nặn hơn. Nó bảo chồng con Lý: "Mày đã là một doanh nghiệp, kinh tế có thừa. Cái mày cần lại là danh dự, là cái tiếng. Nếu mày để tao yên, tao sẽ cho mày yên chuyện, bằng không, mày hãy về hỏi vợ mày, nó đã ăn nằm với tao, với cả bạn tao để gây vốn cho mày đấy. Mày về hỏi nó xem có đúng không. Cú sốc đó làm thằng chồng phát điên. Nó đập vỡ tan tành cái gì có thể đập phá được. Nó lôi vợ ra một sông hai chết. Nghĩa là muốn sống thì tự tay viết đơn ly dị, hai là nó sẽ đập chết cả hai mẹ con...

Con vợ chỉ còn cách xin lại đứa con cũng không được. Toà xử con bé như một con điểm phản bội chồng, phản bội con, lại có cả bằng chứng sống.

- Nhưng đây vẫn là do nó kể lại- không hiểu sao lúc ấy tôi lại dần giọng nói.

- Câu chuyện của nó thôi thúc trí tò mò của tớ. Rồi nhân chuyện công du sang Hải Phòng. Tớ sực nhớ đến cái phố Minh Khai, từ Công ty Điện lực đi xuống chỉ còn ánh đèn mờ của những cái bóng trang trí trong các quán hắt

ra. Từ các câu chuyện của các chủ quán, tớ đã xác minh đó là câu chuyện có thật. Thế là tớ nổi máu kinh doanh, chỉ ít cũng lột được của thằng cha Bảy tài chính và thằng Tư Lùn. Sau đó biết đâu còn là một tương lai... Tớ tìm đến một căn hộ trong ngõ. ở đó có một doanh nghiệp tên là Phạm Chiến (không phải nó họ Phạm mà là vì nó có một thời là phạm nhân tên Chiến) Chiến đã ở tù ba năm, khi được tự do cũng chỉ có hai năm đã bỏ được con vợ làm điểm. Tớ làm quen với Chiến cũng trong một quán đèn mờ, vào một buổi tối tình cờ thú vị cả hai đưa đều quen một cô chủ quán còn trẻ. Cũng là khách đặc biệt, nên chủ quán phải đích thân tiếp cả hai. Đôi mắt "dịch vụ" lơ lảo của tớ bắt gặp cái nhìn xoáy rất sâu của Chiến. Chúng tớ nhanh chóng quen nhau. Nhờ tớ mà Chiến phát triển mối quan hệ làm ăn ở Quảng Ninh. Tài nguyên ở Quảng Ninh như than, gỗ, hải sản, thú rừng từ cái "Công ty vật tư và phụ kiện" của Tư Lùn chuyển đi nhờ những chuyến tàu có mã lực lớn của Hải Phòng. Phương tiện vận chuyển do Chiến điều hành vừa đơn giản, thuận tiện, cái chính là bảo đảm thông thoát. Sự khai thông quan hệ đó khiến bọn tớ làm ăn khá hơn.

Rồi một hôm, cái trò chơi của bọn tớ đã đến. Chúng tớ mời Phạm Chiến đến quán Restaurant Thủy, nhân kỷ niệm ba chuyến hàng sang Trung Quốc trót lột. Trình tự chương trình tớ bàn trước với chủ quán. Sau khi bọn tớ uống bia với nhau để bàn công chuyện, cuộc bia lai rai kéo dài đã đến lúc buồn tẻ thì Lý xuất hiện. Con bé mặc bộ máy trắng mỏng tang trông thật hấp dẫn. Lý chào bọn tớ bằng cái hôn gió rất đa tình. Tớ nín thở để ý Phạm Chiến, chỉ thoáng một giây rồi, cũng có thể tớ tưởng tượng như vậy vì nó vẫn thân nhiên cười nói. Lúc đó cậu có tin không, dù có biết một trăm phần trăm là sự thật, tớ vẫn không tin mình thắng cuộc. Tư Lùn công bố vòng bia bắt đầu. Mỗi cốc bia Lý có mười ngàn đồng nhét vào khe ngực. Lý uống vui vẻ, dường như không quan tâm đến Phạm Chiến, chỉ thấy mắt cô ta ánh lên khi

nhìn thấy tờ giấy đỏ. Vòng bia thứ nhất trôi qua, không một mảy may bộc lộ quan hệ giữa chúng. Tớ hoang mang. Tư Lùn chắc mẩm thắng cuộc hơ lớn: "Vòng hai tăng mức thưởng cho em Lý mười ngàn!" Cô nàng phấn khởi bá vai từng người để chung tớ đổ bia vào miệng giúp. Tớ đã thấy vị đắng của bia. Tớ nghĩ, mẹ kiếp dày công như thế không nhẽ lại thua cuộc. Tớ kéo Lý một cách thô bạo vào lòng, lùa tay qua làn váy mỏng. Để ý thấy Phạm Chiến quay đi. Tớ nhét vào ngực nó hai mươi ngàn rồi đẩy sang Chiến. Nó vòng tay qua cổ Chiến rồi tự tay nâng bia uống. Cốc bia voi nhanh đáng sợ. Bọn chúng mỉm cười nhìn tớ. Tớ thấy sốt ruột. "Vòng ba - Tư Lùn công bố với giọng hoan hỉ". Cả bọn chúng tớ đã ngà say. Tớ bực mình kéo xoạc cổ áo con bé. Nó lúng túng bấm từng cái cúc ào lại, đến lượt Tư Lùn lại kéo xuống để lộ hai bầu vú thâm lầy. Nó cười ré lên man dại. Cốc bia ngẫu bộp đã chuyển sang Phạm Chiến. "Rót nữa vào - nó thét". Tớ gạt bọt bia ra rót vào cho nước bia tràn cả xuống mặt bàn, nhỏ tong tong xuống đất. "Nhà văn-con Lý ré lên bảo tớ- Hãy nhìn đi, nhìn kỹ vào". Tớ chưa kịp hiểu ra thì nó đã hất cả một cốc bia vào mặt Chiến. Có tiếng ai đó quát to: "Dừng lại". Nhưng nó đã chồm sang túm vào ngực Chiến. Bầy, Tư Lùn xô tới kéo nó ra. Tớ lúng túng quay đi, quay lại, nhìn thấy cái chuông điện vội bấm lên hồi. "Con đi, buông ra – Chiến quát". Chiếc ghế đỏ, hai đứa cắn xé nhau dưới nền nhà. Vài chiếc cốc từ trên bàn lăn xuống vỡ tan, mảnh thủy tinh cào vào lưng con Lý, nước bia chảy lênh láng trộn lẫn cả máu tươi ...

Một lúc chúng nó mới kéo được con Lý ra góc nhà. Trông nó tả tơi, xoắn xược, người nó như tắm trong bia, trong máu. Hai cánh tay Lý bị Tư Lùn và Bầy ghì chặt, nhưng miệng nó vẫn thở phì phì, nó rít lên: "Nó đây, thằng đạo đức giả đây, thằng chồng tôi đây. Nó cướp con tôi đây". Phạm Chiến làm li, lồm cồm bò dậy, nhổ ra một bùm máu, tưởng nó định xô vào con Lý, nhưng nó chỉ lắc đầu: "Con điên! đuổi nó ra".

Tớ lúng túng thật sự. Sợ nhất là bọn Tư Lùn chỉ vì thua cuộc mà nói ra ý đồ của tớ. Cũng may, vừa lúc đó cánh cửa buồng bật mở. Mụ chủ quán lùng lùng xuất hiện. Mụ thẳng tay đẩy nó ra ngoài. Cánh cửa đóng sầm một cái. Em nó quá chén, các anh thông cảm cho. Mụ ta ôn tồn xin lỗi.

Huy khoái chí cười vì đã thắng cuộc. Còn tôi thì thờ dài. Tâm trạng buồn vui lẫn lộn. Tôi hỏi Huy:

- Cậu cần tớ viết để làm gì?

- Nói thật nhé, tớ cần. Cậu biết đấy, tớ là thằng làm kinh tế. Cái gì đối với tớ cũng thành tiền. Sau khi cậu viết xong tớ sẽ mang một bản phôtô đến Phạm Chiến, tớ bảo: "Này ông bạn, không muốn tuyên truyền thì đưa tiền đây, tôi sẽ đến nói khó với thằng nhà văn cho". Tớ biết, thằng doanh nghiệp oắt con này đang không thích ồn ào vì cái chuyện riêng tư.

Tôi lơ đãng nhìn đôi trai gái ấy đang đi lại phía chúng tôi. Tôi cảm thấy họ như hai cái bóng không hồn nhưng lại cứ nổi trôi trong cái đám đông đủ màu sắc sắc sỡ. Không hiểu vì sao người đàn ông lại bỏ về khách sạn. Còn Lý thì rảo bước về phía chúng tôi. Tôi hơi ngạc nhiên nhưng lại yên tâm ngay vì thấy cô ta vui vẻ.

- Em đề nghị anh ấy lại chỗ các anh chơi, anh ấy đồng ý nhưng phải về khách sạn tìm phiên dịch.

Tôi định hỏi xem cô ta quen anh chàng tóc hung này trong trường hợp nào, nhưng cô ta đã kể:

- Bà Thuý giới thiệu em là em gái bà ta khi anh chàng này vào quán rồi đồng ý cho em đi chơi. Tuy vậy em vẫn phải nộp lệ phí cho bà ấy. Từ hôm ấy, anh Huy ạ, hình như thằng chồng em nó làm việc với bà Thuý nên bà Thuý không muốn chứa em nữa đâu. Cô khoát tay làm một cử chỉ bất cần. Anh chàng tây này sẽ bao cho em cho đến khi ông chủ của anh ta sang. Chủ yếu anh ta tìm em cho ông chủ. Em bảo này- cô ta nói nhỏ- Khi giới thiệu, các

anh cứ bảo em là bạn hồi cùng học đại học nhé, em nhờ.

Không hiểu sao hai chúng tôi lại gật đầu.

- Em sẽ giành lại đứa con em, nhất định thế. Em sẽ bóp chết thằng doanh nghiệp non ấy, cho nó toi bời, cho nó ra đứng đường, đứng chợ, hương có khói, tro có tàn, thế là lời cầu khẩn của em đã ứng nghiệm.

Tôi hỏi:

- Sau đó? Nghĩa là sau khi em dành được con em về ?

- Em sẽ hoàn lương, em làm lại từ đầu, nghĩa là em sẽ quyết trở thành doanh nghiệp để con em còn có tương lai.

Tôi bật cười, ngả người trên võng, còn Huy thì cười rõ to. Không biết có nên tin lời cô ta không nhỉ?

Quả đúng như cô ta nói, một lúc người đàn ông tóc hung đã cùng với anh phiên dịch thấp lùn đến chỗ chúng tôi. Chúng tôi thuê chiếu trải trên bãi cỏ, uống bia với mực khô, gió biển thổi lồng lộng. Anh phiên dịch vui vẻ giới thiệu chúng tôi với anh chàng tóc hung Amêricon.

Chàng tóc hung nhận xét:

- Hạ Long đẹp lắm, đẹp như một cô gái ở tuổi dậy thì- Anh đưa mắt nhìn Lý như để thăm dò rồi phát triển thêm nhận xét - Làm mỗi người tới đây đều thêm khát, ai cũng phát hiện thấy cái vẻ đẹp tự nhiên như thế của riêng mình. Tôi rất thích cái vẻ đẹp tự nhiên như thế, thiên nhiên như thế. Bất cứ một sự tôn tạo nào cũng trở nên khó chịu, kệch cỡm và ngu xuẩn. Các ngài có thấy không?

Tôi nói:

- Rất cảm ơn ngài đã cho một ý tưởng hay.

Còn Huy thì đắm chiêu suy nghĩ một điều gì đó, tưởng như sâu nặng lắm suy tư, trí tuệ lắm. Bỗng nó vỗ đùi đánh đét một cái, làm chúng tôi sững cả người. Nó lúng túng đỏ mặt chữa ngượng:

- Cảm ơn ngài vì đã phát hiện cái vẻ đẹp tuyệt mỹ của Hạ Long.

Sau đó nó rí tai tôi:

- Mẹ kiếp, tớ vừa nghĩ ra một trò chơi nữa, có thể tớ sẽ yêu nàng.... Tớ sẽ hy sinh ... để nàng trở thành cao giá, cái giá ... đô la!

Tôi bật cười, anh chàng tóc hung cũng cười, Lý cười khi đã áp bàn tay che nửa miệng. Có lẽ mọi người đều hiểu chúng tôi đang vui vẻ tán đồng vẻ vẻ đẹp Hạ Long ./.

Đánh máy : Nam Ninh

Nguồn: Vietnamthuquan-TVonline

Được bạn: TTL đưa lên

vào ngày: 24 tháng 4 năm 2006